

de vulnere cadente in nervis. Intelligit autē eū; Aui. dicit. Et sicut est dispositio vulnerū chordarū q̄ ista similitudo est larga. nam licet ad vulnera sc̄a in chordis sit aptus cōseq̄ spasmus et p̄mixtio rōnis et acc̄tia. alia t̄n̄ non sic sicut ad vulnera facta in nervis. p̄pterea. q̄z nervi sunt mēbra pl̄s sensibilia q̄z chorda. naz chorda est mēbrū cōpositum ex villis nervoz et ligamentoz q̄ sensus nō habēt. p̄pter q̄d vulnera q̄ fiunt in chordis medio mō sunt se h̄ntia inter vulnera nervoz et vulnera ligamētoz. nō. n. sic sunt suspecta vt vulnera nervoz. sunt t̄n̄ suspecta plus q̄z vulnera ligamētoz inquantū chorda p̄cipat multo sensu per admixtionē villozū nervi q̄ sunt in ea. vt vult Gal. 6. de ige. sani. et Aui. infra et hic insinuat. Deinde cū dicit.

Et q̄n̄ apstemant̄ nervi et q̄ sunt eis similia aut aduenit eis frigus spasmatur. et si aduenit eis putrefactio corrūpit̄ mēbrum et augmētatur: et putrefactio q̄dez festinat ad eos q̄m̄ ipsi sunt creati ex h̄miditate quā cōgelavit et coagulavit frigus. et ad huiusmodi q̄dez p̄perat putrefactio ex humiditate et ex caliditate humida et decoquitur in eo.

In parte ista oñdit ex q̄bus maxime nocumētū fit vulnibus nervoz. et p̄mo in ḡn̄ali oñdit q̄ sunt nocitia eis. 2. hoc in sp̄ali de q̄busdā rebus. 2. ibi (sicut aqua) In p̄ria parte Aui. vult dicere q̄ ea q̄ sunt frigida in actu nocent nervis et p̄cipue q̄n̄ apant̄. sunt. n. cā vt cito spasmant̄. et h̄ dicit p̄mo Aui. cū dicit. Et q̄n̄ apant̄ r̄c. Contingit autē q̄ frigidum q̄d aduenit nervis vulneratis ipsos spasmat p̄ duas cās. Una cā est. q̄z frigidū ipm̄ de se est cā spasmī: vt dicit q̄nta p̄tacula affozismoz. illo affo. Frigidus v̄o spasmos. p̄pterea. q̄z vt Aui. ponit 3. canōe. in ca. de spasmō. Ex frigido cōgelat̄ et inspissat̄ suba nervi et lacerti p̄ que accidit d̄ctio v̄sus p̄ncipiū. et q̄z talis mod⁹ passiōis p̄ducit v̄sq̄ ad cerebrū: p̄p̄t̄nuitatē cū eo accidit q̄ iste spasm⁹ postea cōicat̄ toti corpori. Alia cā est. q̄z s̄m̄ est cā vt sup̄ fluitates retineant̄ in ipso: et nō resoluant̄ ab eo. hec autē ipm̄ spasmāt. et h̄c h̄miditas retēta ad cerebrū p̄ducit. v̄n̄ cōtingit ex passiōe sc̄a in cerebro spasm⁹ in toto. Sicut ē ea q̄ sunt maxie nociua nervis sūt ea q̄ sunt putrefactiva sicut calida et h̄uida. V̄n̄ si ista approximent̄ in vulneratione ipsoz sunt cā putrefactiōis in mēbro. et istud Aui. t̄ngit sc̄o cū dicit. Et si aduenit eis putrefactio. i. res putrefaciēs sicut est res calefaciēs et h̄uētās. Talia. n. sunt putrefactiva cū putrefactio fiat a calo et h̄uido sicut pluries d̄ctū est p̄us. Reddit t̄n̄ Aui. cām q̄re talia putrefactiva maxime nocēt nervis. p̄pterea. quia nervi generati sūt a mā aliq̄ h̄uida q̄ cōgelata ē a frido. nūc autē h̄uidū q̄d cōgelatum ē a frido est aptū dissolui a calo et p̄cipue humido q̄d auget sensibilitatē et h̄uētationē ei⁹. q̄ propter nervis sūt maxie nociua ea q̄ cala sunt et h̄uida sicut pulres mollitiue et filia q̄ ignari cirugici in vulnerib⁹ nervoz approximat̄. et hoc est q̄d Aui. vult dicere cū dicit. et ad h̄ p̄perat putrefactio ex h̄uētatiōe et calitate h̄uida et decoquat̄ in eo. i. talis calitas decoctionē. i. caliditatē extraneaz putrefactionem facientē in nervo. v̄n̄ ex talibus cito putrefit nervus et augetur putrefactio eius.

Sed aliquis dubitabit de h̄ q̄d dicit q̄ nervi sūt creati ex mā h̄uida quā coagulavit frigus. p̄mo. n. nō vident̄ nervi creati ex mā humida: imo ex mā sicca et terrestri. q̄z nervi ponunt̄ esse fridi et sicci in nā mēbroz et suba eozū est terrestis et sicca. ḡ mā p̄portionabilis eis est mā sicca et terrestis. p̄pterea nō videt̄ esse coagulata a frido. q̄z Aui. p̄mo can. fen p̄ma. ponit q̄ frigidū nullū opus nāe ingredit̄. ḡ nō ingredit̄ opus vir

tutis informatiue. p̄pterea Arist. in sc̄o de ḡn̄atōe animalū ad l̄fam dicit. Ab iteriori autē caliditate fiunt nervi et ossa desiccata: quō. n. sūt a frido cū illic videat̄ ponere q̄ fiat a caliditate affante et desiccate. **Adm̄ est. et p̄mo ad p̄mū q̄ q̄n̄ Aui. dicit hic q̄ nervi sunt creati ex mā h̄uida nō intelligit q̄ in ḡne mēbroz mā nervoz sit h̄uida: imo respectu māe ex q̄ generat̄ caro est sicci⁹ et densi⁹. Sed intelligit q̄ sunt creati ex mā h̄uida. i. sunt creati ab h̄uiditate aliq̄. Corpori. n. nostro et oib⁹ mēbris eius supponitur p̄o mā aliq̄ humidū liquidū sicut sperma et sanguis mēstru⁹. vt dicit Aui. in 3. fen. p̄mi can. dicit q̄ mā cōdensatur p̄ actionē factā in ipsa a v̄tute p̄uertente ipam. **Ad sc̄m̄ adm̄ est q̄ p̄ frigidū Aui. hic nō intelligit fridū p̄p̄ esse. tale. n. frigidū nō est cōstituēs aliq̄ mēbrū cū oia mēbra sint cōstituta a v̄tute informatiua cui⁹ instrū est calm̄ nāle inclusus in spermate sicut declarat p̄hs: et ēt medicī: s̄ intelligit h̄ p̄ frigidū calm̄ diminutū q̄d q̄dez cōparat̄ ad id q̄d constituit mēbra carnosa. respectu illius d̄r̄ eē fridus. **Ad tertiū adm̄ est q̄ v̄ba p̄hi nō d̄dicūt v̄bis Aui. p̄pter q̄d intelligi d̄z q̄ sic accidit in mēbris corporis humani sicut in reb⁹ exteriorib⁹. Videm⁹. n. in reb⁹ exterioribus quedā q̄dem fieri a calido. et p̄fici ēt a calido et talia remanēt calida. q̄daz autē que q̄ntuz ad fieri in eis domiatur actio calidi q̄ntū ad factū esse ipa cōplet frigidū. et hoc p̄pter. q̄z euaporat ab eis h̄uiditas subtilis cum calitate. v̄n̄ remanent coagulata et cōdensata a frido et remanēt et frigida sicut simili mō est in q̄busdā mēbris iterioribus. q̄m̄ licet ipsa q̄ntū ad fieri generent̄ a calido: t̄n̄ in fine p̄pter multā euaporationē humidī. euaporat et calm̄ v̄n̄ remanent a frigido cōdensata. p̄pter q̄d q̄ntū ad cōplementuz eoz d̄cunt̄ fieri a frido. et isto mō nervi et ossa d̄cunt̄ coagulata esse a frigido. et hec est intentio philosophi sc̄o de generatione animalū. p̄pter q̄d nō cōtradicit Aui. sed idem dicit. Deinde cum dicit.******

Et similiter aque quidez frigide nocēt ex pte spasmī et calide ex hoc q̄ putrefacit̄. et similr oleum. v̄z oleū q̄n̄q̄ est necessariū. s. illud q̄d est calefactū p̄pter necessitatez sedandi dolorē aut p̄pter subtiliandas medicinas et facere eas currere: et sunt medicie resistētes qualitati buimectanti: et pungentes sole quādoq̄ perficiūt hanc operationem.

In pte ista in sp̄ali oñdit de q̄busdā reb⁹ q̄ maxie sūt nocitiue vulnerib⁹ nervoz. et duo fac. p̄ facit q̄d d̄ctū ē. 2. q̄ dixerat q̄ oleū ē nociuū vulnerib⁹ nervoz rōe vulneris. oñdit rōe c⁹ itētiōis aliq̄n̄ ipso vtimur. 2. ibi. **Ūz oleū q̄n̄q̄ ē neciū. q̄d dicat in p̄ pte satis ē notū ex his q̄ dicta sūt in p̄cedēti. s. In 2. pte vult dicere q̄ oleū q̄n̄q̄ ē neciū administrare duplici de cā. s. aut ḡra sedatiōis vehementis doloris: q̄m̄ vehemēs dolor sedat̄ p̄ ea q̄ mollitiua sūt habētia calitatē sicut ē d̄ctū p̄us. q̄re ipz ē iuuatiuū i sedatione doloris. **S̄z tūc intellige circa h̄ q̄ oleū nō d̄z administrari itus i vulnere: s̄z sup̄ nervū. p̄p̄ea. q̄z ēt cā putrefactiōis nervi: s̄z d̄z administrari i circuitu. et h̄ dico q̄n̄ neru⁹ ē discoopt⁹ i vulnere. s̄z i vulnere in q̄ nō ē neru⁹ discoopt⁹ sicut in p̄ctura nō cures appōere ipz i ozificio vulneris. p̄p̄ea. q̄z tūc oleū nō imediate ad subaz nervi puenit et ē apitiuū et mitigatiuū doloris. Et iō Gal. i. 6. d̄ ige. sani. dixit q̄ aliq̄ fac i neruo discoopto et aliq̄ i neruo coopto. vuln⁹. n. discooptū putrefacit̄ et maculat. Alia cā p̄p̄ quā p̄t oleū administrari ē vt p̄ administratōz ei⁹ cū alijs medicis q̄ sūt grosse et terrestres possint medicie penetrare et v̄t eaz currere v̄sq̄ ad p̄fūdū: q̄m̄ ex administratōe olei fiūt sube s̄ttilioris. v̄n̄ possūt v̄sq̄ ad neruū q̄ positus est in p̄fundo in substan-****

tiam etiā nerui que solida est et densa melius penetrare. et isto modo oleū admisceat in unguentis vulnery nervorum. et hanc causam Avicenna tangit cum dicit. Aut propter necessitatem subtilian- di medicinas et faciendi eas currere. Et tunc medicine cum quibus oleū admisceat debet habere virtutem per quam resistat quali- tati humectati ipsi olei ut ex ipsis et oleo fiat medicina que sit conveniens in virtute exiccatiua ipsi: et hoc est quod dicit. Et resistetes qualitati humectandi. Subdit Avicenna. Et pungentes sole quam proficiunt hanc operationem. hoc est dicere quod si medicine sine administratione alteri rei essent pungitive et mordicative ipse proficiunt hanc operationem. quia si ipse si admistrantur cum oleo resistunt qualitati humectati ipsi olei et ex oleo tollit mordicatio istarum medicinarum. et propterea compositum ex istis duobus erit conveniens in vulnere nerui. Et ex hoc apparet una alia utilitas ipsius olei. Nam administratio ipsi interdum cum aliqua medicina facit ut sit conveniens propositio ex eis. cum neque illa medicina neque oleum per se conveniat in vulneribus nervorum sicut quam aliquam medicinam sola administrata esset pungitiva et mordicativa nerui non esset conveniens de se ut administraretur in vulnere nerui. quia medicamentum vulneris nervorum debet esse re- motum a mordicatione ut inferius apperbit. ipsum tamen si admini- stratur cum oleo fit conveniens. propterea. quia administratio ipsius olei tollit eius virtus mordicativa. et ipsa est mixta cum oleo tollit et remouet id propter quod oleum nocet quam resistit qualitati hu- mectatiue ipsi olei propter sui virtutem forte exiccatiuam. que me- dicamentum ex illis compositum erit virtutis temperate secundum quod est con- ueniens in vulnere nerui. propter quod ex his apper triplicem esse causam. quia videtur oleo in vulneribus nervorum. Deinde cum dicit.

Et quibus qui ex eis vulneratus est aperatur et: et est eius operatio tardior: et similis ei maturatio et curatio susceptio est tardior. Et quibus vlce- rantur nerui: et sunt vlcera tardioris consolidatio- nis et tardioris maturationis.

In parte ista Avicenna ostendit quod et alie dispo- nes accites ner- uis et non solum vulnera difficilioris curatio- nis existunt in eis quam in aliis membris. Si enim aperatur neruus tunc resolu- apatis si debeat resolui tardius fit in neruo quam in carne. Et ratio est propte- rea. quia neruus est densior sube quam sit caro. Et similis est matu- ratio eius si debeat procedere per viam maturationis fit tardius. propterea quia neruus est sube dure. Et ideo dico quod maturationis difficilis fit in talibus membris. Similiter et si vlcera fiant in ner- uis difficilioris consolidatio- nis et digonis existunt quam in mem-bris carnosiss. propter causam vtriusque que dicta est. et ad has etiam causas adiuvat vehementia doloris que consequitur amplius tales di- spositiones in membro neruoso quam in membro carnosissimo. quam vehemens dolor est prohibens virtutem ab omni sua operatioe cum ipse persternat. et hoc est quod vult dicere Avicenna. cum dicit. Et quibus do- gis et. Et est eius operatio id est resolutio si apostema de- beat resolui. et similis eius maturationis. id est si apostema debeat procedere in viam maturationis. vult ergo in hoc dicere quod apo- stema difficilius resoluitur et difficilius maturatur in hoc me- bro quam in membro carnosissimo. et planum est per ea que di- cta sunt. Deinde cum dicit.

Et omne vulnus quod fit in neruis aut est punctura aut scissio. Et fissura quidem aut fit cum detectioe nerui aut sine eius detectioe. et illud quidem aut fit in longitudine aut latitudine.

In parte ista Avicenna ostendit quot modis potest accide- re vulnus in neruis. nam curatio vulnerum nervorum diuer- sificatur secundum diuersitate ipsorum sicut postea apperbit. et vult dicere quod vulnus quod fit in neruo aut est punctura aut est scissura que est manifesta et vulnus apertum. et illa scissura aliquando fit cum detectioe nerui ita quod videtur neruus. aliquando

vero sine detectioe. et ista scissura aliquando fit per longitudinem nerui aut per latitudinem. et hoc etiam diuiditur: licet Avicenna hic non exprimat. sed postea exprimit. quia si fit per latitudi- nem aut inciditur neruus ex toto: aut non: sed tantum secundum partem. Deinde cum dicit.

Et vulnera quidem cadentia secundum longitudinem in ner- uis saluioza sunt cadentibus in latitudine. villus enim sanus leditur ex vicinitate incisi et nocet per ipsum et nocet cerebro et facit accidere spasmus et egritudines magnas: et fit iterum multoties necessarium tunc abscindere vulneratum et pun- ctum cum totalitate et prouenit ex eo quies et separantur accidentia mala.

In parte ista comparat vulnera nervorum ad invicem osteden- do que sunt magis molesta et que minus. et comparat etiam ad vul- nera facta in quibusdam aliis membris que simulantur neruis in sui substantia. et tria facit. primo comparat vulnera nervorum que fiunt secundum longum nerui ad vulnera que fiunt secundum latitudi- nem in quibus non ex toto abscinditur neruus. secundo comparat vulnera facta in neruis ad vulnera facta in quibusdam aliis membris que simulantur neruis. tertio comparat vulnera nervorum que fiunt in latitudine quam ex toto inciditur neruus ad alia. secunda ibi (Et vulnera quidem in paniculis) tertio ibi (Et non timetur de abscissione nervorum) Quod in prima parte dicit manifestum est.

Juxta quam partem intelligendum quod iter vulnera nerui que sunt magis suspecta ad mortem. primo est punctura: deinde scis- sura in qua fit incisio nerui per latitudinem: non tamen ex toto. deinde est fissura nerui in qua fit incisio nerui per longitudinem. non habens aut suspicionem de morte est incisio nerui ex qua ex toto neruus inciditur secundum latitudinem. Ratio que punctura est magis suspecta est. quia in ipsa aggregantur due cause que sunt maxime prouocatiue apo- stematis in neruo et spasmi. scilicet vehemens dolor et retentio hu- miditatis virulente in neruo que non sic potest ad extra fluere sicut in aperta fissura. et ideo Galenus in tegni maxime illa accitua por- tuit consequenter ad puncturam. Ratio autem que fissura in qua neruus inci- ditur non ex toto per latitudinem est molestior quam illa que solum per longitudinem inciditur est. quia villi nervorum plus leduntur ex incisione facta per latum quam ex incisione facta per longum. et propterea quia plus leduntur. quando autem non ex toto inciduntur accidit quod nocumentum factum in villo non inciso comunicatur vil- lo quod remanet non incisum: ex hoc postea comunicatur cere- bro ex quo contingit spasmus. Et hoc est quod dicit Avicenna. Villus enim sanus et. Et ex hoc apparet quod vulnera in quibus inciditur ex toto neruus sunt minus suspecta. Nam quando omnino separantur partes nervorum non est possi- bile ut sic faciliter nocumentum quod fit ex vulnere comu- nicetur mediantibus villis nervorum usque ad cerebrum. propter quod in ipso non sic timetur euentus spasmi: ut in aliis apertis fissuris. Et hinc est quod quando nos timemus de spasmo quod accidat in punctura aut in scissura multoties incidimus neruum ex toto: quoniam tunc minus timemur de ipso spasmo. et hoc est quod dicit Avicenna cum dicit. Et necessarium est. verum licet ex tali vulnere minus ac- cidat nocumentum tamen ut dicit inferius. membrum ex incisione ipsius perdet motum. et idem dicit etiam a Galeno de ingenio sanitatis. Item si neruus sit incisus et separa- tus nullam suspensionem vel timorem habens curabitur sicut cetera vulnera: sed membra que mouebantur per ipsum mo- tum amittent. Deinde cum dicit.

Et vulnera quidem in paniculis sunt leuioza eis que sunt in chordis necdum eis que sunt in neruis. et tu quidem scis paniculum cum testimonio et fortasse scivisti eius ex anatomia. et si paniculus aperatur

nō videt in eo icesus villos in lōgitudine: et in chorda pāniculari videt icesus pāniculorū in longitudie: et chorda est dura valde et nō ē pānicularis in eius duritie: et pāniculus suffert suturas. et in vulnerib⁹ et disruptiōib⁹ que adueniunt ligamētis nascentib⁹ ex osse ad os nō est malū et suffert vebementiorē curā et nō time tur ex abscissione neruorū illud qd̄ timetur de eorū cōquassatiōe et de incisione partis eorū in latitudine quib⁹ membrū cōtrabatur.

CIn parte ista cōparat vulnera facta in neruis ad vulne ra in quibusdā alijs mēbris que in suba assimilant neruis. et duo facit. p̄mo facit hoc. 2. docet euitare quēdā errores q̄ posset cōtingere in cognitiōe vulneris horū mēbroz. 2. ibi. (Et si pāniculus apostemat⁹ et) In p̄ma pte vt intelligat intentio Auic. est itelligendū q̄ mēbra q̄ quasi cōicant in suba. qz oia vident neruosa sūt pla. s. neru⁹ chorda pānicu lus et ligamentū. et oia ista mēbra cōcurrūt q̄ ad cōstitu tiōnē vni⁹ mēbz. s. lacerti. Nūc aut suspiciōza vulnera sūt illa q̄ sūt in neruis. deide illa q̄ sūt in chordis: deide illa q̄ sūt in pāniculis. mēbra aut q̄ sūt in ligamētis. **C**In telligendū tñ put d̄r. 6. de ige. sani. ligamentū est duplex. qd̄dā est ligamētū qd̄ est cōiunctio vni⁹ ossis cū altero osse. et tale ligamētū est mēbrū ignobile. et vuln⁹ in tali ligamē to factū suspiciōnē nō hz: et talia ligamēta in sui curatione tolerāt vebementēs medicinas. Aliud est ligamētū qd̄ cō iungit cū lacerto qd̄ puenit ad cōstitutionē sube lacerti. et tale ligamētū: qz cōtinuat cū mēbro nobili et neruoso: vul nus si fiat in ipso est suspiciōsum: et nō dz curari vt vulnus factū in mēbro carnosio. Sicut itellige sc̄do cuz dicit hic q̄ vulnera facta in pāniculis sūt leuioza et. intellige hoc de pāniculis lacertoꝝ. nō aut itellige hoc de oib⁹ pāniculis. Sunt. n. qd̄az pāniculi in quibus si fiant sūt vulnera valde suspecta et mortalia sic sunt pāniculi cooperiētes cerebz. aut vt esset pāniculus tegens cor. in talibus enī pāniculis vulnera sc̄a sūt mortalia. **C**Circa sc̄daz ptes vt intelligat intentio Auic. nota q̄ aliqui sūt qd̄az chorde q̄ assimilant pāniculis sic sūt chorde q̄ sūt late ad mōz pāniculoꝝ. chor de. n. q̄ sūt rotūde manifestā distictionē hnt a pāniculis. s. chorde late nō sic māifeste distiguunt. et p̄pea aliqui pos set error accidere. qz qñ vuln⁹ fit in talib⁹ chordis posset alijs multotiēs credere q̄ vuln⁹ esset factū in pāniculis et medicaret ipm sic si eēt factū in pāniculo. et in β eēt error qm̄ aliam curā tolerat vuln⁹ factū in pāniculis et vulnus factū i chordis. et iō Auic. docet β distinguere p̄ duo signa. Unū est. qz si ap̄a apparēt in tali membro villi nō discer/ nunt ad sensuz. s. in chorda q̄ assilat pāniculis appet ices sus villos māifeste fm̄ lōgū. et hoc iō qz chorda ipsa cōpo sita est ex villis neruoz et ligamētoꝝ. et p̄pea in ipsa pls ap parent villi manifesti q̄ in pāniculis. cui⁹ signū ē. qz chor da hz maiorē duritiē et grossitiē q̄ hēat pāniculus. **C**Dis ḡ p̄missis facile est itelligere q̄ Auic. dicit in istis pāniculis dicēs. Et vulnera qd̄ in pāniculis sūt leuioza eis q̄ sūt in chordis: p̄pterea qz pāniculi nō sūt ita mēbra sensibilia sic chorde. et iō nocumētū ipsoꝝ nō cōicat cerebro vt illaruz nocumētū. Et chorda est dura valde et nō ē pāniculus in eius duritie. illd̄ dupl̄r pōt itelligi siue exponi. vno mō vt oñdat d̄riaz inter pāniculū et chordā q̄ assimilāt pāniculo sicut d̄cm̄ est. Alio mō pōt exponi vt hoc dictū referat ad diuersos modos chordaz. nā chorda qd̄dā est rotūda qd̄dā lata valde. Mō vult dicere q̄ d̄ria ē iter istas. qz chorda rotūda ē valde dura: sed pānicularis ē min⁹ dura. **C**Se cundū ḡ istū modū loquēdi p̄us posuisset d̄riaz inter chor

dam pānicularē et chordā rotūdā. Et pāniculus suffert su turas et in vulnerib⁹ q̄ adueniūt ligamētis et. Et cā h⁹ est. qz vt dictū est pāniculus nō est tāte sensibilitatis vt ē ner uus et chorda. et p̄pea vulnera sc̄a in ipso curant vt vulne ra facta in carne. **C**Et nota q̄ ex hoc qd̄ dicit in ligamētis nascētib⁹ ex osse et. insinuat q̄ in ligamētis q̄ sūt cōiugē tia ossa et cōiuncta ossib⁹ nō est suspitio qm̄ accidit vuln⁹. et p̄pea in tali vulnere possum⁹ p̄cedere suēdo et icarnādo sic fit in vulnere carnosio. S. in ligamēto qd̄ puenit ad la certū neciuz est vt maior adhibeat cautela cuz in ipso sit suspitio. et hoc est qd̄ dicit Gal. i. 6. de ige. sani. Si vō ligamē tū pariat eorū. s. q̄ cōiungunt cū lacerto molestū ē et nō pre ter suspitioez erit nisi caute et diligenter curet. Alia que Auicen. dicit manifesta sunt.

CCanō curatiōis solonis trinitatis neruoz. CAP. II.

Edicamen vulnez neruoz est illud qd̄ est calidū siccū subtiliū partinz eq̄ lis caliditatis ita vt non mordicet et sit eius exiccatio vebemēs valde cū attra ctione nō cuz stipticitate oino. et oē in quo ē ca liditas subtilis cū exiccatiōe vebementi subtilis substātie nō euatur ab attractiōe. et caueat sti p̄tū in eis et p̄p̄e in principio rei nisi sit cum absteriōe sicut es vstuz et scoriza eris.

CP̄ius Auic. ostēdit p̄ qd̄ ista vulnera neruoz d̄r esse suspecta et diuersitatē vulnerū cōtingētium in neruis. In pte ista. A. dat modos curatiōis vulnerū q̄ sūt in neruis penes illud in q̄ differt curatio eorū a curatiōe vulnerū q̄ sūt in mēbris carnosio. et duo facit. In p̄ma pte oñdit qz est mod⁹ curatiōis taliū vulnerū. et ē acc̄tiū q̄ sequunt talia vulnera et q̄lis v̄tutis dz eē medicamē ipoz. in 2. pte in sp̄ali exēplificat medicinas pueniētes in vulnerib⁹ ner uoz. 2. ibi (Glutinū albotiz ē de meliozib⁹) In p̄mo ergo caplo Auic. sic p̄cedit. qz p̄ponit modū curatiōis taliū vul nerū p̄ quē docet p̄hibere ne accidat acc̄tia molesta ta lib⁹ vulnerib⁹. 2. docet curā taliū vulnez qm̄ in eis sūt ac cidētia molesta: sic sp̄asmus et ap̄a. 2. ibi (Et qñqz accidit sp̄asm⁹ ex vulnerib⁹ et) P̄ria in duas. p̄ oñdit q̄lia medi camina cōueniūt in vulnerib⁹ neruoz. 2. oñdit q̄lia ma xime dz in eis cauere. 2. ibi (Et de vulnerib⁹ a qb⁹ magis necesse ē et) P̄ria in duas. in p̄ pte oñdit q̄lis mod⁹ cura tiōis est pueniēs curatiōib⁹ vulnez q̄ sūt in neruis: et sub hoc p̄prehēdit vulnera chordaz. sc̄do p̄parat modū cura tiōis vulnerū q̄ sūt in neruis ad modū curatiōis vulnez q̄ sūt in ligamētis: vt p̄ hoc oñdat modū curatiōis q̄ pue nit vulnerib⁹ ligamētoꝝ. 2. ibi (Et si neru⁹ est discooper tus et) p̄ria in duas. in p̄ pte in ḡnali pōit modū curatiō nis hoz vulnez. in 2. pte in sp̄ali pōit curā ipsoꝝ fm̄ di uersitatē hoz vulnerū. 2. ibi (Et si neru⁹ ille fuerit discoo pertus et) P̄ria in duas. In p̄ pte in ḡnali ostēdit q̄lis v̄tutis dz esse medicina q̄ cōpetit vulnere nerui. vñ vuln⁹ ē factū in neruo. 2. pōit modū curatiōis ḡnalē q̄ obserua ri dz in vulnerib⁹ neruoz et cū alijs medicamibus. 2. ibi. (Et si neru⁹ fuerit detectus) P̄ria in duas. p̄ oñdit in ge nerali q̄lis v̄tutis dz eē medicina q̄ p̄petit vulnere neruorū vñ vulnus nerui est factū in tali mēbro. 2. ipse modificat d̄cm̄ suuz. 2. ibi (Et si necia ē fortis calitas) P̄ria i duas. p̄ oñdit in ḡnali q̄l v̄tutis dz eē medicina vulnez neruoz. i 2. pte: qz dixerat q̄ tale medicamē dz eē sube subtil. cuz tñ aliqui medicamē grosse sube hēat alias v̄tutes pueniē tes oñdit q̄l subtilitas i tali medicamē possit fieri. 2. ibi (Et qd̄ ē h⁹ ḡnis sube) In p̄ pte vult dicere Auic. q̄ medi camē vulnez neruoz dz h̄re has p̄petates qm̄ dz eē cale faciēs et exiccās. et h̄ns ē v̄tutē attractiua: p̄ qd̄ nō dz eē

cum oleo onfacino proprie: quonia in ipso est
stipticitas quedam et cum adipibus iterum: et sit eorum
calesfactio supra tepidum propter fridum. et sicut sit tua
inertio in sedatione apatis. Et de illis que admi-
nistrantur et tunc sunt empla facta cum syrupo ace-
toso et cum aqua cineris: et ex cibis et potibus sicut
farina fabarum et herbi et ciceris et lupini amari:
et laue ordei et alijs: imo ista iterum administrantur
antequam apostementur: et quicquid confortat administrare
illud quod est leue. Cum ergo fit in eis illud et ac-
cidit securitas ex supfluitatibus que effunduntur per
illud quod administratur de flobotomia et eua-
cuatione: tunc incarna.

In parte ista cum ostendit Aui. in generali qualis virtutis dicitur esse medi-
cina vulnere nervorum ostendit modum generale quem obferre oportet in
curacione cuiuscumque vulneris nervorum. nam ostendit quod est inertio
generalis curatiua que habet in vulneribus nervorum in qua inertio est diffe-
rens curatio vulneris facta in nervo a curacione vulneris fa-
cta in carne. et ostendit et in generali finem quem modum inertio illa perficit
cum tria facit. primum. n. in genere ipse ostendit quod maxime debet cauere in
eis. et in genere ostendit quod oportet obferuari in ipsis. et ibi. (Et quoniam ac-
cidit vulnera in nervis) et quod dicitur dixerat confirmat per illud
quod experientia videtur accidere. et ibi. (Et multoties quod dicitur videtur)
Quod in prima parte dicit manifestum est ex his que dicta sunt prius.
pars autem et dividitur in partes duas. in prima parte in generali ostendit
quod est inertio curatiua que dicitur haberi in vulneribus nervorum: et etiam
cum quibus medicis. et finem quem modum illa inertio perficit. et ostendit quod
medicamina sunt ad hoc conuenientia. et ibi. (Et non sedes dolo-
ris cum aqua calida) Circa primam partem aduerte quod inertio curatiua
que est in vulneribus nervorum est ad duo in genere. nam una inertio est
ad icarnationem: et ista inertio sumitur ab eodem vulneris: unde vuln-
eris inertio que habet in eis est prohibio et remotio accituum que
consequuntur et apta sunt accidere ad talia vulnera: que accitua
maxime sunt doloris vehementia apata et spasmus. que ista accitua
sunt molestiosa que sunt vulneribus: quoniam ex eis accitua iterum: et ideo est:
ut appetit. et 4. de ige. sa. quod quoniam duo morbi coniunguntur quod habent
diuersas inertiones: debentur incipere ab his que respiciunt illud quod est
molestum. hic est quod in vulneribus nervorum. primum quod inertimus
est ad sedationem doloris et prohibitionem apatis et spasmus ne ac-
cidat et ad remotionem eorum si acciderint. deinde dum adest secu-
ritas ne accidat oportet hec vulnera icarnare. et per hoc dicit Aui.
Et quoniam accitua vulnera: tunc non oportet ut propter ad icarnationem. sed
oportet ut incipiat. Et subdit postea infra. cum quod sit id in eis. i. secu-
ritas. tunc icarna. et hoc est primum quod Aui. insinuat. et insinuat
cum quod perficit sedatio doloris et prohibio apatis ne accidat. et
per hoc spasmus et curacionem eorum cum iam incipiunt accidere. nam sic
Aui. insinuat in principio istius. 5. Sedatio quod dicitur doloris fit cum his que
videntur sedatiua doloris. hec autem sic declaratum fuit supra in
tractatu de vlcere sunt que calesfaciunt tparte et mollificant.
hec autem sunt sic olea calida adipes et filia administrata sub actu
caliditatis. et hoc est quod dicit Gal. 6. particula de ige. sa. Licet talia
cognoueris non ponantur in foramine puncture medicamen soli-
dantur: sed doloris mitigatiuum. et prohibio autem apatis et spas-
mi. et remotio eorum cum iam incipiunt accidere fit duplex. ista
n. aut acciderunt maxime propter doloris vehementiam plus que ex
aggregatione humiditatis retente. et tunc prohibio istorum fit cum
predictis que dolo remediunt: sic quod prius permittantur ea que humores di-
strahunt et diuertunt et prohibent fluxum humorum ad locum. scilicet flomia et
solum ventris. aut ista accitua principaliter propter aggregationem humidi-
tatis retente in nervo: propter quam accitua in nervo multa repletio:
quod oportet ut admittantur ea que remouent humiditatem et virtutem habentem
penetratiuam ad profundum et abstersiuam et attractiuam humidita-

tis ad exteriora: cum hoc est quod resoluat poros membri apertio.
Et talia quod dicitur esse epla facta ex farina fabarum et orobi et lupinorum
et ordei: et aqua cineris et cum syrupo acetoso quod fit ex melle. hec
n. prohibent apata accidere ab illa causa: et confortant et quoniam accitua. Et
hoc Aui. insinuat in illa particula cum subdit. Et sicut sit inertio tua. et
Ex quod manifestum est quod cum in punctura sit maxime aptitudo pue-
niendi apata ex aggregatione humiditatis retente in loco quod talia me-
dicamina que fiunt cum syrupo acetoso: et aqua cineris et farina oro-
bi et alijs desiccantibus maxime debent intelligi administrari in ipsa.
In apta autem fissura: quod plus accitua ex doloris vehementia me-
lius est administrare illa que sunt mollificatiua et calida tparte. et
ideo Aui. in illa particula subdit postea. Et quicquid confortat administra-
re illud quod est leue. et i. quicquid ad prohibitionem apatis et remo-
tionem eius oportet administrare ea que sunt leuia non fortiter exiccanti-
ua et attractiua: sic sunt empla predicta. et hoc est spasmus magis in
vulneribus in quibus indigemur remotio apatis et mitigatio dolo-
ris que alia inertione: sic sunt vulnera apta et manifesta. propter quod
usus istorum emplorum que ponit tutior est in vulnere nervi habente
cecitate. et quoniam non est doloris vehementia: sed plima est reple-
tio humiditatis in nervo: neque idcirco in quocumque vulnere ad-
ministrari oportet sic quod faciunt non distinguentes in dictis auctoribus.
Dis generaliter permixtis facillimum est intelligere istas Aui. Dicitur g.
Et quoniam dicitur. cum alijs calesfactiuis. intellige quod si vulnere discooptum
est quod non oportet poni in eo quod putrefaciat: sic iste adeps: sed est in cir-
cuitu. Quoniam autem est punctura possumus apponere vbi quicquid. quia
ibi non timemus quod ex ipso accidat nervo putrefactio: sicut
dicitur est prius auctore Gal. Et sicut et infra Aui. insinuat. et cum
oleo onfacino proprie. Oleum onfacinum dicitur esse oleum: quod fit ex
oliuis expressis non perfecte maturis. sicut apparet per Aui.
et canone. ca. de oleo. modo hoc oleum ipsum aliqua calitate
incipit: sed modica. unde est mitigatiuum doloris: et cum hoc etiam
mollificatiuum est absque hoc quod humectat subas nervi: quod ipsum
siccitate aliqua precipitat et stipticitate. et ideo dixit Aui. quoniam
in ipso est stipticitas: quasi per hoc Aui. volens inuere. quod
participat aliqua stipticitate non sic humectat: quoniam hume-
ctatio est contraria substantie nervi. Iterum etiam stipticitas
adiuuat in quantum sed aliquid prohibet fluxum humorum ad locum.
Intellige tamen quod nimia stipticitas esset mala propter restri-
ctionem quam facit in poris. et ideo dicit in fine. Aui. quod se-
des dolo remediunt ipsum cum aliquo subtilium partium in quo non sit
stipticitas: aut saltem quod non supfluat. Secundo intellige quod
oleum quod administratur non oportet esse nimis debilis caliditatis: quoniam
hoc non esset sufficiens. Unde l3 Aui. dicat oleum onfacinum
non intelligas quod hoc oleum onfacinum fiat ex oliuis multum
acerbis: quoniam esset nimis ponticum et frigidum. sed intelligas quod
fiat ex oliuis vicinis maturitari. ideo Gal. 6. de ige. sani. di-
xit. Sed locus ex oleo fomentem monstras quod oleum fridum
corpis poros opilat et calidum dissoluit et aperit. fugiendum est oleum
ponticum: quod illaudabile est. Et intellige quod oleum quod administratur
si quod dicitur administratur principaliter gratia sedandi dolo remediunt: tunc non debet
esse nimis calidum neque vetus. hoc n. magis sedatiuum doloris
existit. Si autem non solum gratia huius administratur: sed etiam gratia
dissoluedi et aperiendi. sic dicimus quod in punctura tunc amplio-
ris debet esse caliditatis et vetustatis. et hoc est quod Gal. dicit
etiam ibi. bonum est autem ut sit duorum vel trium annorum: eo quod
magis que reces dissolutiuum est. unde quanto vetustius tatio
dissolubilius erit. dolo remediunt tamen non adeo mitigabit. Et de
illis que administrantur sunt emplastra. intellige quod ista em-
plastra ut dicitur est maxime conueniunt quoniam conuenit remotio
apostematis contingentis plus ex aggregatione retente hu-
miditatis in nervo absque magno dolore sicut est in punctu-
ra. aut aliquando sicut est in fissura manifeste in qua ner-
uus esset repletus humiditate. propter quam etiam videtur
tendere in putrefactionem. tunc enim maxime illa conue-
niunt. quecumque alia que dicitur manifesta sunt ex predictis.
Deinde cum dicit,

Et nō sedes dolorē eorū cum aqua calida oīo imo cum oleo subtiliū partiū in quo nō est stipticitas cala vsqz ad terminū nō supflūū: calim enī supflue ⁊ fridū nō pueniūt ei.

In pte ista Aui. ostēdit q̄lia sunt medicamīa que nō pueniūt ad sedationē doloris eorū: qz. n. dixerat q̄ debent ea q̄ calefaciūt ⁊ molliūt. vult ostēdere q̄lia mollitiua pueniūt. nō. n. pueniūt mollitiua pure humectātia sicut est aq̄ cala: qm̄ illa putrefacerēt subaz nerui. s̄z debēt esse molliriua q̄ ad siccitatē vel humiditatē tpatā declinēt sicut est oleum calm subtiliū partiū: ⁊ in quo tñ non sit supflua siccitas.

Deinde cum dicit.

Et multoties qdē ptingit q̄ vulnus iā appropiat sanitati ⁊ nocet ei frigus ⁊ fit vehemēs dolor ⁊ redit lesio: quare fit necessarius vt succurrať statim cum sedatione ⁊ cū oleis calefactis embrocando cum eis.

Id qd dixerat dñmōstrat ex eo qd experiētia v̄ ptingere. Dixerat. n. q̄lī oīa medicamīa debēt neruis sub actu calitatis approximari. ⁊ q̄ vehemēter caueant a frido: ⁊ ideo ostēdit qualr fridū nocet neruis: ⁊ quomodo id nocumentum remouetur per ea que calefaciūt ⁊ manifestum est id quod dicit ex predictis.

Quod si neruus ille fuerit discoptus ⁊ fuerit incisio in longitudine: tūc stude vt coopias ipsū carne ⁊ pone sup ipsum medicinas pūgitiuas quas diximus. Et stringe ipm cū pānis longis strictura colligēte ⁊ aggregāte semper rem magnam loci sani.

Cum docuit Aui. modū curatōis vulnez neruoz in gnāli. ⁊ ostēdit i gnāli q̄lis vtutis debēt eē medicamīa neruoz. i pte ista docet Aui. modū curatōis vulnez neruoz in spāli fm diuersitatē vulnez que fiunt in eis. fm. n. q̄ est diuersa cā ⁊ est aptū accidere apā ⁊ spasmus in vno mō vulneris fm hoc diuersificat curatio. ⁊ ēt fm q̄ i vno mō vulneris est maior suspitio: ⁊ in alio mior. fm ēt hoc diuersificat modus curatōis. ⁊ sic pcedit. qz in pma pte fac qd dñm est. ⁊ ponit quosdā cān. q̄ obfuari debēt in admīstratōe medicaminis taliū vulnez. ⁊ ibi. (Et oz vt obfues) pma in tres. p̄ ponit curā vulneris facti in neruo qd est apta fissura fm lōgitudinē. ⁊ ponit curā vulneris facti in neruo q̄ est apta fissura fm latitudinē. ⁊ ponit curā vulneris qd est pūctura. ⁊ ibi. (Si autē dirūpat in latitudie) ⁊ ibi. (Cū gēst i eo strictura ⁊ c̄) Circa p̄mā ptē itellige q̄ iste modus curatōnis que ponit oz itelligi fieri qm̄. s. sumus securi ne accidat apā: ⁊ qm̄ etiā sedata est doloris vehemētia. tñ qz in vulnere isto nō est multa suspitio p̄pterea: qz in tali vulnere non accit mlta lesio i neruis: sic dñm ē pus. idcirco Aui. solū exp̄ pressit modū curatōis q̄ debēt vulnere rōne vulneris vt ē fc̄m in neruo. ⁊ itelligit cū dicit. ⁊ pone sup ipm medicinas pūgitiuas q̄s dixim⁹ q̄ s̄ n̄ oz itelligi sicut sonat supficies v̄boz: qz dñm ē p̄ q̄ oz caueri medicamē pūgitiuū ⁊ mordicatiuū in vulnere neruoz: ⁊ p̄cipue qm̄ neruus discopt⁹ est. s̄z expone q̄ aut p̄ medicinas pūgitiuas ip̄e itelligit medicinas exiccatiuas vehemēter: qm̄ tales medicie cōpetūt in vulnere nerui respectu vulneris facti in mēbro carnofo. qz neruus est sicci⁹ mlto plus q̄ caro. Aut itelligit q̄ admīstrent medicie pūgitiue nō sole: sed cōmixte cum eo qd remouet mordicationē ipsaz ⁊ reducit eas ad t̄pamentum sicut est oleū sic supra dñm est p̄ ca°. Et stringe ipz ⁊ c̄. hoc. n. est dicere stringe s̄ vulnus cū ligamēto qd reuoluat sup magnā ptē loci sani. Quō autē ista ligatura fiat q̄ fit ad

icarnationē dñm est supra in ca°. de cura vlcey: ⁊ ēt i caplo de qualitate ligādi vulnera: vnde hic non est necesse repetere. **D**einde cum dicit.

Si autē dirūpat in latitudine tūc necessariū est suere ipm ⁊ non cōglutinat.

In ista pte ponit curā vulneris qd est apta fissura facti neruo per latū. Et duo fac. Primo ponit modū curatōis illius qd fit i neruo p latū ex quo in toto neruus icidit. ⁊ ponit modū curatōis p latū in quo neruus ex toto nō icidit. ⁊ ibi. (Et qm̄ pperat res) Circa p̄mā ptē itellige q̄ iste modus curatōis que ponit p̄ s̄uicionē vulneris ē pueniēs vulneri in quo ex toto icidit neruus. dicit. n. Sal. 6. de inge. s̄. ⁊ dñm est pus q̄ si neruus sit ex toto icidit ⁊ sepat⁹ eger mlā suspitioē ⁊ timorē hēbit. ⁊ p̄pterea curabit illud vuln⁹ sic curant alia vulnera simplicia p̄ icarnationē ⁊ s̄uicionē. mēbruz tñ qd motū recipiebat ab illo neruo ipm p̄dit. ⁊ iō glosa dñm Aui. Si autē neruus dirūpat in latitudine: supple ex toto tūc neciū est suere ipz. nō itelligo neruū: qz neruus nō suif: qz nō est vnibil⁹ p̄ s̄uicionē sic caro p̄ modum sube que h̄z. Sed expone neciū ē ipm suere. i. tale vulnus. ⁊ si nō supple suif non cōglutinat. i. nō icarnat s̄ vulnus. nō. n. in tali vulnere p̄ multā separationē p̄tiū ⁊ distantia q̄ fit in ipso qm̄ icidit neruus ex toto p̄ multā s̄uicionē p̄tiū nerui q̄ s̄bun⁹ est posse fieri icarnationē solū cū mō ligature. s̄z oz suere vt ptes ide meli⁹ possint p̄duci ⁊ seruent⁹ p̄ducte. ⁊ iō si nō fiat s̄uicio nō cōglutinat: s̄z trāsibit in vlc⁹ qd postea distabit tpe lōgiori ad s̄olidationē. Uel p̄t exponi. q̄ si nō fit s̄ non cōglutinat. s. neruus icidit: q̄ si p̄ s̄ velit dicere q̄ tale vulnus oz suif. qm̄ p̄ s̄uicionē ptes nerui icidit melius adiuicē vnium⁹. vñ in corpib⁹ in q̄b⁹ p̄t restaurari vt solo p̄tinuitatis i neruis p̄ s̄uicionē talis vulneris poterūt ptes nerui vniri. Si autē nō fiat s̄uicio: qz ptes iste mlta abiuicē distāt p̄ s̄uicionē ipsaz n̄ vnient⁹ adiuicē. ⁊ isto mō legēdo nō h̄ret s̄ locū nisi i q̄busdā corpib⁹ puerilib⁹ exites in etate puerili: sic supra dñm fuit in ca°. p̄ de vulnerib⁹. nam ⁊ in alijs corporibus. ⁊ si suat hoc vulnus: tñ solo p̄tinuitatis in neruo non vere restaurat. **D**einde cum dicit.

Et si qm̄ pperat res ⁊ times putrefactionem succurre q̄tū tibi est possibile. Quod si apostemet ⁊ adueniat frigus: pueniet ei spasmus: ⁊ putrefactio cōtrahit mēbruz: quapropter nō opz vt icarnetur caput vulneris: neqz colligatur nisi post sanitatem.

Ponit Aui. modū curatōis vulneris qd fit p latū qm̄ nō ex toto neruus icidit. ⁊ dicit. Et qm̄ ppat res ⁊ c̄. i. q̄ qm̄ vuln⁹ ē tale q̄ ad ipz pueniat euēt⁹ rei. i. apatis ⁊ repletōis mlte i neruo p̄ vehemēte dolorē. ⁊ ex s̄ ēt timef ne accidat putrefactio i neruo p̄ humiditatē attractiuā replētē neruū. ⁊ s̄ qdē timef: sic supra appuit i vulnere nerui qd fit p latū qm̄ nō ex toto icidit neruus succurrere q̄tū posse est. i. tūc itēde pus ad ea q̄ phibēt aduēt⁹ isto: ⁊ sic i tali vlnere nō oz pcedere statī cū his q̄ icarnāt ⁊ adiuuāt ptes vulneris. s̄z p̄ oz phibere aduēt⁹ isto: vt remouere ipa si icipiūt appere. q̄ p qz. qz si apat. s. tale vuln⁹ ⁊ adueniat ei frigus ⁊ putrefactio s̄bit mēbruz: ⁊ p̄dit motū suū: qz qm̄ adueniat sibi illa: aut ex toto sperant⁹: sic si putrefiat: aut neciū ē non ex toto icidere vt phibeant⁹ aduētū spasmī: sic dñm fuit p̄ in ca°. alio. hec autē ē cā q̄ remanet mēbruz s̄ctū sine motu. Et iō subdit Aui. Quapropter nō oz vt icarnet⁹ ⁊ c̄. nisi post sanitatē. i. nisi postq̄ loc⁹ san⁹ ē tot⁹ ab illis accitib⁹ q̄ suspitiora sunt q̄ sit ipm vuln⁹. **D**einde cum dicit.

Cū ergo est in eo strictura ampliet: qm̄ illud p̄ducit ad putrefactionē vulneruz per illud qd

aggregat in eis de viris et alijs: et cum hoc dolor sit vehemens: quare non oportet ut in carne oio nisi postquam exiccat exiccatione decenti et securitas fit et omni a parte et putrefactione. Et propter illud oportet ut soluat strictura super medicamentum et medicamentum ut festinet ex alio. Et fortasse soluit in die: aut in nocte bis: aut ter. Et fortasse est necessarium ut facias illud iterum in nocte illius diei: aut die illius noctis si fuerit in longitudine: et propter quod illic est mordicatio. Quod si non fuerit tunc necessitas illius erit minor et sufficiet bis facere illud mane et vespere.

In parte ista Aui. ponit curam vulneris siue modum curationis quod debet vulnere quod est punctura. et per quod dicit. Et propter illud. scilicet ut strictura super medicamentum et medicamentum. id est ut reiteratio fiat ligature et remoueat medicamentum: sic per ea quae dicit. Et propter quod illic mordicatio. id est quod sentit post medicamentum appositum mordicatio. hoc enim mordicatio est propter sanie aggregata circa orificium qua medicamentum attrahit: unde sanies ibi remaneat oportet de siccare et abstergere sanie: et deinde apponere medicamentum. Et ex hoc manifeste quod aggregatio saniei facit necessitatem ut medicamentum in die sepius renouet super vlcus. Deinde cum dicit.

Et oportet ut obserues in medicinis eorum ne calefaciant ultra quam sit necesse neque abbrevient in calefactione necessaria: et similiter in absterfione et exiccatione et in contrario vtriusque. Quia ergo videris quod iam calefactum est: tunc ifrigida ipsius. scilicet membris cum mensura que minuatur additione ab eo quod est necessarium. Et quandoque experiant cerata facta cum euforbio super crus hominis sani similis infirmo in complexionem suam et ipsius forma et considerat an supfluant in calefactione eius an non calefaciant ipsum in aliquo de quo sit curandum: aut calefaciant ipsum calefactione temperata: et tunc secundum illam quantitatem postea administrant super infirmum: et experiant super ipsius secundo. verum ut experiant super alium de illis qui simulantur ei in primis est melius ut non sit necessaria in experientia eorum super ipsum alteratione plurima.

In parte ista ponit quosdam canones obsequendos in administratione medicaminum in vulneribus nervorum. et duo facit. Primum ponit quosdam canones speciales circa administrationem medicinarum que sunt administrantur in punctura. et circa administrationem est medicaminum que administrantur in aperta fissura. et ponit canones generales in oio vulnere nervorum circa administrationem cuiusdam medicaminis specialis. et ibi. (Et de eo quod rectum est). Primum in duas. primum ponit quosdam canones circa administrationem medicaminum que ponuntur in punctura. et ponit quosdam canones circa administrationem medicaminum que ponuntur in manifesta fissura. et ibi. (Et cum hoc toto). Primum in duas. primum ponit canones que obsequare oportet in virtutibus medicaminis quod ponuntur in punctura. et docet corrigere partem quod aliquando contingit ex approximatione medicaminis circa B. Secundo circa B ponit experientiam quandam per quam docet cognoscere venientiam: et in convenientiam talium medicaminis quod approximat. et ibi. (Et quibus experiant cerata etc.). Que dicit in his partibus manifesta sunt. Non est enim propositus verba que per se possunt intelligi exponere. Deinde cum dicit.

Et cum hoc toto cum nervus est discooptus et vulnus amplius valde non suffert aliquid valde calidum sicut euforbium et sulphur et eis similia: imo indiget medicamine quod est sicut tutia: et ite rui medicamine facto ex calce abluta ablutioe vltima in hora vna. Et oportet ut sit oleum quod administrat in ceratis eius: et est linimentis sicut oleum rosa. et myrtinum quod non tetigit sal. et glutinum itez quod administrat in istis medicinis oportet ut sit ablutum. et mel itez oportet ut sit ablutum: et tutia oportet ut sit abluta et non oportet oio ut sit in eis de acuitate et mordicatione. Et si fuerit in eis stipticitas parua in curatione discoopti: sed cum virtute resoluente sine mordicatione et propter quod infirmus est debilis et plonis.

In parte ista ponit canones que obsequari debent circa administrationem medicaminum in vulneribus nervorum que sunt aperte fissure. et tria facit. Primum ponit canones circa ea que eis veniunt ratione vulnere: unde vulnera sunt nervorum. et ponit canones que ex dictis infert circa ea que eis veniunt. et ostendit quales sunt medicinie ad que possumus transcendere quod in eis quod fortis et vehemens exiccatione: aut vehemens et fortis absterfio. et ibi. (Membra itaq; digniora) et ibi. (Quod si fuerit illic vlt aliq). In prima parte iterum Aui. in genere non est aliud dicere nisi quod medicinie que veniunt vulneribus discooptis debent esse desiccantia fortiter absque mordicatione et cum aliquo absterfione. et quod vehementer calida sicut euforbium mordicat. idcirco talia eis non veniunt: et quod est maxime debet esse remota a mordicatione. idcirco bonum est ut medicamina que in eis administrantur sint abluta. quoniam per ablutioem remouet ab eis pars acuta in qua existit mordicatio. Laue tamen circa B ut ea que abluuntur bene exiccantur ad solem ut non remaneat cum eis aquositas. quoniam ipsa est vehementer nervis nocitura: sic dicitur est prius. Et propter ea: quod sic timeat de nocimento aqua hinc est et quod aliquo ablutum cum aqua maris: aut cum lixivio: quoniam non sunt putrefactiva: neque sic nervis nocitura. Oleum autem quod administrat in cerotis istorum non debet esse caliditatis quasi alicuius. sed plures debent ad siccitatem cum aliquo stipticitate: ita tamen ut non prohibeat resolutionem a medicamine. Et propter oleum bonum ad B est oleum roseum et myrtinum oleum sine sale. quoniam sal non est veniens cum mordicat: Dixit autem signanter de oleo ro. quod administrat in cerotis. quod de oleo quod administrat gratia sedandi dolore: hoc verum non est. imo oportet quod tale oleum sit calidum mollium. ut dicitur est supra. sed tale oleum non administrat in vulnere: sed circa partes circumstantes. sedato autem dolore debet administrari medicamina exiccantia modica calitate precipantia. et propter oleum quod administrat: tunc non administrat nisi gratia ut admisceat cum alijs medicinis ut fiat unguenta et cerota. hoc autem melius est quod siccitate aliquo et stipticitate precipet: sic est oleum roseum et myrtinum. Deinde cum dicit.

Membra itaq; digniora elogari a frido et aquo sitate et vetositate vel vinctuositate et eis filibus sunt cum sunt discoopta: non enim est eorum nocumentum in discoopto cui obuiat et quod ledit sicut est eorum nocumentum in eo cui non obuiat nisi pars et non obuiat nisi ei quod continet ipsum et ipsum sequit: et si non fuerit excusatio tunc secundum quod diximus.

In parte ista Aui. ponit alium canones circa ea que eis non veniunt. et iste canones ex dictis infert. Manifestum est enim quod ea que sunt nocitura nervis plus nocent quam ad ipsos immediate veniunt et eos contingunt quod non veniunt ad ipsos immediate: nunc autem quod nervi sunt discoopti B eis accit citius. non autem sic quod non sunt discoopti. quare etc. B est quod vult dicere Aui. Et subdit. Et si non fuerit excusatio non referat B ad frida et aquosa. sed referat B ad vna

etiosa: sic ad oleū. vñ expone. Et si nō fuerit excusatio: sup
ple ad admistrādū oleū. s. pp dolorē aut pp subiliare me-
dicias: tūc s; qd dixim⁹ supple admistret. qz cū admistret
in circuitu mēbri vñerati qñ admistret grā sedatōis dolo-
ris: aut admistret pmixtū cum eis q resistūt q̄litati hūme-
ctanti qñ administrant grā alteri⁹ intētōis sicut dcm̄ fuit
in pmo caplo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Q**z si fuerit illic virt⁹ aliq̄ in creatione tūc non
erit malū si admistret trociscos de colcotar: z
trociscos andronū z prassū cum vino cocto:
aut cū oleo: in hyeme qdē cum oleo subtili: sed
in estate cū oleo ro. z thus z glutinum albotin
z albezarā cum quātitate minore q̄ de medi-
cinis discooperti.

¶ **I**n pte ista Aui. oñdit ad q̄s medicias licitū ē trāscēdere
qñ q̄rim⁹ mltā exiccatoz: aut absterionē. z diē. Qz si fuerit
illic vt⁹ aliq̄ in curatione s̄ est dicere si in mō curatōis nre
fuerit necia vt⁹. i. fuerit necia fortior vt⁹: vt qz sit neciū for-
titer exicare: vt ppea: qz vuln⁹ est in mēbro sicco: z i corpe
sicco. z cū hoc sunt ibi humiditates multe: aut neciū sit for-
titer abstergere: pp eadē ē cām nō est malū zc. q. d. tūc si
q̄ris exiccationē vebemētē potes puenire ad admistrādū
trociscos de colcotar q̄ sunt trocisci q̄si filati in v̄tute em-
plastri qd̄ d̄ dyapalma trociscos andaron. Si aut q̄ris ve-
hemētē absterionē potes admistrare prassū coctuz cū vi-
no: aut cū oleo. vt oleo oliue in hyeme. z oleo ro. i estate. qz
pp calitatē aeris idicat vt nō sic oleū calz admistret. Aut
potes admistrare thus z glutinū alboti. i. terbētina z albe-
zedar. i. galbanū cum q̄titate miori q̄ d̄ medicis discoop-
ti. q. d. admistrent illa in miori q̄titate q̄ alie medicine q̄
dicte sūt cōpetere vulnērib⁹ nerui discoopti. z B iō. qz vt di-
ctū est nerui cū s̄ discoopti nō sic sufferūt medicamīa for-
tia: z iō si puenim⁹ ad aliq̄ admistrādū q̄ sint aliq̄tulū for-
tia debēt admistrari in modica q̄titate vt non accidat ex
eis mordicatio z lesio in neruo. illud vult dicere Aui. i hac
pte lz obscure loquat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **E**t de eo qd̄ recriū est qualiacūqz sint vulnera
est vt ponat super medicamē methabazalenis
infusus in oleo.

¶ **I**n pte ista Aui. ponit quēdā can. gñalē: q̄tū ad admistra-
tionē alie⁹ medicamis qd̄ cōpetit i vulnērib⁹ neruoz oib⁹.
Lā aut q̄re illi⁹ medicamis pueniētia est i q̄lz vulnere siue
sit pūctura siue fissura est: qz saltē in pñ: bonū est itēdere i
q̄lz ad mitigationē doloris. ppea qz vulnera neruoz q̄lia-
cūqz sint ē apt⁹ seg dolor vebemēs. Nūc aut s̄ medicamī
ipm̄ est mitigationū doloris cū sit medicīa calefaciēs t̄pate
z mollitiūū aliq̄tulū: talia aut sūt mitigatiua doloris sicut
bitū est pus. pp qd̄ illud medicamē in pñ: admistrare ē cō-
ueniēs in q̄cūqz vulnere: qd̄cūqz sit illd̄ medicamen. De
rabazalon idest lane fucide vel lana ysopi: quod idem est.
¶ Deinde cum dicit.

¶ **E**t sicut neruus discoopt⁹ ē dignior alijs ner-
uis vt alleviatio fiat in eo: s̄ ligamēta que na-
scunt iter ossa sunt figuraz dignioz vt opet su-
per ea cum medicamīe forti. Ligamēta aut que
p̄tinant cū lacertis sunt iter vtrāsqz res.

¶ **I**n pte ista Aui. cū posuit mōz curatōis vulnēz neruoz
pp̄bedēdo sub neruis chordas opat mōz curatōis vulnēz
ner. ad vñera ligamētoz. z cū B oñdit q̄s est modus cura-
tionis vulnēz q̄ in illis accit. z p̄z qd̄ dicit ex his q̄ dca sūt
p̄. Ligamēta aut q̄ p̄tinant lacertis sūt oio iter vtrāsqz res
i. iter vñera neruoz z iter vñera ligamētoz q̄ p̄iugūt ossa

adiuicē: z sic ē modus medicamis eoz est medius: z totū
hoc qd̄ d̄ hic manifestuz est ex his que dicta fuerūt circa
finem p̄mi capli. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **E**t de vulnēribus a quibus necesse est magis
elongare aquā est vulnus nerui: z similr frigus
quāuis minoret: tñ est de rebus nocibilioribus
ei: z oleū iterū nocet: z non est nisi apud seda-
tionem doloris calm. Et non oz vt abluat vul-
nus neqz cuz aqua neqz cū. oleo: imo sollicitus
sis vt abstergas humiditatē cum p̄anis: aut la-
na in fine lenitatis: neqz etiā cum vino cocto ni-
si sis securus a nocuīto humiditatis eius. Et
qñ exigit aliqua egritudinū vt sup ipsam ponat
z pp̄ie sup illud qd̄ est discooptū oleuz: tūc oz
vt transeat super ipsum in primis vinū coctum
deinde oleū. Inqt Sal. Accidit cuidam homi-
ni pūctura cuz ferro minuti capitis z disrupta
est cutis z cōtinuata est q̄busdam neruis man⁹
ei⁹. medicus ergo posuit emplastrū qd̄ iam ex-
pertus fuerat in incarnatione vulnēz magnoz
in carne: q̄re apat⁹ est locus. Et postqz apatus
fuit posuit desup medicinas mollificātes sicut
emplm̄ de farina tritici z aqua z oleo: q̄re pu-
trefacta est manus hois z mortuus est.

¶ **I**n pte ista Aui. oñdit q̄lia medicamīa pueniūt in vulne-
rib⁹ neruoz. z ostēdit ex dictis q̄lia maxie in eis debēt ca-
ueri. z totū hoc manifestuz est ex dictis pus. z p̄ fac hoc. z⁹
idē qd̄ dixerat affirmat p̄ qdā expimēta Sal. ibi z⁹. (Inqt
Sal. zc). qd̄ diē in oib⁹ p̄tib⁹ p̄z. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **E**t qñ accidit spasmus ex vlcēribus in eis: tūc
de eo qd̄ necessariū est si iam stricta fuerit fissu-
ra cutis est vt apiat z admistrent medicine cō-
ferētes illis vlcērib⁹ exiccantes ea subtiles val-
de. Et vt sit sollicitudo in hoc vt p̄ueniat ad
p̄fidū. Et qñ est vulnēris disruptio z pūctura
z non est apostema: tūc curatio est curatio lo-
calis. Et opz vt sit fortioris caliditatis z fortio-
ris exiccatois q̄ illd̄ qd̄ admistret sup scissurā.
qñ illud penetrat ad egritudinē facilius.

¶ **I**n pte ista cōponit modū curatōis vulnēz neruoz per
quē docuit p̄hibere nē eis supueniāt accitua molesta sicut
spasm⁹ z apa. ponit modū curatōis p̄ quē docet remouere:
ista cū accit. z duo facit hic. qz p̄ facit hoc. z oñdit qd̄ fieri
dū cū accit apa. z⁹ ibi. (Et cū dolor facit accidere zc) In p̄
pte qz spasm⁹ maxie accit ex retēione humiditatis in ner-
uo que nō pōt respirare ad ex. z hoc maxime accit i pūctu-
ra. idcirco Aui. hūc modū curatōis spasmī applicat ad pun-
cturā. p̄ ḡ dat modū p̄ueniētē curatōis hui⁹ q̄tū ad localia
que debēt admistrari in ipsa. z q̄tū ad modū diete quem
obſuare oz. z⁹ ibi. (Et oz vt sit zc). Qd̄ in p̄ma pte dicit no-
tum est ex p̄dictis. Dicit ḡ. z qñ accidit spasm⁹ zc. qñ vuln⁹
est disruptio z pūctura. i. est disruptio que est pūctura. Et n̄
est apa: tūc curatio est cura local. qz tūc solū oz itēdere ad
ea que p̄ueniūt vulnēri: vñ vulnus est nerui. nec oz aliā in-
tentionē h̄re que respiciat accitua vulnēris. hoc vult dica-
re. reliquū qd̄ dicit planū est. Tunc cum dicit.

¶ **E**t oz vt sit regimē vulnēri in neruis subri-

le et ut sit in ultimo subtiliationis.

¶ Ostendit qualis modus diete conuenit qñ supuenit vñneri accñs molestū qđ est spasm⁹. dñ. n. eē regimē subtile i vltio subtiliatōis: qñ tale accñs facit egritudinē pacatā malē in qđ ppetit dieta vltia tenuis: sic onñū est i p regimē acutoz: et in pma pñcula affoz. Et itellige qđ talis modus dietatōis nō solū obfuarī dñ qñ supuenit accñs molestus. vñ et dñ obfuarī ne adueniat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cuz doloz facit accidere apostema: tñc necessariū est dare cibū: et pprie qñ vulnera sunt i latitudine: nam necia est flobotomia vene sine sollicitudine et sine timore sincopis: obigratia: et oportet vt sit stratus eius humidus. Et obfnes mēbra ppinqua vulnerib⁹ cuz inunctione: et similr caput eius et colluz et subascellas ipsi⁹ cum inunctione si fuerit vulnus in supioribus: et similiter pectinē et inguina et pprie si fuerit vulnus in inferioribus et partib⁹ cruris.

¶ Ostendit modū qui puenit qñ supuenit apā: et oia qđ dñc sūt nota ex pdictis si ipsa bñ pñderes. nō. n. est vtile idē mltro: tiens reiterare. Sed id vñbz qđ dicit in pñ. et qñ doloz facit accidere apā. tñc necessariū est dare cibū. s. talē quez diximus: vtputa qui sit vltime tenuis: qñ et in hoc puenit etiā dieta que est vltime tenuis aut ppinq sit illi donec apā se det. vñ nō itelligit qđ sit necessariū dare cibuz: sicut vñ lra sonare. s. expone vt iam dictum est.

¶ Medicie vulnez neruoz et vlceoz ipsoz. CAP. III.



Lutini albotin est de meliorib⁹ medicinis vulnerū neruoz: verum illis qui sunt sicut ifantes et mulieres et cuius complexio est vebemētis humiditatis

sufficit quod est sicut glutinū albotin soluz puluerizatum cum pauco oleo qđ ipsum leniat et viscosum faciat si fuerit siccu et resina loco ei⁹. In illo aut cuius complexio est siccoz et caro durior opz vt misceat cum eo euforbium: et quod est ei simile aut vetus aut recēs aut parum aut multū fm complonē corporis et eius calefactio nem. Et sit summa eius quod dat de forti recēti. ij. pars kerat aut de glutino albotin: aut ei si mili sit tertia pars kerat: aut eius cum quo misceat. Et qñqz admisceat ei pter euforbium de lacte titimali: qñ est mirabile et de assa et de serapino et de oppoponaco: et qđ ē debilins. s. bau rach et spuma eius: et sulphur calefactū cū oleo fm quantitatē sordiciei balnei et flos lapidis asus et omne attractiuū humiditatis ad exteriora et dragatū iterum et cinis purgationis eris et cōglutinatio aurī: et fortasse non repit in pñcipis vulnerum neruoz nisi fermētum et admilstrat et cōfert eis et attrahit ex pñfundo attractione bona: et multoties iuuat cum sorditie vasoz apum cum non est pñsens euforbium: aut farina lolij cuz aqua cineris emplastrata: et administratio glutini albotin est melior res cum qua incipitur: et post ipsum sicut emplastrum

basilicon confortatum cum eo cum quo oportet vt confortetur de illis que dicta sunt: et fortasse pmiscetur cum ceratis et calefacit ea. et oz vt sit ablutū: et quod eo melius est: est illud qđ est ablutū cuz aqua maris in sole calido et quāto plus abluitur sit magis iuuatiuz. Et de medicinis bonis est medicamen Sal. composituz ex cera et euforbio et pice et oleo grosso et de vno quoqz sit pars media et de oleo ps vna: et oleū balsami cum subtilitate sua non est multe calefactionis: dico propter velocitatem sue resolutionis. Et cum vulnera fuerit gauziratum: aut pñctura et non associatur eis apostema neqz putrefactio: tunc oportet vt administretur emplastrum cum euforbio: aut fimo columbino: ponatur in corpore subtiliore euforbium et in spiflore fimus colubinus: et adde et minue fm qđ vides de dispositione corporis et eius forma: et dilata si sunt stricta. Et scias qđ medicamen quod necessarium est in gauzi necessariū est vt sit fortius eo quod est necessarium in scissione. Et cum accidit in vulneribus putrefactio: tñc serapinum est bonum et farina herbi: verum cum accidunt apostemata: tunc farina ordei et farina fabarum et farina herbi iterum que iam decocte sunt cuz aqua cineris: aut aqua pura in qua sit virtus serapini. Et cum vides vulnera ad sanitates peruenire non timeas tunc administrare desuper vinum coctum: oportet ergo vt administres medicinas ifusas in eo: deinde calefac ipsum et accipe ipsuz cum pñnis ifusis et stringe desuper.

¶ Prius Aui. posuit modū curationis vulnez neruoz. In parte ista in speciali ponit medicamina simplicia et composita que sunt conueniētia eis fm pdictas intentiones. et diuidit pars illa in duas. in pma parte ponit medicamina que sunt cōueniētia vulnerib⁹ neruoz et rōne vulnerū: et rōne accidentiū psequentiū vulnera. in secunda parte narrat in spali quasdam medicinas fm dicta Sal. que administrant i bis vulneribus rōne accidentiū supueniētiū eis. 2. ibi. (Fasciē ex eis que pmisimus et c.). Prima pars diuidit in duas. pmo narrat medicamina que sunt conueniētia eis duz sunt in suspicionē. secūdo narrat medicamina que conueniunt eis dum pcedūt in viam sanationis. 2. ibi. (Et cū vides vulnera ad sanitates et c.). Prima in duas. pmo narrat medicamina que cōueniūt vulnerib⁹ rōne ipsoz vulnez. scdo narrat medicamina que pueniūt vulnerib⁹ cum in eis iam supueniūt accñtia: vtputa putrefactio: aut apā: et precipue qñ illa ptingūt ex retēione humiditatis in neruo vulnerato. 2. ibi. (Et cum accidit vulnerib⁹ putrefactio). Prima in duas. pmo ipse narrat medicamina diuersa pueniētia vulnerib⁹ neruoz fm diuersitatē corporis: et fm diuersitatē vulnez. In scda pte in gñali docet distinguere iter medicamina que pueniūt i pñctura et medicamina que pueniūt in apta fissura: vt p hoc sciamus qđ medicamē qđ ponit est pueniēs in pñctura: et qđ est conueniēs in fixura. 2. ibi. (Et scias qđ medicamē qđ necessariū est). Prima ps posset diuidi in tot ptes quot sunt medicamina que ponit: et patent.

Et si bene considerasti ea que dicta sunt in precedenti. c. et ista que dicit hic manifesta sunt quatuor ad intentionem principale. et etiam si bene considerasti ea que sunt dicta tu scies distinguere quod medicamen est ueniens in punctura: et quod est ueniens in fissura. et propterea quatuor ad hoc non oportet insistere: sed solum sunt quedam exponenda. glutinum alboris. i. terbetina est de melioribus medicinis vulnerum nervorum. propterea quod in se aggregat omnes conditiones predictas. plus est. n. calida non multum caliditatis sicca et attractiua et subtilis substantie. et propterea est quasi sicut medicamen commune ad omnia vulnera nervorum sicut sit vulnus quod dicitur punctura sicut sit apta fissura. vix quod in punctura requiritur forte medicamen in fissura non sic. Etiam quod medicamen in vno corpore requiritur fortioris exiccationis et caliditatis fortioris quam in altero corpore: hic est quod ipsa permiscet cum alijs medicinis densis que ipsam reddunt fortioris virtutis. neque administratio eius solius sufficit semper. sed in quibusdam corporibus in quibus non fortiter indigemus exiccatione et attractioe: sicut sunt corpora muliebria et infantium: et corpora mollia sufficit administratio eius solius. in alijs vero ei admiscere alia medicamina ut postea ponit. puluerizatum et. illud vbius dupliciter potest exponi. vno: sicut et struat sic. tamen retinum puluerizatum. i. mixtum cum pauco oleo quod ipsum leniat et viscosum faciat si fuerit siccum. s. corpus plus est in loco eius quam per hoc vult dicere quod in corpore aliquotulum sicciori administrat resina. quod sicut glutinum alboris solum uenit in corpore humido: et ita in corpore aliquotulum sicciori sufficit resina. nam resina est plus exiccatiua quam glutinum. et ideo in corpore quod sit parum siccus est ueniens resina: sicut si esset adhuc siccus oportet miscere euforbium: quod plus exiccet. Alio modo potest illud vbius sic exponi: tamen retinum resina si fuerit sicca. i. si fuerit subiecte sicce et dure: quod hoc gummi aliquotulum idurat. puluerizatum. i. mixtum cum pauco oleo quod ipsum faciat viscosum et leniat. est loco eius. quasi per hoc vult dicere quod si non inuenit glutinum accipiat resina et misceat cum aliquotulo olei: et hoc est loco glutini. et hoc etiam est vix. nam cum retinum non sit multum siccus glutino alboris: si misceat cum aliquotulo olei remittet exiccationem eius et efficietur sicut medicamen sicut glutino virtute alboris quam solum administrat. Et ista expono vix concordare ei quod dicit Gal. 6. de iuge. sani. Dicit. n. quod si guma fuerit sicca: sicut resina aliquotulum olei tu miscebis. et sit summa eius quod dicit de forti recet. s. euforbio. xij. ps. ceroti. Et de glutino alboris aut eius sili sit pars ceroti et. vbi gra. hec proportio sic potest fieri in hac permixtione euforbii. 3. i. glutini. 3. iij. cere. 3. viij. Vel si misceas tunc potes ponere olei. 3. v. cere. 3. ij. fiat cerotum. et post ipsum sicut emplastrum basilicon confortatum. Emplastrum basilicon est illud quod fit ex resina pice nigra colofonia cera et oleo partibus equalibus. ut dicit Serapio in suo antidotario capitulo de vnguentis. et dicitur confortatum quod permiscet cum eo de his que dicta sunt ut glutinum alboris aut serapinum aut euforbium secundum diuersitatem vulnerum: et est corporum. Et fortasse permiscet cum cerotis ut calefaciat ea id potest referri ad glutinum: quod glutinum calidum est. et serapino sius immediate fuit de glutino. Sed melius vix ut referat ad euforbium: quod hoc melius competit ei cum euforbium calidum dissimulatum sit. et oportet ut sit ablutum. illud vbius referat ad glutinum. et hoc intellige. s. quod oportet esse ablutum quod administrat super nervos discoptos: quod tunc medicina maxime debet esse a mordicatione remota ut habitum est prius. sed si deberet administrari in punctura non deberet abluere: quonia in tali competit medicina esse forte. Et nota quod docet abluere cum aqua maris: quod in ipsa exiccatio est vehemens: vix non est nocitiua nervis ratione humectationis sicut aqua simplex et pura et oleo grosso. vbi Aui. dicit de oleo grosso. B. 6. de iuge. sa. secundum lras que cointer habet dicit oleum sepinum: sed credo quod illa lra sit mala. et quod Aui. habuit mala translationem: quod vbi dicit oleum sepinum credo quod debeat dici oleum sabuinum. quod illud oleum per ceteris laudat iter olea que fiunt ex oliuis. quod tamen Aui. forte habuit lram sicut nos habemus exposuit illud verbum quod per oleum sepinum itelli-

gere oleum grossum. per oleum autem grossum intelligamus non solum sonat vocabulum oleum grossum partium: quatuor ad virtutem sicut est oleum putrefactum ponticum frigidum. quoniam illud oleum sicut apparet ponit in medicamine quod est conueniens puncture: ut apparet per ea que ingrediuntur compositionem huius medicie. Oleum autem quod in hac competit oportet esse calidum penetratiuum et exiccatiuum. propterea quod dices quod per oleum grossum intelligit Aui. fecem olei. quoniam ut Serapio ponit in suo libro de simplicibus in capitulo de oleo. tamen quod est calefactiua et exiccatiua et resolutiua et ueniens in vulneribus corporum siccorum: aut per oleum grossum intelligit oleum vetus. Nam oleum quod vetustum sit igrossat. tale autem oleum. s. vetus est ueniens in punctura: et oportet administrari cum medicinis que ponuntur ad puncturam. et propterea Serapio in passignato capitulo dicit. quod si non habes oleum vetus et indiges ipso coque oleum donec fiat sicut mel et vtere ipso. quod vix est sicut vix veteris: propterea quod oleum per igrossationem facta a calido ipso efficitur virtutis fortioris. et isto modo vix hic intelligere oleum grossum. quod intelligit oleum quod igrossatum est ex antiquitate aut oleum quod factum est grossum per decoctionem: ut est in hoc assilet oleo antiquo. oleum. n. quod sic grossum est: est calidum et magis apitiuum et magis desiccatiuum: et virtus eius est potentior penetrare ad profundum. omnia autem hic ueniunt medicamina quod oportet administrari in punctura. et ista vix est eius intentio per ea quod subdit. et oleum balsami cum subtilitate sua et. et vult dicere quod bonum est accipere in tali medicamine quod oportet calefacere oleum quod est ita grossum. quod oleum quod est multum subtile in subiecto quod sit maxime caliditatis in virtute sicut oleum balsami: tamen tale oleum quod velociter euaporat et resoluit ipsum subiectum a membro pro subtilitate non multum calefacit. Et propterea quod quoniam vix multa sit virtus calefactiua in medicamine melius est admiscere sibi oleum grossum illo modo: quoniam ipsum non sic resoluit secundum subiectum: sed vix est plus perdurat in membro. et propterea tale amplius calefacit. et hec est eius intentio Aui. Et cum vulnera sunt aguzesi aut per puncturam aut per. i. tergum. i. punctura stricta: et cum accit vulneribus putrefactio: tunc serapinum est bonum: quoniam serapinum exiccet et abstergit et putrefactionem remouet: et farina est orobi exiccatiua et vix hemeter. Verum tamen cum accit aperta et. illud quod maxime referat ad apostemata que accidunt ex retentione humiditatis in nervo: sicut apparet ex dictis prius. si autem causa precipua liter in hoc esset dolor: tunc oportet procedere sicut superius dicitur est cum his que doloris mitigatiua existant. alia que dicit Aui. in isto capitulo. satis nota sunt.

De apertibus que accit nernis vulneratis. CAP. III.



Am scitur ex eis que permiscimus et scire fecimus ex canone curationis nervorum quod sit modus curationis apostematum que accidunt eis cum vulnerantur: et oportet ut iteremus illud explanando. Vico ergo illud quod Gal. dicit in libro catagenis. Inquit. Cum accidit in vulneribus nervorum et membrorum nervosorum flegmon: et flegmon est fortis inflamans valde tunc oportet ut administrantur in curatione eius medicine facte cum aceto et lapidibus mineralibus quas dicit: et plurimum eorum est in tractatu secundo catagenis: quarum vna hec est. R. calcadis. 3. i. et quartam. et dragati. 3. ij. et. 5. et quartam et scorie plumbi. 3. ij. et. 3. ij. 5. et corticum thuris. 3. i. 5. bezard. 3. i. et cere. 3. vij. et oli. 3. ij. et acciti fortis lib. ij. et quartam: terantur medicine sicce et infundantur cum aceto. x. diebus et soluantur ea que solvantur et infrigidant: et misceantur omnia in ol-

la et misceantur motu exquisitissimo donec equentur: et oportet ut distilletur super membrum infirmum ex oleo bis aut ter in die. Et cum ponitur hoc medicamen desuper oportet ut ponatur super ipsius deforis lana iam infusa in aceto et oleo calefactis equali caliditate. Ma non est aliqd nocibilis oino nervis infirmis neqz deteri⁹ sup eos qz illud qd est frigidu. Qz si necessariu sit emplastrare ista membra in dispo^{ne} emplastro facto cu aceto et melle et cinere. tunc opz ut emplastru sit coctuz et ut sit farina eius farina berbi. Si aut no fuerit tibi p^{re}sens tunc administra farina fabaz: aut ordei.

In isto capitulo sicut dictum est Avicē. in speciali ponit quada^m medicinas que posite sunt a Galie. que coueniunt vulneribus rone accidentiu q superueniunt aliqui nervis vulneratis. maxime at illa acc^{ti}ta que superueniunt nervis vulneratis maxime videntur esse duo. aut a^{pa} calim aut est putrefactio accidens eis. et apostema molle generatur ex aggregatione humiditatis in nervo mollificando substantiam nerui et faciendo ipsam cadere in putrefactione. ppter qd Avic. duo facit. Primo narrat quedam spalia medicamina que ueniunt vulneribus neruoz quando in eis accidit apostemata calida. secūdo narrat quedam medicamina que ueniunt vulneribus neruoz quando in eis accidit putrefactio aut apostema in quo laxatur et mollificatur substantia nerui et tendit in via putrefactionis. 2^a ibi (Qz si necessariu fuerit emplastrare) Circa pmam parte intellige q illud medicamen qd ponit Avicē. hic. posituz est a Gal. catagenis. i. in libro compositaz medicinaz: qz debet administrari in vulnere nerui quando superuenit caliduz apostema inflamans valde. non imediate super neruu. timoz. n. esset valde de mordicatione ipsius: sed debet poni sup ozificiu vulneris extra: quonia desiccatiuz est ut couenit coplexiōi nerui et ratioe aceti in frigidatiuū etiā p^{ro}hibens apostema: et qz ad tale apostema cōsequitur dolor: idcirco debet fieri inunctio in circuitu mēbri cu eo qd est mollitiuū et sedatiuū doloris mixtu cum eo qd p^{ro}hibet inflamatiōez sicut est oleū oliue cōmixtu cum aceto. et p^{ro}pterea subdit Avicēna. Oportet ut distillet supra membrum infirmu ex oleo bis vel ter in die etc. et sic debz exponi. Bezedar. i. galbani. In secūda parte Avicē. dicit q si necessariuz fuerit emplastrare illa membra in dispo^{si}tione apostematis: qz sic debet exponi: qz si sit necessariuz emplastrare membra hec in dispo^{si}tioe. i. putrefactiois aut in dispo^{si}tioe apostematis qd contingit ex aggregatiōe humiditatis mollificatiōis et laxantis substantiam nerui et facientis eam tendere in via putrefactiois. tunc. n. bonū est emplastrum factū ex farina orobi cu aceto et melle et aqua cineris que adinuicē coquantur ut vniat virtus eoz. hoc enī emplastruz desiccet humiditatem: remouet mollificationem et laxationem factam in substantia nerui et putrefactionem etiam tollit. et hoc modo debet intelligi dictum Avicē. sicut etiam. et hec omnia satis manifesta sunt ex his que multotiens dicta sunt in capitulo predicto de curatione vulnerum neruoz.

De attritōe neruoz et eoz torziōe. CAP. V.



Am nervis aduenit attractio: tunc si non fuerint cu eo vulnera neqz a^{pa}ta ad hoc curet cu eo qd sedat dolorē. et silr qn accidit a^{pa}. tunc no cures ipm

cu eo qd rupit sicut aq cineris et filia: imo cura ipz cu sedantib⁹ dolorē. et silr oz ut embroceat mēb^z cu oleo calefacto embrocatōe cōtinua. et sunt in virtute illius olei mollificatio et resolutio. et de oleis bonis in hoc est oleū anetinu et oleū de alachoen et oleuz de ruta. et silr emplastra ueniētia ad illud. et silr maluaniscus ē mirabilis cu terit⁹ et ponitur sup neruos tritos. et caro verneriaz ē mirabilis. et fortasse curatur cu cepe bis cocta. Qz si fuerit illic a^{pa}. tunc regimē in sedatiōe a^{pa}tis eius est ut admistret desuper cōgelatuz vne cu vino et paucō aceto et oleo cu quātitate cōueniente et calefiat cum equalitate. et submergat lana sordida et p^{ro}prie lana isopi et ponat desup. et si fuerit hec lesio in iūcturis. tūc illic est meli⁹ ut sedet dolor et ponat medicamē fortius et cōpositū cu eo qd maturat et resoluit: sed cu stipticitate temperata et opponat p id a^{pa}ti et no addat in eo. et cōsidera in dolore et a^{pa}te et intēde ad id ex eis quod est vehemētioris intentiōis. et qn no est dolor tunc perfora et administra id qd est forte sicut aqua cineris et acetū et vinū itez. Et qn a^{pa} iam plongatū est. tūc p^{ro}forta medicamē factū cum aqua cineris: et qd sit cu sorditie balnei.

Superius Avicē. docuit modum curationis solute continuitatis accidentis in nervis que solutio continuitatis est manifesta fissura: et q est inter attritionez et torzionem que appellat vulnus. modo in parte ista docet moduz curationis solute cōtinuitatis accidentis in nervis que solutio continuitatis no est solutio manifesta que sit manifesta fissura. et hec solutio cōtinuitatis dicitur attritio et contorsio. Est autem differentia inter attritionem et cōtorsionem: quoniam sicut extrahitur ex his que dicta sunt supra in tractatu secundo istius quarte Sen circa pncipiuz. et ex his que dicuntur auctoritate Avicē. Sen secunda: p^{ri}mi canonis in capitulo de speciebus solutionis continuitatis. Attritio est quando accidit nervis solutio continuitatis que non est manifesta: sed occulta inter partes nerui. quod enī accidit carni in contusione accidit neruo in attritione. vnde sicut in carne quando contunditur fit solutio cōtinuitatis et multi nerui inter partes carnis que no est sensibilis: ita et fit in nervo quando atteritur. et p^{ro}pterea dictum est supra q contusio est accidens lacertis fm medium ipsorum quod est pars carnosa: sed attritio accidit partibus extremis ipsorum que sunt neruose: p^{ro}pter quod in carne contusio vocatur in nervo accidēs vocatur attritio: sed torziō vel contorsio dicitur quando membrum separatur a iunctura: non tamen separatione integra et manifesta: sed occulta p^{ro}pter extensionez que aduenit ligamento p^{ro}pter quam extensionez accidit commotio ligamenti in iunctura et in eo quod continetur de ipso in carne. vnde accidit aliquantulum separationis. licet non integra separatio sicut fit in dislocatione. Et sub torziōne quidem comprehenditur hic quedam dispo^{si}tio que vocatur eguamen que est infra torzionem que est dispo^{si}tio in qua soluz accidit attritio in ligamento p^{ro}ter qd fiat aliq sepatio mēbri a iunctura. Et ex h appet q attritio ē dispo^{si} qdā q pōt accidere nervis et chordis et ligamē

tis: sed torsio cū sit dispositio in qua fiat separatio aliqua membri a iunctura. lz non integre ipsa proprie est dispositio que accidit ligamenti que coniungunt ossa adiuuicē.

¶ Ulterius apparet qd cū attritio non sit solo cōtinuitatis manifesta intentio curatiua in ipsa nō sumit ab ipsa solutōe cōtinuitatis: qm̄ cū solo q̄ in ipsa accidit sit numerus multus et parue q̄tatis q̄tum est ex se p̄ seipsas solida ref. Sed qz cū hac dispōne iungit̄ dolor et iungit̄ etiaz effusio humiditatis multoties inter partes circūstātes q̄ adiuuicē separant̄: idcirco intentio curatiua in ipsa ab illis sumit̄. puta a sedatōe doloris et phibitōe apatis et resolutōe eius qd̄ effusum est inter ptes nerui sicut appet infra in illo caplo psequēdo curā eius. et id̄ dicebat Auic. supra in tractatu. quarte Sen. illo caplo de cōtusione. Et nō opz vt administratio fiat in attritōe cū reductōe cōtinuitatis villoz incisoz: sed ad sedādum dolorē rē.

¶ Hoc q̄ p̄intellecto qd̄ est vtile ad itelligēdū ea q̄ dicent̄ dicemus qd̄ id caplm̄ diuidit̄ in ptes duas. In p̄ma pte ponit curā attritōis. In secūda pte ponit curā torsiois q̄ est dispositio magis respiciēs ligamēta iuncturaz. 2^o ibi (Et opz vt caueat̄ in torsioe neruoz.) Prima in duas. nam attritio aliqñ sit in neruis absq̄ vulneratione. aliqñ sit cū vulnere. p̄mo q̄ docet curā attritōis qm̄ nō iungit̄ cum ea vulnus. 2^o ibi. (Et si fuerint vulnera in cute rē.) Prima in duas. In prima parte: quia vt dictum est intentio curatiua sumitur in attritione ex phibitione doloris et apatis ne accidat ex curatiōe eius: quādo accidit: et sumit̄ etiā ex resolutōe eius qd̄ effusum est inter ptes nerui. et id̄ Auic. docet modū curatiōis q̄ est ad resoluēdū p̄ncipalr̄ id qd̄ effusum est inter ptes neruoz. 2^o ibi (Et p̄siderā in dolore et apostemate rē.) Prima in duas. p̄mo ponit modū curatiōis per que docet sedare dolorē et phibere ne accidat apā. secundo docet modū curationis si p̄tingat qd̄ accidat apā. 2^o ibi (Et si fuerit illic apā rē.) Qd̄ in p̄ma parte dicit notū est ex dictis nisi qd̄ itelligas qd̄ Auic. in his v̄bis insinuare vult cū in attritōe intentio sit ad sedatōez doloris et phibitionez apatis et ad resolonem illius qd̄ est effusum est qd̄ p̄us opz incipe a sedatōe doloris et phibitōe apatis q̄ a resolone uehemēti illius qd̄ est effusum in mēbro. Et hoc id̄: qz stante dolore nō pōt resolutio fieri: qm̄ dolor est attrahēs quare opz p̄us sedare dolorē. et p̄pterea etiā subdit Auic. qd̄ dicit qd̄ quādo apostema accidit non debet curari. s. in p̄ncipio apā cum eo qd̄ rumpit. i. cum eo qd̄ fortiter resoluuit et exiccāt sicut est aqua cineris: qm̄ hoc eēt causa augēdi apā: p̄pterea qz amplius ad locū attraheret q̄ resoueret: sed adhuc debz p̄cedere cū his q̄ dolorē mitigāt: deinde sicut postea appebit cessato dolore si remaneat aliqd̄ fixū collectuz in mēbro possum^o p̄cedere ad ea q̄ fortiter resoluūt et exiccāt. sicut est aqua cineris et acetū et vinū vt postea dicit. et hoc est qd̄ dicit Auic. et p̄ hoc etiā manifestū est id qd̄ dicit in pte secūda et 3^o quātū ad itentōez quā inuit p̄ncipalr̄ hēre. Et si fuerit hec lesio. i. talis attritio in functuris: qz. s. accidat in ligamētis ponat̄ medicā fortis: qz vt dcm̄ est p̄us ligamenta sunt absq̄ sensu et sunt duriora et sicciōra q̄ nerui. et id̄ idiget fortiori medicā. Et considerā in dolore et apate et intēde. s. p̄us in istis ad illud qd̄ ē uehemētis itensiois. i. ad illud qd̄ uehemēter molestat. vñ qz dolor et apā molestat lōge magis q̄ aggregatio hūiditatis effuse inter ptes nerui: idcirco p̄us opz itendere ad phibitōez et remotōez ipsoz: deinde postea ad resolonem eius qd̄ remanet in mēbro cū his q̄ fortiter resoluūt sicut sunt illa q̄ ponit in l̄ra. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerint illic in cute vulnera etiā. tunc necessaria sunt illa in qbus sunt exiccatio fortis et

De attritiōe et torsioe ner.

aggregatio et strictura qbus colligant̄ partes si cut farina fabaz et acetum et mel et est medicamen bonū. Et si vis vt sit fortioris exiccatiōis pone in eo farinā herbi. et si adest voluntas vt sit fortius itez ponat̄ in ipso radix l̄s. Et si fuerint vulnera taliter vt nō curet̄ de eis: tunc curent̄ nerui cū eo qd̄ phibet apationem neruoz et nō sit occupatio cū eis: et caro ostrearum est mirabilis. et qñqz curaturcum cerato ex sale. et emplm̄ cū olibano et myrrha est cōis iuuamētū in vtrisqz dispōnib^o. et si fuerit cū vtrisqz reb^o dolor clamorosus: tunc opz vt misceat̄ cū medicinis p̄ix et emplastre^o cū illo calō.

¶ In illa pte Auic. ponit modū curatiōis attritōis qm̄ iungit̄ cū vulnere facto in cute. et vult d̄re qd̄ qm̄ accidit attritio. et cū hoc ē illic vuln^o opz p̄cedere cū eis q̄ uehemēter exiccāt et aggregāt ptes in vnū sic sunt illa medicamēta q̄ pōit. et hoc id̄. qz cū ibi sit vuln^o. intentio curatiua nō solum sumit̄ ex attritōe: s. et ex vulnere. et qz ea humectāt sunt d̄ria vulnere et p̄cipue vulnere facto in neruo. idcirco non opz p̄dicta mollitiua apponere: s. ea q̄ uehemēter exiccāt. Intellige aut̄ hoc v̄z eē sup̄ ipz vuln^o. nā sup̄ loco vulnere opz apponere: s. in p̄tib^o circūstātib^o opz ponere ea q̄ sūt mollitiua et sedatiua doloris sic ēt supra dcm̄ ē multoties qd̄ fieri d̄z in vulnerib^o neruoz. vñ h̄ nō est d̄ria curatiōis a p̄dicta: nisi qz h̄ iungit̄ vulnus. vñ rōne vulneris nō possumus apponere supra locū vulneratū ea q̄ mollitiua sūt et mitigatiua doloris sic possumus apponere qm̄ ē attritio sola sine vulnere. Et p̄pterea ēt subdit Auic. qd̄ si illa vulnera sint ita pua et modica vt de ipis nō curemus: qz sunt talia qd̄ de ipis nō ē curādū. et tūc solū curat̄ cū p̄dictis in p̄n^o q̄ apatōez phibēt et nō sit occupatio cū eis. i. cum istis fortiter exiccātib^o et resoluētib^o. s. in p̄n^o: qz illa nō ueniūt in p̄n^o. vt dcm̄ ē p̄us grā sedādū dolorē et phibēdi apā. et hec est sua itētio quā in B. s. itēdit. et caro ostreaz ē mirabilis. s. qm̄ ē attritio cū vulnere in neruo. vñ Auic. caplo de ostraco dixit. Et ostracū qd̄ p̄fert vulnerib^o cū carne sua. et p̄p̄e illis q̄ sunt sup̄ neruos cōtitiōis p̄cipue cū thure et myrrha rē. Et qñqz curant̄. s. vulnera cū attritōe cū ceroto et sale. i. cū ceroto in q̄ pōit̄ sal. qm̄ sal ē uehemēter exiccatiuū humiditatis q̄ aggregāt̄ in loco. et emplm̄ factū ex myrrha et olibāo ē iuuamētū cōis in vtrisqz dispōnibus. i. h̄z ad dispōnes vtrazqz iuuamētū cōe: puta et ad attritōez neruoz et ad vulnus: qd̄ cū ipsa iungit̄. est. n. ueniēs attractōi: qm̄ resolutiuū ē ei^o qd̄ effusum ē in suba nerui rē. et ēt vulnere vtile: qm̄ exiccatiuū ē et aggregatiuū partiū distruptaz. et si fuerit cū vtrisqz reb^o. i. cū attritōe et vulnere. dolor clamorosus. s. dolor uehemēs misceat̄ cū medicis. s. cūz emplō p̄dicto qd̄ fit ex farina fabaz aceto et melle. p̄ix. s. liqda: qm̄ p̄ix v̄tutē h̄z aliq̄ mō sedatiuā doloris: qm̄ p̄ix ipsa est cala: nō tñ multe calitatis. et cū h̄ ipsa nō declinat multū ad siccitatē: imo q̄si aliq̄ mō h̄z virtutē mollitiuā. vñ et ipsa ponit̄ a Serapioe aliq̄ mō v̄tutē maturatiuā h̄re: qz q̄ p̄ix liqda h̄z plus de v̄tute sedatiua doloris. et cū h̄ nō nocet vulnere. idcirco p̄cipit admisceri medicis p̄dictis p̄icē. et istud ēt p̄cipit Ba. 6. de ige. sa. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Et opz vt caueat̄ in torsione neruoz aqua et non appropimeet̄ neqz calida: neqz frigida: immo admiscerent̄ olea qd̄ est virt^o aromaticorum stirpicoz calefacta et specierū cum quib^o est hec dispositio.

Tractatus .III.

In parte ista ponit modus curatōis tortiōis neruorum. Quid aut sit tortio manifestū est ex dictis p̄s. et dicit. Et op̄z vt caueat in tortione neruoz. intellige hic q̄ neruus nō accipit hic p̄prie: q̄ vt ex dictis manifestū est tortio ē p̄prie dispō ligamētōz iungentiū ossa et nō neruoz: sed accipit hic neruus cōiter s̄m q̄ alij dicunt. et ēt Bali. 3^o de interiorib⁹. Et nerui extēdunt ad tria. s̄. neruū chordā et ligamentū. oīa. n. ista p̄nt large appellari nerui. p̄pterea: q̄ oīa mēbra ista similitudinē quandā h̄nt in suba. Expone ergo in tortione neruoz. i. ligamētōz. Et nō approxime ēt ei aqua neq̄ calida neq̄ frigida. et aqua q̄dem frigida nō p̄uenit: q̄m aqua frigida spasmatica est et non sedatiua doloris: imo puocatiua ipsius sicut dicitur est p̄s. aqua aut calida nō p̄uenit: q̄ mollificat et relaxat iuncturā. nūc autēz hec nō p̄uenit in tortione: q̄m vt dicitur est in tortiōe est extensio ligamēti p̄ quā fit aliqua separatio in iūctura. s̄z nō integra. nō ergo cōuenit id q̄d disponit membruz ad integrā separatiōez. hoc autē est illud q̄d humectat et mollit sicut est aqua calida: imo cōuenit illud q̄d coadunat et constringit partes iūcture cū ligamēto et cum hoc habeat virtutē aliquā sedatiuā doloris. tale autē est oleū in quo ē virtus calefactiua. nā rōne hui⁹ ē sedatiua doloris qui in tortione contingit. et etiā sit in ipso stipticitas. nā rōne huius bz stringere et coadunare iūcturā et p̄tes ligamenti. talia aut sunt olea q̄ fiūt ex aromatib⁹ in qb⁹ est aliq̄ virt⁹ calefactiua et stiptica sicut est oleū d̄ spica. oleū masticinū et similia. Et p̄ hoc appz d̄ria iter curatiōez attritiōis et tortionis. q̄m aqua calida ad sedatiōez doloris nō est incōueniens in attritiōe q̄ esset sine vulnere. ibi. n. nō curat de partiu⁹ ynone et strictiōe: s̄z ē ibi intentio alia sicut dicitur est p̄s. et p̄pterea multoties aliq̄d mēbz attractū ponimus in aq̄ calida et fert vt ad sensuz appet: s̄z ipa nō est p̄ueniēs in tortiōe p̄p̄ cam q̄ dicta est. et ista est intentio Auicēne.

De iudicijs neruorum corruptoz. CAP. VI.

Quandoq̄ accidit frustis neruoz corruptio. Et est necessarium vt extrahatur: oportet ergo vt extrahatur extractione vene ciuillis.

Cum docuit Aui. curatiōis modū solute cōtinuitatis in neruis. mō docet modū curatōis quarūdā dispōnū q̄ aliquando p̄sequunt neruos in solone cōtinuitatis eoz. he aut sunt due dispōnes. q̄dā est q̄ p̄sequit neruos in solone p̄tinui que est vulnus. et illa dispō est corruptio et putrefactio ei⁹ ex toto. vñ indiget vt extrahat. quedā autē est que p̄sequit neruos plus in mō solonis cōtinui que fit in attritione magis sicut est aliq̄n q̄ fit duricies multa in neruo accis ex casu vel p̄cussione et similib⁹ causis. p̄pterea q̄dē Aui. duo facit. p̄mo. n. docet modum curatiōis q̄n accidit eis dispō p̄ma. 2^o docet modū curatiōis q̄n accidit eis dispō p̄ma. 2^o ibi (Hoc multoties accidit r̄c.) q̄d in istis duobus capitulis dicit Aui. manifestū est. q̄ p̄ curatōe ipsoz p̄fecta remittit nos ad curā quarūdā dispōnū de quaz cura p̄s facta est mētio: q̄m similis est cura istaz et illaz. lege ergo litteram et intelliges.

De neruoz duricie et eoz tortione. CAP. VII.

Multoties accidit a verberatione: aut casu. et q̄n p̄misiē sentit eoz eo stupeor. et cura duritiē neruoz p̄ima est curatōi apatū duroz et alrosbot et nos diximus in tabulis medicinarū singulariū et in antidotario q̄ necisū est rememorari de medicinis ei⁹. Et q̄d narrabimus hic sunt medicine ex parte in eo de qb⁹ sunt lenes sicut vt sumat

De egritudinibus ossiū

bdellij iudaici pondus. 3. r. et infundat in aqua et soluat in ea et p̄ficiat cū eo quātū ipm est de radice maluanisci p̄triti valde et emplastretur cū eo. Et similr radix lilij p̄fecta cum congelato yue. Et itez ammoniacum et galbanū et euforbiū aggregata euz fece olei. et itez sumat semen almaru et fiat emplastrū cū vino cocto. et itez medicamē diaqlon cum medietate sui de stercore caprino est vltimum.

Et patet totum quod dicit.

De rememoratiōe egritudinū ossiū. CAP. VIII.

In ossibus aut accidunt egritudines ex corruptiōe p̄p̄sonis et ex solutione singularis et fractura et dislocatiōe et putrefactiōe et vlceraōe et excorticatiōe.

Et nos q̄dez loquemur de fractura et dislocatione que indiget restauratiōe post hunc locuz. illas aut que de eis indigent alijs medicis dicemus hic querētes auxiliū a deo.

P̄ius Aui. docuit modū curatōis solute p̄tinuitatis in mēbris carnosīs et mēbris neruosis. In pte ista Aui. docet modū curatōis egritudinū p̄tingentiū in ossibus q̄ vtplurimū p̄sequunt ossa et in vulnerib⁹ et vlcereb⁹. nāz in vlcereb⁹ et vulneribus multoties accidit q̄ fit corruptio in osse p̄ quā necesse ē illud os extrahere vel cū opatiōe manuali vel cū medicis: q̄ ergo hec dispō accidit in ossibus p̄cipue in vlcereb⁹. p̄ tāto Aui. post modū curatiōis que tradidit vulnez et vlcerez tractauit modū curationis cuiusdā dispōnis q̄ in osse accidit que fit in ipso cū corruptione ipsius. Et ex hoc appet p̄pter qd est q̄ istā partez Aui. nō coniunxit cū sermōe seq̄nti in quo tractat de dislocatiōe ossiū et de solone p̄tinuitatis accis in ossib⁹. q̄m hec dispō quā hic tractat vtplm in osse cōsequit in vlcereb⁹ sicut ex dictis appuit. vñ merito Aui. post sermonē d̄ cura vlcerez et vulnez istū sermonē in quo docet modū curatiōis q̄n in osse accidit corruptio p̄iunxit et determinauit etiā p̄ter hoc hic modū curatōis fracture ossis inquātum cū medicamibus depēdet. Nā vt sicut modus curatiōis ei⁹ est p̄ueniēs cū mō curatiōis solute p̄tinuitatis facte in carne et neruo: p̄pter qd̄ adhuc in hoc sermone ponit modū curatōis fracture ossis inquātū ex medicis dependet. in seq̄nti autē Gen. q̄ solū dat ibi modū curatōis q̄ dependet ex restauratiōe ossis q̄ fit cū manu determinat curā fracture q̄ accidit in osse inquātū depēdet ex restauratiōe facta cū manu. Et circa hoc Aui. sic p̄cedit. p̄mo. n. ipse p̄mittit modos egritudinū q̄ p̄nt ossib⁹ accidere: quaz tractatio spectat ad hunc libz vt eligat de quaz curatōe in hoc libro determinare intēdit. secundo p̄sequitur modū curatōis illaz de qb⁹ hic determinare itendit. 2^o ibi (Vetositas spine r̄c.) ea q̄ in isto caplo dicit satis nota sunt. ex solutione singulari. et p̄. i. fractura. Et nos q̄dez r̄c. ex isto vbo vult pbare q̄ in hoc loco determinat de curatione dispōnis ossis in quo accidit corruptio et putrefactio. et de curatiōe fracture inquātū illa curatio ex medicis depēdet.

De ventositate spine et corruptiōe ossis. CAP. IX

Ventositatis spine cā sūt humores acuti penetrātes in os corrodētes ipsuz. et incessus ventositatis spine est incessus doloris iūcturaz: vey tñ materia in dolore iūcturaz ē in carne et inā in vetositate

*an accidit q̄si
vetositate spine
anic. unde d̄bi
p̄ora. a corrodē
tione ossis ab a
adde q̄iam q̄
rapose. q̄ accidit
p̄uēdit in d̄o
fuit de p̄re. mē
spine*

te spine est in osse. et eius additio corrumpit ossis partem unam post aliam. Dixerunt quodam quod spina est spasmus in toto corpore propter vlcus et non affirmat.

In parte ista Aui. exequit de curatōe dispōnuz ossiū quoruz determinatio spectat ad hūc locū. Primo g̃ docet moduz curatōis dispōnis ossis in qua accidit eius corruptio. 2^o docet modū curatōis fracture ossis in quātū illic modus curatōis ei⁹ ex medicis depēdet. 2^a ibi (Fracture est curatio cū manu) Prima pars diuidit in partes tres. In p̃ma parte: qz corruptio ossis nō solū fit in vlcērib⁹ et vulneribus. I3 ṽplm̃ fiat in eis: sed etiā fit in osse incipiendo ex mala dispōne q̃ orit̃ ab ipso p̃n⁹ in osse pp̃ quā dispōne accidit ossis corruptio vni⁹. s. ptis eius post aliā ptē. Idcirco Aui. notificat nobis hanc dispōne in q̃ hoc est pole nobis accidere. q̃ ex dispōne incipiēte mala in osse fiat in ipso corruptio. et ostendit q̃ est causa illi⁹ dispōnis et cōparat ipsas ad quādā aliā dispōne q̃ ṽt accidere in ossib⁹. In 2^a parte ponit nobis signa q̃ significāt supra corruptōez ossis gnālem et in omni dispōne et in omni vlcere. 3^o docet moduz curatōis corruptōis ossis ex quacūqz causa p̃tingat. 2^a ibi (Cū ossi accidit corruptio) 3^a ibi (Curatio corruptōis ossis) Prima in tres. p̃mo notificat illā dispōne in q̃ accidit ossis corruptio ab ipso p̃n⁹. p̃pter malā dispōne exñtē in osse et notificat ipm̃ et q̃stū ad modū et q̃stū ad cām. 2^o cōparat illā dispōne ad quādā aliā que videt̃ accidere in ossib⁹: nō tñ accidit sicut ē dolor iūcturaz. et 3^o circa hāc dispōne ṽt illo noīe noīant ponit opionē quorundā. 2^a ibi (Et in cessus ṽtostatis spine) 3^a ibi (Dixerunt quodam quod spina est spasmus) Ea q̃ Aui. h̃ dicit satis manifesta sunt. nullū enī est impole nec icōueniēs q̃ in subam ossis penetrent hūo res acuti ex g̃bus accidit corruptio ossis q̃ p̃cedit de vna parte ad aliā partē. et illa talis dispō vocat̃ ṽtostitas spine. de illo at̃ qd̃ illi dixerūt q̃ ṽtostitas spine est spasmus in corpore toto pp̃ vlcus. dicit Aui. q̃ non affirmat q̃si vult d̃re q̃ nō sic itelligūt cōiter mediciṽtostitatē spine. Sed itelligūt esse illud qd̃ dcm̃ ē. Utz aut̃ ṽtostitas spine possit significare id qd̃ ipsi dicūt de hoc nō est q̃stio: qm̃ de significatis vocabuloz nulla pōt esse p̃batio nisi ex cōi vsu eoz sicut declaratū est in sentētys p̃ozib⁹.

De signis corruptionis ossis. CAP. X.



Cum ossi accidit corruptio vides carnes sup̃ ipm̃ mollescere et mollē fieri. et incipit in via fetoris et vir⁹. Et penetrat p̃ eam tēta facillime ad os. Cūqz puenit ad os nō inuenit ipm̃ lene ita vt lubricet ab eo: imo adheret ei parump̃ et quasi inuenit rē nō firmā in seipsa: imo h̃ntem fracturā: aut putrefactōez: et fortasse destruit̃ et lenit̃. et p̃prie qm̃ nō est corruptio in p̃ncipio. nā in hora p̃ncipij nō appet̃ illud cū tēta. et q̃ncqz significat lubricitas ei⁹ sup̃flua corruptōez ei⁹ ex hoc q̃ qm̃ lubricat in eo tēta in omni latere significat separationem p̃aniculi ab eo et illud p̃pter corruptionem q̃ incepit et illa q̃ incipiet cū corrupet̃ caro sup̃ra ipm̃. et cū discoopueris eā ab eo inuenies ipm̃ mali coloris. et multotiēs q̃dez añcedit ipsum a p̃a et corruptio carnis et mēbr̃i in p̃mis et moris: deide venit ad ipsuz.

In isto caplo Aui. ponit signa corruptionis ossis. et p̃mo pōit signa q̃ sumunt̃ ab accitib⁹ m̃tib⁹ corruptōem ossis. 2^o ex accitibus que aliqñ añcedūt corruptōez ei⁹. 2^a

ibi (Et multotiēs qd̃ añcedit) qd̃ p̃mo dicit q̃stū ad lras manifestū ē. Causa aut̃ q̃re mollescit caro q̃ est sup̃ os qm̃ os incipit corrupi est: qz caro ēt pp̃ vicinitatez incipit tēdere in viā putrefactōis: qd̃ aut̃ putrescit mollescit in p̃ncipio et laxat̃. et causa sue molliciei et laxitatis tēta facilliter penetrat ad os. et qm̃ ad os puenit nō lubricat ab ipso: imo adheret. et hoc pp̃ mollicie q̃ fit in osse qm̃ incipit putrefieri. ṽt nō h̃z sup̃ficiē tēsam et asperā in q̃ tēta sic adherere possit. fortasse destruit̃ et lenit̃. i. fortasse p̃tromissionē tente destruit̃ et t̃nue os: qz penetrat tēta p̃ ipz et lenit̃. i. ac si iueneret rem mollē et lenē. et hoc qm̃ iā putrefactio est p̃firmata in osse. in p̃ncipio aut̃ nōdū est sic corruptū. ideo non accidit id. reliqua que dicit manifesta sunt.



De curatione eius. CAP. XI.

Curatio corruptōis ossis ē ei⁹ fricatio et ipsi⁹ destructio: aut eius abscissio et ipsi⁹ serratura siue sit fistula siue non sit. Nā necesse ē fricare ipsuz et radere aut cauterizare pueniēdo ad vltimū corruptōis ei⁹ vt cadant cortices corrupti et remaneat sanū. Et q̃ncqz cadunt cortices ossiū p̃ medicinas itez sic cadunt cortices capitis et alioz. Et de illis est medicamē cuius hec est descriptio. Re. aristologia ireos myrrhā aloē cortices plante opoponaci cambil adustum scorziā eris cortices plani aggregēt et ē mirabile faciēs cadere cortices ossiū et nasci carnē bonā sup̃ ea. et si fuerit corruptio ossis p̃fundioz illa tunc necesse est p̃cauare ipm̃. Qz si corruptio iā p̃secuta est medullaz nō est excusatio qm̃ assumat̃ illud os cū medulla sua. et si corruptio fuerit de illis quas nō sanat nisi abscissio: et serratura toti⁹ ossis membri: aut p̃lim ei⁹ qd̃ circūdat ipsuz: tūc sciat locū in quo opz vt icidat̃ ita vt reuoluat̃ tēta vsqz quo p̃sequat̃ locū in quo inuenit̃ adherētā ossis vltimaz: qm̃ illic est termin⁹. ṽtz qm̃ est os corruptū ex capite core et anche et sicut spondilis dorzi: tūc fugere ab ei⁹ curatōe est meli⁹ p̃pter nuchā. et si timeēt q̃ corruptio ossis sequat̃ corruptōez carnis cui⁹ casus accidit p̃ri⁹: tūc infrigidare et accipe carnē ab eo ē p̃ueniēs et ē ei⁹ cura. et opz vt infrideēt mēbz sanū cū epithimatis bus q̃ sciuit̃ i caplo corruptōis carnis discooperte ab eo ēt et cū eoz similibus.

In parte ista docet Aui. modū curatōis corruptōis ossis. et duo facit. Primo facit hoc qd̃ dcm̃ est. 2^o qz multotiēs remanēt in vlcērib⁹ cortices: et frusta ossiū p̃pter tensionem aliquaz que accidit ossibus. ṽt ossa excoziantur aut p̃pter scissionē: que accidit eis. ṽt separat̃ aliqđ frustum ab eis nō p̃fecta separatōe et remanet in vlcere. docet modum extractiōis illoz. 2^a ibi (Illud qd̃ meli⁹ est rē.) Prima in duas: qz p̃mo docet modū curatōis ossis corrupti. 2^o qz vnus modus curatōis eius est serrare ipsum cum ferra docet modū serrādi os corruptū. 2^a ibi (Inq̃t eleuetur rē.) Prima in duas. p̃mo docet absolute modū curationis corruptōis ossis. 2^o docet modū curationis quando accidit cum incipit ossis corruptio ex malitia complexionis carnis. secunda ibi (Et si timeēt q̃ corruptio ossis:)

*quod inuenit
appet parum in
liber non
labi signat cor
mox in e. den*

Prima in duas. pmo docet modū curationis corruptiōis ossis. 2º oñdit vbi modus curatōis eius debz caueri z ab ipsa medici fugere. 2º ibi (Et qñ os est corruptū.) Prima in duas. pmo oñdit modū curatōis corruptionis ossis qñ nō est multū pfundatū in osse. 2º oñdit modū cure eiº qñ iam est amplius pfundata in osse. 2º ibi (Et si fuerit ossis corruptio pfundior.) Prima in duas. pmo docet modum curatōis cū opatōe manuali. 2º docet modū curatōis eiº cum medicis quādo cum eis possibilis est hec curatio. 2º ibi. (Et qñ cadunt cortices zc.) totū qd dicit in his caplis manifestum est nō indigēs expōne. Uez qñ os est corruptū ex capite coxe z sicut spōdiles dorſi tūc fugemus zc. Et causa huius est: qz nō est possibilis talis curatio ppter magnitudinē ossis corrupti: z ppter ppinquitatē ad membrū nobile sicut est nucha. Nūc aut morituri solis pnoſti cis sunt relinquēdi. vt dñ in cōmento illius affozismi pme particule qñ in statu est egritudo zc.

De modis seruātibus os corruptū. CAP. XII.

Nequit eleuet caro ab osse ita vt ponatur in extremitate eius filū cū quo tendat ad supiora vitte. ergo tendat cum eo mēbz: aut aliud ex illo loco ad inferiora vt nō associenē ei dentes z serra ipm. Et qñ est tibi necessariū serrare costas: aut os sub quo est tunica aut aliqd nobile sicut tunica costaz nuche: pone sub serra laminā qua conseruetur mēbz nobile. Qz si caro fuerit fm rotunditatē suā tota discoopta tūc serra ipm qm oriatur caro sup os qd iam discooptū est ex oibus lateribus suis. Qz si ptes ossis corrupti fuerint prime iuncture tūc extrabe ipm ex iunctura. z si corrupit os brachij totum aut cruris: tunc auferat totū. Caput aut anche z coxe z spōdiles dorſi qñ corrumpunt tūc fugiat ex curatione eoz ppter locum anche.

In ista parte: qz aliqñ opz nos terrare os docet Auic. modus serrature eius. Et pmo facit hoc. 2º ostendit vbi talis modus obseruari nō debet. secūda ibi (Caput aut coxe z anche). q dicit manifesta sunt.

De eo quod remanet de frustis ossium z corticum eoz in vlceribus consolidatis. CAP. XIII.

Illud qd est meliº est vt nō festinet in extractione eoz: imo dimittant nature z adiunetur z illud cum attractiōe pauca eoz q extrahunt in spatio nō festino. Et non moueant cum medicis z operatione manus. nam qd extractū est violēter non enacuatur qñ faciat accidere vlcera fistulosa. Cū ergo expellit ea natura ad cutē z incipiunt exire z iā separata sunt tunc icarna z cura vulnus. Et silr est iudiciū in frustis eoz z pāniculis de quoz veritate est vt manifestetur: nā cū tu pperas et extrabis ea violēter tūc est in eis timor spasmi z pmixtiōis z febris. Qz si fiant saniosa non est in eis magnū nocumentū. si autē vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamen huiusmodi. sumant oleū vetus z cera

citria z sordites vasoz apuz q vtreqz sunt qñtū est oleū: deide soluāt oia: deide sumat ps vna eufozbi z ps vna lactis titimalli z tres ptes aristologie z fiat ex eis sicut ceratū. Et sumantur itez ammoniacū z bdelliū z linianē cum oleo de lilio: deide aggregādo totū cum ptritōe fiat emplm z ponat desup. ipm. n. est de illis que extrahūt ossa cū velocitate z facilitate.

In isto caplo docet Auic. modū curationis z extractiōis corticum ossiū z frustoz que aliqñ z non pfecte sunt separata a carne z osse. z pmo ostendit modū convenientē extractionis ipsoz. z oñdit etiā quis est modus incōueniens. 2º ipse narrat medicinas in spālī p quas fit extractio hec. ibi zº (Si aut vis scire) manifestū est zc.

De medicinis fracture ossis. CAP. XIII.

Fracture est curatio cuz manu quā dicemus z curatio cū medicis quas dicemus conferētibus fracture ossium z torsioni. Epithima ad fracturam z torsionē. Re. mugath mes ex corticatorz añ. r. aloes maluausci albi. acatie añ. v. luti. r. liniātur cum albumine oui si fuerit apā calm. Itez folia aletbil z cupressi z myrthi z salicis teratur z exprimanē z sumant galie. z rose z cepa narcisci est de illis que dicta sunt z de sandalis rub. z bolusar. z laudanū z faufel z kamaba z altea z mes z acatia z melilotū z sansucuz z adde in eo si indiges calefactiōe sansucum z enulam z cupressum. Ad fracturā z torsionē cum apate calo. Re. mes ex corticatorū. 3. r. mugat balauſtie acatie emplastre z est forte valde. z de medicis eiº sunt folia myrthi z laudanū z gallia z crocus z lutum est bonū attritioni. z oleū iterū est iuuatiū ad fracturā et ad dislocatōez et ad torsionem. Iterum mugath et mes altea acaria lutum aloes myrrba liniatur cum aqua myrthi.

In illo caplo Auic. ponit modus curationis fracture ossium inquantū talis modus curatōis ex medicinis dependet. z in hoc caplo nihil facit nisi qº medicinas vtilēs in fractura ossiū que adiuuant ad solidationē ipsoz ponit. mugat. i. bdelliū. mes. i. fassoli rubei. luti. i. boli armēi. vel pōt intelligi p lutum terra sigillata. aletbil. i. folia tamarisci masculi. Gallia potest eē gūma egrediēs ab arborē mirabolāoz citrinoz. altea. i. maluauscus. omnia alia que dicit plana sunt.

Hic finitur expositio tertie Sen. z quarte quarti canonis Auicē. in qñtū est spectās sciētie cirugie p quas pncipalis facta est hec expositio. in diuersis aut temporibus hoc opus psecimus. Nam vsqz ad tractatum de vlceribus hoc opus fecimus dum eramus adhuc iuuenis in sciētia medicie. studueramus. n. Bono nie vno āno in sciētia medicie: deinde ppter guerrā que tunc Bonōie erat discessimus de studio z adhesimus patri qui in hac sciētia pte ceteris erat expertus z cū eo commorans adhuc iuuenis sic videns ipus quottidie operari motus fui ad scribendum aliquid sup istā partē. quarti canonis Auic. z exposuimus vsqz ad tractatū de vlceribº.

ibi vō tūc supsedimus ⁊ reuersi fuim⁹ ad studiū Bonon. ⁊ studuimus continue quattuor annis in scientia medici ne. in quarto vō anno dei grā mibi cōcedente fuimus do ctorati in ista sciētia: ⁊ legimus cōtinue duob⁹ ānis. Post modū vō qz puatum fuit studiū Bon. coacti recessimus a studio illo ⁊ venimus ad ciuitatem Senaz ⁊ venimus ibi ad salariū ⁊ vocati. ibi vō ex rogamiē quorū dā schola rium amicos nrorz reincepimus opus hoc. hic aut̄ in cepi mus ad tractatū de vlcērib⁹. hoc opus p̄fecim⁹. ⁊ qz pri mā partē fecimus cū adhuc eramus iuuenis etate ⁊ sciētia valde. Sic si aliq̄ essent imp̄fecte dicta q̄ bñ rōnabili ter excusatio mibi fiet. volumus. n. mutare illa dicta ali ter q̄ fecerimus vt nulli appeat esse mirabile si sic in bre ui tpe sit posse alicui homini puenire in scientia ad ea de quibus multis apparet esse mirabile: s; poti⁹ de illis que scripsimus tunc grās deo agemus. De istis aut̄ q̄ secundo scripsimus dum iam eramus docti in scia medicie si aliq̄ sint minus dicta q̄ bñ vel om̄issa q̄rimus indulgētiā.

¶ Ego Dyn⁹ d̄ Glorētia medicie minimus hec oia scripsi.

¶ Sen qnta incipit de restauratōe. ⁊ est tractatus tres.

¶ Tractatus primus de dislocatōe ⁊ restauratiōe.

¶ De sermone vli de dislocatōe.

CAP. I.



Dislocatio est egressio ossis ex lo co suo q̄ est p̄ naturā apud illud qd̄ ei vicinū existit itēgra. Si aut̄ non egrediat̄ itēgre nominat̄ se paratio iūcture ad partē pfundā aut procedentē aut eminetem q̄

cognoscit̄ sensu. Et ē separatio nō itēgra quaz qdā nominant̄ torsionē. Cū ergo est lesio q̄ nō mouet os: s; attrahit̄ qd̄ continet̄ ipm: tunc est aliquaenu et nō est ex gnē torsionis: et qñq; ac cidit̄ iūcture res tertia: et est vt elōget̄ et addat sup lōgitudinē suā naturalē: ⁊ nō consequit̄ ad hoc dislocationem. verū tamen fit facilis dislo cationis. et illud quidem multoties accidit in adiutorio et coxa.

¶ Clarissimi doctoris Bentilis de Glorētia super p̄m⁹ ⁊ secundū tractatū Sen quinte. quarti canonis Auicēne .s. de dislocatiōibus ⁊ fracturis: quos Dynus nō exposuit: expositio incipit feliciter.



Distquam Aui. i. superiori Sen deter minauit de solone cōtinui tatis ⁊ cura ei⁹: in ista qnta Sen determinat de restauratōe. ¶ Nōndū q̄ ossa dislocant̄ ⁊ frā gun̄: ⁊ d̄ria inter dislocationem ⁊ fracturā est

ista: q̄ dislocatio ē pp̄ria iūcturis: vt qñ os egrediat̄ a iun ctura sua. Fractura est pp̄ria p̄tineti ossiū: vt qñ os frāgīt nō in iūctura. Et iō ista Sen diuidit̄ in pres duas: qz p̄mo determinat de dislocatiōe. ⁊ de fractura. ibi sc̄da (Fractu ra ē solo p̄tinitatis) p̄ma i duas: qz p̄mo determinat Aui. de dislocatōe in gnāli. ⁊ in p̄ticulari. ibi ⁊ (Accidit man dibule inferiori) p̄ma in tres: qz p̄ponit capl̄m gnāle de dislocatōe. ⁊ ponit capl̄m de signis dislocatiōis. ⁊ ponit capl̄m de cura dislocatiōis in vli. ibi ⁊ (Accidit in iunctu ra) ibi ⁊ (Nō eūat̄ gn dislocatio.) p̄ma in duas: qz p̄mo Aui. oñdit qd̄ ē dislocatio. ⁊ p̄oit duos cañ. ibi ⁊ (Et p̄ra uior dislocatōe) p̄ma in tres: qz p̄mo Aui. oñdit quid est dislocatio. ⁊ oñdit hoies q̄ sunt magis apti vt patiantur dislocatōez. ⁊ oñdit que iūcture sunt faciles ad dislocā dū. ibi ⁊ (Et de hoibus sunt) ibi ⁊ (Et de iuncturis qd̄

sūt) dicit sic de p̄ma pte: q̄ dislocatio est itēgra egressio ossis a loco ⁊ situ suo: q̄ locus ē p̄ nām apud illud. .s. os qd̄ est alteri ossi vicinū. Et si tale os nō egrediat̄ itēgre a iun ctura sua noiāt̄ sepatio. ⁊ talis sepatio pōt fieri aut ad p̄tē ossis procedentē. .s. supioez: que sepatio cognoscit̄ in se. .i. ad visuz ⁊ ad tactū: quā separatiōem quidā noiāt̄ torsio nez. Et subdit: q̄ qñ ē lesio nō mouēs locū ⁊ situz ossiū: s; accidit illud qd̄ p̄tinet os noiātū aliquaenu. Et hoc nō est de genere torsionis. ⁊ qñq; iūcture accidit res tertia: ⁊ est .s. ista res ⁊ vt elongetur. .s. iūctura: ⁊ fiat maior q̄ sit s; lōgitudinē nālez: ⁊ nō adhuc est dislocatio: vt p̄ tñ est fa cilis ad dislocādū. Et istud accidit multoties in adiutorio ⁊ coxa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de hoibus est qdā q̄ p̄paratus est disloca tōi in iuncturis suis: qm̄ p̄cauitates ossiū iun cturaz suaz nō sunt p̄funde. ⁊ buccelle q̄ ingre diunt̄ eas nō sunt intrātes. ⁊ ligamentū qd̄ or dinaat̄ inter ea ambo nō est firmū: immo debile in creatiōe sua minutū. Aut humidū suscipiēs extēsiōe. Aut iam effuse sunt ad ipm̄ humidi tates viscose lubricare faciētes. Aut fracti sunt margines p̄cauitatū ossiū in quas igrediunt̄ de ossibus iūcturaz: quare fiunt p̄cauitates pro strate sup quas nō est distinctio.

¶ Oñdit hoies q̄ sunt magis apti ad dislocatiōem: ⁊ dicit sic. q̄ de hoibus est quidā q̄ est p̄parat⁹ dislocatōi i iun cturis suis. Et rō est: qz p̄cauitates ossiū siue iuncturaz nō sunt p̄funde ⁊ buccelle q̄ ingrediunt̄ istas p̄cauitates nō sunt intrātes in creatione sua in illas iūcturas: ⁊ sic os minutū. autē p̄ sed ⁊ humidū est suscipiēs extēsiōe. .s. fa ciliter: aut. .s. isti hoies sunt apti ad dislocatiōem: p̄pter qz multe hūiditates viscose sunt effuse ad iūcturas istius ho minis. aut. .s. sunt apti ad dislocandū: p̄pter qz margines concavitatis ossiū istoz hominuz sunt fracti: quare fiunt concavitates prostrate. .i. plane super quas non est distin ctio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de iūcturis qd̄ sunt iūcture facilis dislo catiōis. Et de eis sunt iūcture p̄raue disloca tionis: ⁊ de eis sunt medie. Facilis ergo sicut iūctura poplitis p̄pter lenitatez ligamenti sui: qm̄ ipsa est creata lenis ligamētū p̄pter iuugamē ta scita in anatomia. ergo fit p̄pter illud facilis dislocatiōis: ⁊ p̄pter illud sustentat̄ euz pila. ⁊ fit itez facilis reditiōis ad salutē. nā facilitas re ditionis est fm̄ quātitatez facilitatis dislocatiō nis: ⁊ difficultas ei⁹ est fm̄ difficultatez eius. ⁊ iūctura humeri est p̄ma ei in macilētis nō in pinguibus. P̄raue ho dislocationis sunt sicut iūctura digitorū. ipse. n. fortasse nō dislocant̄: imo frangunt̄ qñq; dislocent̄ ⁊ sicut iūctura cubiti: ⁊ p̄pter illud reditio ei⁹ est p̄raua. Abē die ho sunt sicut iūcture anche. Et qñq; acci dit vt fiat facilis dislocatiōis que nō est facilis dislocatiōis p̄pter aliquā causaruz: quare fit ēt facilis reditionis sicut accidit vt fiat pyxis an che plena hūiditate. quare fit facilis eius dislo catio: ⁊ cū hoc fit facilis eius reditio. sicut acci

dit habetibus venam vese. quare ei omni hora
dislocatur eius ancha et redit per quelibet la-
borem: deinde dislocat postea redit et hoc idem
get cauterio et non alio.

Condit que iuncture sunt faciles ad dislocandum. et dicit sic: quod
de iuncturis quod sunt que sunt facilis dislocatiois: et quod sunt
medie: ut quod non sic facily dislocant. Et facilis dislocatiois
est. i. iunctura poplitis. i. geniculi: et hoc est: quod ista iunctura est
ligata cum leui ligamento propter inuameta scita in anarthomia.
Et sic propter hoc fit facilis dislocatiois. i. ista iunctura: et est faci-
lis restauratiois: quod omne membrum quod facily dislocat facily
restaurat: et facilitas restauratiois est propter quantitate facilitatis
dislocatiois: et difficultas restauratiois est secundum difficultate
dislocatiois. et iunctura humeri est prima iuncture poplitis
ad restaurandum. et subdit quod membrum quod est praeue dislocatiois
quod istud membrum est facilis dislocatiois propter aliquam causam: tunc
fit et istud membrum facilis restauratiois. Exemplum. sicut
accidit ut pixis anche fuit plena humiditate: et fit facilis ei
dislocatio. et cum hoc facily restaurat: sicut accidit huiusmodi
venae vase. i. varices propter ancha. quare ancha illi disloca-
tur una hora post aliam: et redit facily: deinde iterum dislocat.
postea redit: et talis in cura indiget cauterio. et non alio re-
medio. **C** Deinde cum dicit.

Et prauior dislocatio est cum qua absconduntur
capita frustorum ossis quod conglutinat os cum osse
et praeuertit ad disponere suam naturalem: et plu-
rimis illius fit in capite anche: deinde in capite
adintorij et in duobus fociis duorum pedum apud
calcaneum. Et dislocatio quidem est fedior quam
fractura cum neque redit dislocatio neque restau-
ratur fractura.

Conit duos causas. et dicit sic primo: quod illa est prauior dislo-
catio: cum qua capita ossium absconduntur: quod caput conglutinat
os cum osse. et ista dislocatio non redit ad suam disponere naturalem.
et talis dislocatio plurimum fit in capite anche et in capite adiu-
torij ut in cubito: et in duobus fociis duorum pedum apud
calcaneum. Et subdit de secundo causa. quod fedior dislocatio. quam
pro fractura est illa cum neque dislocatio redit neque fractu-
ra restauratur.

C De signis dislocationis vniuersalibus. **CAP. II.**

Accidit in iunctura inclinatio et profundi-
tas insolita sicut accidit accensis apparatus
in magnitudine carnis spatulae et in dis-
locatioe iuncture pedis et magis appa-
rens quam illa que est iunctura colli. et comparatio est
ex illis que extrahunt illud extractioe sana. et est ut
consideres locum infirmi cum sorore sua sana illi
infirmi eiusdem non alterius. et cum videris iunctu-
ram non moueri. tunc iudica quod dislocata est dislo-
catioe integra: sicut quod mouet motu suo ad omnes
partes et puenit ad omnes fines suos non est cum ea
egritudo pendens cum separatione.

Conito capulo vbi est dislocatioe ponit signa dislocatiois.
et diuidit in partes tres. quod primo ponit signa dislocatiois vltis.
et ponit signa proxiima. et ponit signa additiois longitudi-
nis iuncture. ibi 2^o (Et ut videat) ibi 3^o (Signa autem eius)
dicit sic de prima parte: quod si iunctura dislocat accidit in ea in-
clinatio et profunditas insolita: sicut accidit in magnitudi-
ne carnis spatulae et in dislocatioe iuncture pedis: et magis ap-
parens quam illa que accidit in iunctura colli. ut quod os dislocat

ad parte exteriori facit gibbositate. et si vis cognoscere parte
infirmam: os te comparare ad parte sanam: ut consideres iunctu-
ram infirmam cum sorore sua sana illi eiusdem infirmi et non alte-
rius. Et tu videris iuncturam non moueri iudica quod est disloca-
ta dislocatioe integra: sicut si iunctura moueret motu suo
ad omnes partes: et puenit ad omnes fines suos: non est tunc in iunctu-
ra egritudo pendens cum separatione. i. dislocatioe.

C De signis declinationis.

CAP. III.

St ut videat concauitas cum augmen-
to alterius lateris et priuet in sensu aug-
mento: quod fuit sensatus ad interiora in
huiusmodi cum hoc quod quidam mo-
tus est possibilis.

Conit signa concauitatis. et dicit sic: quod signum declinatiois
i. concauitatis: est ut videat concauitas cum augmento lateris alte-
rius. et illud augmentum quod fuit sensatum in iunctura priuet sen-
su. i. quod non videat nec tangat: et cum tali declinatione est mo-
tus quidam membri possibilis.

C De signis additionis longitudinis iuncture absque dislo-
cacione. **CAPITVLVM IIII.**

Signum eius est ut sit sicut suspensa: cum
ergo compresseris eam redit ad mensuram
suam naturalem absque labore: si vero di-
miseris eam redit ad mensuram suam
accidentalem. et accidit profunditas in qua fortasse
ingreditur digitus: vbi non est caro vehementis
multitudinis sicut huiusmodi.

Conit signa additiois longitudinis iuncture. et dicit sic: quod si-
gnum additiois longitudinis iuncture absque dislocatioe est ut iun-
ctura sit sicut suspensa et cum compresseris comprimendo istam iunctu-
ram redit ad mensuram suam naturalem. et quod in iunctura acci-
dit profunditas in qua ingreditur digitus: et hoc in illis iunctu-
ris vbi non est caro vehementis multitudinis sicut huiusmodi.

C De curatioe declinatiois et dislocatiois. **CAP. V.**

Non euacuat quod dislocatio: aut perue-
niat ad modicum singularis: aut composita
cum egitudine alia ex vlcere et vul-
nere et apate et alijs.

Conit capulo vbi de cura dislocatiois. et duo facit: quod primo ponit
curam vltimam de dislocatioe. et ponit curam de concauitate. et
ponit curam elongatiois iuncture. ibi 2^o (Et declinatioe iterum)
ibi 3^o (Opus ut reducat) prima in duas: quod primo dicit. primum
intentionem suam. et exegit ponendo curam. ibi 2^o (Quod si fuerit
cum alia) dicit sic de prima parte. quod dislocatio non euacuat quod pue-
niat ad modicum singularis. i. simplex aut composita egritudo
aliam ut si est composita dislocatio cum vlcere aut cum
apate aut cum vulnere aut alijs. **C** Deinde cum dicit.

Conit si fuerit cum alia. tunc oportebit ut conside-
res: quod si dislocatio fuerit ex illis que redeunt cum
tensione leui non faciente dolere vlcus dolore ve-
hementi quod pducit ad apam non tolerabile fac redi-
re dislocatioe. et si res fuerit e contrario. tunc opus
ut curet in primis vlcus: aut vulnus: deinde cu-
ra dislocatioe et proprie in iuncturis difficilibus.
Cum vero volumus curare dislocatioe. tunc for-
tasse pducit illud ad spasmodum maximum secundum plurimum.
et proprie quando dislocatio est in membris primis
membris principalibus. et sicut est dispositio in apatis
in quibus est regimen secundum quod nos experimur. Nam si

res fuerit facilis et non commouetur ex ea dolor: neque reditio cum ea est difficilis restauramus dislocationem et non curamus. Si autem accidit dolor, tunc oportet ut non presumamus: et si fecerimus: tunc oportet ut destruiamus ligaturam si fuerit dolorosa. Quod si ingrediat cum facilitate curabimus apostema iterum: et vlcus.

¶ Executur ponendo curam: et duas facit. quod primo ponit curam. 2^o curam. curatiuos dislocationis simplicis. ibi 2^o (Dislocationis autem) prima in duas: quod primo dicitur. ponit curam. curatiuos quod dislocationis esset composita cum vulnere aut apostate. 2^o ponit curam. curatiuum quod dislocationis esset composita cum fractura. ibi 2^o (Et si fuerit dislocatio et fractura.) dicit sic de prima parte. quod si dislocatio fuerit composita cum alia egritudine: tunc oportet ut tu consideres: quoniam si dislocatio fuerit ex illis dislocationibus que restaurantur faciliter et cum tensione leui non faciendo dolere vlcus dolore vehementi: quod dolor producat ad apostam intolerabile tunc fac redire dislocationem: deinde cura alia egritudine. Et si dislocatio fuerit ex illis dislocationibus que restaurantur cum difficultate et cum tensione forti: oportet autem curem dislocationis ut curem in primis vlcus aut vulnus: deinde cura dislocationis: quoniam si volumus primo curare dislocationem ista tunc fortasse producat ad spasmodum: et propter quod est dislocatio proxima membrum principalibus. et sicut dicitur est de dislocatione composita cum vulnere. ita oportet ut intelligat de dislocatione composita cum apostate. nam si dislocatio composita cum apostate fuerit de dislocationibus que faciliter restaurantur sine extensione vehementi restauretur primo dislocatio: deinde curem apostam. Si autem accidit propter restorationem dolor. tunc non presumamus ad curandum dislocationem. Et subdit. quod si nos fecerimus: ut quod curam dislocationem oportet ut soluat ligaturam si fuerit dolorosa. Et subdit quod si iunctura ingrediat cum facilitate curabimus iterum apostam et vlcus. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerit dislocatio et fractura simul et fuerit tectio in parte vna permittens regimen vtriusque rei fiat. Et sapiens quodam narravit quod cecidit lapis super extremitatem humeri hominis: et vulnerata est cutis et caro donec appuisset extremitas lacerti nuda: et tunc dislocatum erat subtus eam caput furcule: tunc ergo quodam stolidorum experimentatorum occupatus est in equando os et reduxit super ipsum carnem et cutem: et emplastravit et strinxit: quare accidit ut feteret caro et corruperet propter vicinitatem suam os donec factum est viride. Et non sciuit quod oportet ut huiusmodi caro abscindatur et coquat ille locus cum oleo feruente. et sicut si fuerit illic apostam magnam oportet ut curem apostam in primis.

¶ Ponit curam. curatiuum quod dislocatio fuerit composita cum fractura. et dicit sic quod si dislocatio fuerit composita cum fractura. ita quod fuerit taliter in vna parte quod permittat curam fracturam simul cum dislocatione fiat. et subdit quod quodam sapiens dixit quod quodam narravit quod lapis cecidit supra extremitatem humeri hominis et vulnerata est cutis et caro donec appuisset extremitas lacerti nuda et sub humero erat dislocatum caput furcule. tunc quodam medicus stolidus est occupatus in restaurando os et reduxit super os carnem et emplastravit et strinxit: quare accidit ut feteret caro: et corruperet donec factum est os viride et non sciuit iste medicus curare istam corruptioem ossis. ita ut coqueret locum cum oleo calido. et et nesciuit quod quod est apostam magnam oportet ut in primis curem apostam: deinde dislo-

De cura dislocationis

catio. **¶** Deinde cum dicit.

¶ In dislocationis autem singularis et simplicis refectione regimen est ut tectat ad partem partis a qua separatus est donec opponatur extremitas ossis extremitati ossis alterius: deinde reducat ad locum a quo exiit: et tunc redit. Et multotiens quod significat illud vox que auditur: deinde ligetur et in ligatura est securitas ab apostate: aut adiutorium ne apostemetur. et necessitas ad prohibendum apostam laboriosum est maior et abhorretur ut membrum obuietur panis calidi: quoniam ipsi calefaciunt et addunt in apostate: imo oportet ut sint infusi cerato ifrigidato: aut vino pontico. veritatem Hippoc. iussit ut tardetur tectio et reditio usque ad diem tertium et quartum nisi in diebus exceptis.

¶ Ponit curam. curatiuos dislocationis simplicis. et dicit sic. quod in refectione dislocationis singularis simplicis est regimen: et est ut iunctura extendatur ad partem triam ab illa a qua est separata donec reducat ad locum a quo exiit. et tunc redit et multotiens significat refectionem iuncture vox que auditur: deinde postquam reducta est ligetur: quoniam ligatura adiuvat ne membrum apostetur. Et subdit quod maior necessitas que sit: est ut prohibeat ne in iunctura accidat apostam laboriosum. et id abhorretur ne membrum obuietur panis calidi: quoniam ipsi calefaciunt et addunt in apostate: imo oportet ut isti panis sint infusi cerato ifrigidato aut vino pontico. i. stiptico. Sed Hippoc. iussit ut tardetur restauratio usque ad diem 3^m vel 4^m: nisi in diebus exceptis. i. in certis iuncturis in quibus oportet ut immediate fiat restauratio.

¶ Et declinationis iterum necessaria sunt huiusmodi: deinde inde ligetur. et quoniam membrum dislocatum in omni motu et quotiens redit dislocatur. tunc illud est propter mollificationem et humiditatem. que indiget cauterio.

¶ Ponit curam torsionis. et duo facit: quod primo facit hoc. scilicet subiungit quodam. ibi 2^o (Et quoniam remanet) dicit sic de parte: quod declinationis iterum sunt necessaria huiusmodi. scilicet supius dicta. Et subdit quod quoniam membrum dislocatur ex omni motu et quotiens redit dislocatur. tunc illud est propter mollificationem et humiditatem: quare indiget cauterio et non alio: et hoc ut desiccat illa humiditas. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Et quoniam remanet post reditioem dislocationis: aut separationi durities et quasi apostam admissa epithimata et embrocis lenificantia. Inceptio vero indiget epithimatis et embrocis confortantibus. et melius est ut embrocetur super stricturam proculdubio: in hyeme quod cum oleo calefacto quod sit ex oleis confortantibus: et in estate cum aqua frigida.

¶ Subiungit quodam. et dicit sic: quod si post restorationem remanet durities in iunctura et quasi apostam: debes ministrare epithimata et embrocis lenificantia. et in primo indiget embrocis confortantibus: et melius est ut membrum embrocetur in hyeme cum oleo calefacto: et in estate cum aqua frigida. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Et oportet ut sit cibatio in dislocatis cum eo quod confortat iuncturam et ligat eam secundum similitudinem necessitatis.

¶ Subiungit aliud. et dicit sic: quod cibatio in dislocatione oportet ut sit cum eo quod confortat: sicut eunt extremitates aialium: et quod confortat iuncturam et ligat eam secundum firmitudinem necessitatis.

De curatione elongatōis iūcture. CAP. VI.

Doctrē ut reuocetur os mollificatus ad interiora illius in quo quiescit a quo mollificatus est: et emplastretur cum emplastris in quibus est virtus stiptica cōmixtis cuius eis que habent virtutes calefactiuam sicut si misceantur galle: et balaustie et acatia et similia sicut cuius aliquantulo camphore et costi et vsnee. Et iterum sufficiat quod est sicut nux cupressi et iuniperus et reliqua que cadunt in emplastris ruptore. deinde stringatur sicut caput.

¶ Pōnit curā elongatōis iūcture et dicit sic: q̄ os mollificatū. i. elongatū os vt reducat ad interiora illius a quo est mollificatū: et postea empletur cū emplis in quibus sit virtus stiptica cōmixtis cū eis illis que hnt virtutē calefactiuam et pōnit ea et sunt nota ad litteram.

De dislocatione mandibule. CAP. VII.

Accidit mandibule inferiori vt dislocetur ab ordine suo: quare remanet os apertus quous sit illud de illis que paruis fiunt et non accidit casu completo. Et cuius dislocatur inclinatur ad anteriora et contrario eius quod accidit apud mollificationes que fortasse accidit ei apud saltus et est applicatio vnus eorum ad alias difficilis licet non priuatur motu cuius lacertis suis qui veniunt ei a posterioribus. Et quandoq; accidit dislocatio ex latere vno: est ergo tunc forma significans ipsas cuius declinatio mandibule est ad anteriora cuius transuersione.

¶ Pōsito cap: vli de dislocatiōe et cura eius determinat de dislocatiōe magis particulari: et didit in ptes tot de quot mēbris determinat. ptes patēt inferius. Istud caplm est de dislocatiōe mādbule et. z. facit. qz p̄ pōnit signa dislocatiōis mādbule. z. pōnit curā. ibi z. (Et curatio q̄des vna) dicit sic de p̄ma pte. q̄ mādbule inferiori accidit vt dislocet ab ordine suo: q̄re os manet apertū: lz talis dislocatio parū accidat. Et sic tale mēbrū nō dislocat p̄fecte. Et qm mādbula relaxat q̄ relaxatio fortasse accidit ei apud saltū: et subdit q̄ applicatio vnus mādbularū ad aliā est difficilis: lz ista mādbula dislocet ex vno latere. Et est forma significans istā dislocatiōe: qz mādbula est transuersata ad anteriora. Deinde cum dicit.

¶ Et curatio quidez est vna. Et est de summa eius quod indiget vt festinetur ad reducendū ipsuz: et si nō: perducet ad egritudines et nocumenta: et cuius hoc fit praua eius reditio. naz facilior reditio eius est illa q̄ est velocior. q̄ si differatur indurat et apostemat et extendit lacertos et cōmouet febres inseparabiles et dolores capitis stantē propter illud quod associatur ei de vehementia tensionis lacertorum: et fortasse fit res praua donec iterficat in decimo. Et qm q̄ accidit vt soluatur ei venter cuius superfluitatibus colericis multis puris et euomat simile

eis: quare os vt festinetur ad curas.

¶ Pōnit curā dislocatiōis mādbule: et. z. facit. qz p̄ Auicē. p̄mittit illud. z. pōnit curā. z. subiūgit q̄ndā cañ. ibi z. (Et modus ei' ē. ibi z. (Et signū eq̄tōis eius.) dicit sic de p̄ma pte. q̄ q̄litercūq; sit dislocatio mādbule curatio est vna et talis dislocatio indiget vt festinet ad reducendū: qm si nō reducit festinatē p̄ducet ad egritudines et nocumēta et praua fiet reductio eius. Nam facilior ei' reductio ē illa q̄ fit vclociter nā si differat indurat et apat et extendit lacertos: et cōmouet febze et dolozē capitis firmū et fortasse fit res praua donec iterficat in decimo. Et qm q̄ soluit ei venter cū superfluitatib' colericis et vomitus silis superfluitatib' colericis. q̄re os vt festinet ad curā eius. Deinde cū dicit.

¶ Et modus regiminis eius est vt teneat vnus caput eius: deinde intronmittit restaurator pollicem suuz in os et conuenit infirmo mollificare mandibularū suaz ex omni modo. Nam illic sunt lacerti qui iaz transuerati sunt propter vehementiaz dislocationis: postea moueat mandibularū dextraz et sinistraz: deinde extendat eā subito: deinde reducat eaz. Et ipsa quidez non intrat ad illud a quo separata est nisi retro: quare oportet vt extendat eam ita vt equetur p̄m illaz preparationem.

¶ Pōnit curā et dicit sic. q̄ modus dislocationis dislocate mādbule est vt vnus hō teneat caput infirmi et restaurator intronmittat pollicē suū i os infirmi ita q̄ p̄ infirmus mollificauerit mādbulā p̄ oēm modū. nā illic sunt lacerti qui iā sunt trāsuersati p̄ vehementiā dislocationis. postea restaurator moueat mādbulā dextrā et sinistra: deinde restaurator extendat mādbulā subito: postea ipellat eā ad locuz suū. Et subdit q̄ mādbula nō intrat ad locū suum nisi retro: et sic os vt mādbula extendat: et reducatur p̄ istā preparationē. s. dictā. Deinde cum dicit.

¶ Et signū equatiōis eius est equatio quadruplorū et coopertura et clausio oris: deinde sustentetur cuius puluillis et cerato ex cera et oleo ro. deinde dimittat eaz quoniā sanabitur q̄ velocius est possibile. Si autez non festine fiat et iaz acciderit durities oportebit tunc vt incipias et lenias durities cuius embrocis ex aqua calida et oleo in balneo embrocatione plurima donec leniatur: deinde sedeat restaurator post infirmū et trahat mandibulā eius ad posteriora donec locetur et stringatur.

¶ Subiūgit quosdā cañ. p̄mo pōnit p̄mū. z. pōnit scōz. ibi scōa. (Et post illud) dicit sic de p̄mo cañ. q̄ signū qm mandibula est eq̄ta est: qz q̄ttuor ossa mādbularū sunt eq̄ta: et infirmus claudit os: deinde post reductionē mādbule os vt fiat strictura et sustentet cum puluillis et cerato et cera et oleo ro. deinde dimittat eā qm sanabit q̄ veloci' est pole. Et subdit q̄ si restauratio mādbule nō fiat festine: et iam acciderit durities: os tūc vt lenias duritiem cuius embrocis cū aqua cala et oleo in balneo embrocatione plurima donec leniat. Et restaurator os sedere post infirmū et trahat mādbularū ad posteriora donec diligenter ligetur et stringatur. Deinde cum dicit.

¶ Et opz post illud vt resupinetur eger sup puluinat cuius impletio fit lenis et teneat vn' caput

eius vt nō moueatur vsq; quo cōpleat sanatio.
C Ponit alium cañ. & dicit sic. q; postq; mandibula restau-
 rata fuerit eger resupinet sup puluinar: impletio cui sit ex
 re humili & leui: & vnus teneat caput eius & nō moueatur
 caput vsq; quo cōpleatur sanatio.

C De dislocatione furcule. CAP. VIII.



Furquit: furcula non separata a latere i-
 teriore qm ipsa est continuata cuz pe-
 ctore non separata ab eo. Et ppter b
 non mouetur ex hoc latere. Et si per-

cutiatur deforis percussione uehementi & stri-
 gatur: tunc ipsa equatur & curatur curatione q
 curatur si frangitur. Verumtamen extremitas
 eius que seqtur humerū & separatur ex eo non
 dislocatur plurimū quoniam lacertus qui habz
 duo capita prohibet eaz ab hoc. & prohibet eā
 iterū caput spatule. & non mouetur iterū fur-
 cula motu uehementi quoniam ipsa non est po-
 sita nisi vt separet pectus & amplificet ipz. Et
 propter hoc est furcula facta homini soli inter
 aliqua animalia.

C Posito capitulo de dislocatione mandibule: ponit capi-
 tulum de dislocatione furcule: & duas facit. quia primo
 ostendit quō dislocat furcula. & ostendit curaz dislocatiōis
 furcule. ibi scda. (Et si accidat ei dislocatio ex luctamine.)
 Dicit sic de pma pte. q; furcula non separatur a latere su-
 periori qm furcula est continuata cuz pectore: & sic pectus
 non permittit eam dislocari. Et subdit q; si furcula dislo-
 catur a parte exteriori & cōprimatur deforis cōpressione
 uehementi & stringat tunc equat & curat. eadē cura cuz q
 curat si frangitur. Et subdit q; extremitas furcule que seq-
 tur humerū nō dislocatur: s; separatur ab humero qm la-
 certus habens duo capita phibet eam ab ista dislocatiōe:
 et phibet eaz iterū caput spatule: & etiā furcula non moue-
 tur motu uehementi quo possit dislocari. furcula non est
 posita ppter aliud nisi vt amplificet pectus. Et ideo inter
 oia animalia soli homi est facta furcula. Deinde cū dicit.

C Et si accidat ei dislocatio ex luctamine aut ex
 re alia simili huic tunc ipsa equatur & ingredit
 ad locū suū cuz manu aut puluillis plurimis q
 ponunt super eaz cuz ligatura q necessaria est.
 Et rectificat hec cura extremitates humeri ite-
 rū cū separant & reducit eas ad locū suū. & illō
 quo ligant furcula & humerus est os cartilagi-
 nosum: & ipm ingrossat in macilentis. & quan-
 do remouet existimat ille cui non est experien-
 tia q; caput adiutorij iaz separatu sit aut exiit
 de loco suo: & q; caput spatule videt tūc acuti
 & videt locus qui est ea inferior cōcauus: verū
 oportet vt distinguat cuz significationib;. De
 curatiōe eius est vt nullo modo applicetur ad
 caput: & similiter humerus.

C Ponit curam furcule & dicit sic. q; si furcule accidat dis-
 locatio ex luctamine aut ex re alia simili huic tē pmo opz
 q; equetur & igrediatur ad locū suū cum manu aut cum
 puluillis plurimis qui ponuntur sup furcula cū ligatura ne-
 cessaria: & hec cura rectificat etiam extremitates humeri
 cum separatur. Et subdit q; illud quo humerus & furcula

ligantur ē os cartilaginosis: & tale os ingrossatur in maci-
 lentis. Et qm remouetur os istud a loco suo existimat ille cui
 nō est experientia q; sit dislocatus caput adiutorij: qm ca-
 put spatule videtur tē acutus & locus qui est inferior eo vi-
 detur cōcauus. verū oz vt distinguat cuz significationi-
 bus. Et subdit q; quando extremitas furcule vel humeri
 dislocatur nullo modo humerus dz eleuari ad caput qm
 phibet restaurationē & debitā cōiunctionē prium.

C De dislocatione humeri. CAP. IX.



Humerus quādoq; dislocat aut in dis-
 locatione spatule ambigit & magnifi-
 cat si dislocat: verū quādoq; accidit
 iuncture humeri & adiutorio vt dislo-

cetur facile quoniam eius concavitas nō est pro-
 funda & ligamenta ei nō sunt firma: imo sunt
 lenia subtilia posita ppter illud facilis motus.

C Ponit caplm de dislocatiōe humeri & 3^o facit. qz primo
 ostendit quot modis humerus dislocatur. 2^o ponit signa dis-
 locatiōis humeri. 3^o ponit eius curam. ibi scda. (Signus
 eius est.) ibi tertia. (Curatio qdēz illius.) pma in. 2. qz p
 mo facit quod dicit ē. 2^o ponit duos cañ. ibi scda. (Et qm
 accidit.) pma in. 2. qz pmo Auicē. premitit. 2^o exequitur.
 ibi scda. (Et eius dislocatio.) dicit sic de pma parte q; hu-
 merus qm dislocatur: & dubitatur nungd spatula dislo-
 cetur: & si dislocat est dislocatio magna. Et subdit q; quā-
 doq; accidit iuncture humeri vt facile dislocetur ex adiu-
 torio eius & rō. qz iunctura in quaz ingreditur adiutorij
 non est pfunda. & ligamēta istius facilis non sunt firma:
 imo sunt lenia subtilia apposita. Et pp id opz vt adiutorij
 sit facilis motus. Et notādū q; hūerus hz duas ptes. qm
 vna alligatur cū furcula & cū spatula: & est pars superior:
 alia est pars inferior que noiatur facile: q; itrat in partes su-
 periorē: & ambe iste ptes possūt dislocari. Deinde cū dicit.

C Et eius dislocatio est res in qua nō accidit in
 eo qd scimus nisi fm partē vnaz exitus appa-
 rens plurimus: ipsa eniz non dislocat ad supe-
 riora: quoniam eminentia humeri phibet ipsam:
 neq; ad posteriora qm spatula phibet eam: ne-
 q; ad partes ventris qm lacertus habens duo
 capita ex anteriori nō permittit eaz cū phibitio-
 ne capitis humeri. Verū nō dislocat nisi ad la-
 tus domesticū aut siluestre. Et separata ad illō
 separatione parua. Ad latus vero iterius igre-
 dit quādoq; exitu plurimo & proprie in exte-
 nuatis macilentis: in istis eniz cadit dislocatio
 adiutorij & eius reditio per quālibz cām. & res
 vtreq; sunt in pinguibus prae valde.

C Ostendit quot modis pot humerus dislocari: & dicit sic. q;
 humerus nō dislocat nisi fm vnā ptē. & ad talē ptē est exi-
 tus eius plurimus & apparet: & humerus non potest dislo-
 cari ad superiora: qm iunctura superior humeri phibet istam
 dislocatiōē: & nō dislocatur humerus ad posteriora. qm
 spatula phibet istam dislocatiōē: neq; humerus disloca-
 tur ad ptē ventris ex anteriori qm lacert^o hns duo capita p-
 hibet dislocatiōē istā. Verū hūerus non dislocat nisi ad
 lat^o domesticū aut siluestre. & sepa^t ad ista latera sepa^tioe
 parua: s; ad lat^o iferi^o egredit exitu plurimo & ppe in ma-
 cilentis: qm in macilentis cadit dislocatio & reditio humeri
 propter quālibz cām: & in piguibus talis dislocatio & redi-
 tio sunt prae. Deinde cum dicit.

*furcula nō est pos-
 ta nisi ut amplifi-
 cetur pectus & est
 soli homini. cap.
 de fact. eius
 scilicet furculis id est
 nat.*

Et quicquid accidit adiutorio dislocatio in hora partus difficilis et apud sectionem ab embryone deinde si non redit velociter non crescit post illud in longitudine et remanet post illud cubitus parvus quibus rectificetur. et quicquid non recipit etiam in cubitus eorum: imo remanet brevis minutus minutus hinc adiutorium: et brachium in pluribus eorum recipit et fit bone dispositionis in pluribus eorum: sed est in dispositione brevis similis pedi mustelle. Coxa non euacuat a duabus diminutionibus fit.

¶ Pone duos casus. ibi ponit sedes. (Et quicquid accidit adiutorio) dicit sic de prima parte: quandoque in hora partus difficilis accidit dislocatio adiutorio embryonis apud separationem eius a matrice: si talis dislocatio non restauratur velociter tunc non crescit illud membrum dislocatum in longitudine. Et dato quod rectificetur cubitus si dislocatur remanet parvus: et in pluribus eorum adiutorium si dislocatur non recipit restorationem: imo remanet brevis minutus hinc minutum adiutorium et brachium. Et subdit quod si adiutorium recipit restorationem: et fit bone dispositionis tamen remanet adiutorium brevis simile pedi mustelle. et si in tali hora dislocatur coxa non euacuat quoniam remaneat diminuta: vel si restauratur: vel si non restauratur. Deinde cum dicit.

¶ Et quicquid accidit adiutorio fractura in latitudine sua deinde restauratur tunc non est possibile reducere dislocationem eius nisi et frangat restauratio.

¶ Pone sedes casus. et dicit sic. quod quicquid adiutorium frangitur in latitudine: deinde restauratur tunc si dislocatur non est possibile reducere dislocationem: nisi frangat restauratio.

¶ De signis dislocationis adiutorii. CAP. X.

Signum eius est ut videatur cavitas apud caput humeri et in firmamento: verumtamen istud non est proprium istius: imo est iterum propter conversionem capitis spatule et videtur extremitas humeri alterius acutior hac extremitate si non acciderit ei iterum separatio in seipsa aut in osse quod est caput eius per offensionem aut per aliud. Et quicquid sedatur curatione lesio eius et existimat quod non sit lesio cum eo. Et videtur capiti adiutorii dislocatio cum eminentia plurima in parte subscelle ad inferiora. et fortasse est posse in infantibus ut equetur caput adiutorii et videatur adiutorium non bene annexum lateri bonitate annexionis manus sane ad quam non appropinquat nisi cum labore et dolore vehementi. Quod si desiderat elevari manum ad superiora et tangere aurem suam non paratur ei: et difficiles fiunt ei motus alij. Et ista signa iterum quandoque accidunt propter torsionem et apostema et percussione.

¶ Pone signa dislocationis humeri et sic dicit. quod signum per quod cognoscitur dislocatio adiutorii est ut videatur cavitas apud caput humeri et videatur infirmitas. verumtamen ista cavitas apud caput humeri non est proprium signum dislocationis adiutorii: imo accidit ista cavitas propter conversionem spatule et videtur extremitas humeri sani acutior. i. altior extremitate humeri infirmi nisi sana dislocetur aut accidit dislocatio in osse quod est caput spatule aut per offensionem aut per aliud. Et subdit quod quicquid curatione sedatur lesio istius ossis

et existimat quod non sit lesio in eo. Et quicquid adiutorium dislocatur in parte subscelle videtur dislocatio magna. Et subdit quod fortasse est possibile ut in infantibus caput adiutorii equetur: et tamen non videatur bene annexum sicut est pars sana: ad quam partes sanas non appropinquat pars lesa nisi cum labore et dolore vehementi. et si desiderat elevari manum suam ad superiora et velit tangere aurem suam non possit et etiam difficulter movet illam partem aliis motibus: et huiusmodi signa quandoque accidunt propter torsionem et apostema aut percussione.

¶ De cura dislocationis adiutorii. CAP. XI.

Ratio quidem illius que de illa est facilis et in corporibus infantium et qui levia habent corpora est ut extendatur cum manu et intromittatur sub titillico apud propinquitatem capitis adiutorii: deinde teneat illam propinquitatem et impellat eam ad superiora et manus altera extendat adiutorium ad inferiora. Et fortasse est possibile in infantibus ut equetur caput adiutorii cum digito medio et extendatur cum illa eadem manu.

¶ Posito capite de dislocatione humeri et signis eius ponit capitulum de cura: et sic facit. quod ponit modum curationis istius dislocationis quicquid accidit corporibus fortibus. ibi sedes. (Que autem est vehementioris) dicit sic de prima parte: quod curatio illius dislocationis que est facilis et est in corporibus infantium et eorum que habent corpora humida: est ut extendatur illud os cum manu et caput adiutorii intromittatur in locum suum ita quod una manus extendat adiutorium ad inferiora et reliqua manus restauratoris intromittat caput adiutorii ad locum suum. Et fortasse est posse ut adiutorium equetur cum manu: ut quod cum digito medio premet caput adiutorii et cum alia manu extendat adiutorium Deinde cum dicit.

¶ Que autem est vehementioris dislocationis in corporibus fortibus: levior modorum in illo est ut restaurator intromittat pedem suum in latere infirmi et locet calcaneum suum prope caput adiutorii: aut pillam siccam: aut inunctam si fuerit apostema adherens prope caput adiutorii infirmo resupino. Et extendat manus manibus suis firmam rectitudinem quasi velit eradicare eam ex spatula et inclinet manum suam parumper ad interiora: et ingredietur. et iste est rectior modorum omnium et levior eorum.

¶ Pone modum curationis istius dislocationis adiutorii quando accidit in corporibus fortibus: et sic facit. quod ponit quod dicitur est. et ostendit quod est sciendum postquam redierit dislocatio ad locum suum ibi sedes. (Luz g redit dislocatio.) prima pars dividitur in partes quatuor: sicut 4. modos curationis ponit. ibi 2. (Et iterum quicquid vir fortis.) ibi 3. (Et quicquid fit parvus.) ibi 4. (Et medicatur quicquid.) dicit sic de prima parte quod illa dislocatio que est vehementioris dislocationis in corporibus fortibus levior modorum equationis est ut restaurator intromittat pedem suum. i. calcaneum sub titillico prope caput adiutorii: aut intromittat pillam siccam. Et si fuerit apostema in adiutorio mitte pillam aut pedem inunctum et restaurator extendat manum infirmi manibus suis ita quod infirmus iaceat resupinus: et declinet parumper manum suam ad interiora: et ille modus est rectior modorum omnium et levior eorum. Deinde cum dicit.

¶ Et iterum querat vir fortis longus longior infirmo et intromittat humerum suum subscella infirmi

et eleuet ipsum a terra suspensus ab humero suo et iam extendit manum eius ad ventrem ipsius. Quod si infirmus fuerit leuis ponderis cuius corpus non grauet super manum eius suspendat cum eo aliquid quod grauet ipsum: et quicquid ponitur loco pedis perpendicularis eleuata super terram. et est super caput eius pila ex panis et ex corijs stans in operatione loco humeri viri. et restitutor extendit manum a latere alio et grauat virum si necessarium est ei illud cum pondere: aut suspensione.

C ponit alium modum curationis et dicit sic. quod dicitur unus vir fortis longus plusquam infirmus: et iste vir intromittat humerum suum subascella infirmi et leuet infirmum suspensus a terra et extendat manum infirmi ad ventrem. Et si infirmus fuerit leuis ponderis apponat ad corpus infirmi aliquid quod grauet ipsum et quicquid ponit pila sicca in humero infirmi: et facit operationem quam faciebat humerus viri. Et alius restitutor quicquid grauet in istum virum secundum quod est necessarium. Deinde cum dicit.

Et quoniam sit prauum: aut sit difficile et plongetur tempus tunc fortasse indiges eo quod est fortius post embrocationes et balneationes. et sit quicquid instrumentum simile manubrio sarculi: et est virga breuis cuius longitudo est longitudo adiutorij: aut plus: aut minus super cuius caput est pila. et ipsius pila facilius est ut sit ex panis et corijs: et impellit cum illa virga illa spera sub titillico. et oportet tunc cum voluntas est ut fiat ut annectat vir fortis instrumentum titillico impellendo ipsum cum eo ad superiora: aut duo viri donec resistant restorationi extendenti manum et teneat vir alius humerum eius alterum ut non separet subito: aut impellat illum humerum et restitutor ille iam incepit extendere manum eius et trahere eam ac si voluntate eius sit ut separet eam a spatula eradicando et sit illud ad anteriora parumper.

Et quoniam sit illud cadit adiutorium in iunctura sua: deinde pila annectatur titillico annexione forti sustentando ad superiora caput adiutorij. et oportet ut sit sustentatio secundum ipsum et spera sit super illud quod sequitur caput adiutorij in infirmo. et oportet ut in fine quod est sub eo ut non frangat adiutorium: quoniam non est pole post restorationem eius ut redeat ad locum suum propter illud quod sciuiti.

C ponit 3^m modum curationis: et sic dicit. quod si dislocatio sit praua ad reducendum: et iam plongetur fuerit tempus tunc debes balneare et embrocare membrum: deinde debes habere unum instrumentum sicut unum manubrium et debes habere unam pilam factam ex corijs aut panis et debes ponere istas pilas sub titillico et debes ponere eas cum isto manubrio et unus dicit stare ad equandum humerum et alter dicit extendere manum et trahere eam fortiter ad inferiora. Deinde cum dicit.

Et medicatur quicquid cum scala ita ut ponatur caput adiutorij super gradum scale qui iam lenificatus est et preparatus cum inuolutionibus secundum formam convenientem: et suspendit vir ex alio latere et extenditur manus et ingreditur caput adiutorij in lo-

De dislocationibus

cum suis. Verum oportet ut sit suspensio et gradus scale propter caput adiutorij ut non frangat et fortasse ponit loco gradus et glomeris spici res potens ex illo eodem loco et non remouet ab eo ad locum alium: quoniam timeat ex hoc fractura adiutorij. Et curatur quicquid alijs modis deriuatis ex istis modis: et melior modorum est modus primus.

C ponit 4^m modum et sic dicit. quod caput adiutorij dicitur poni super gradum scale qui sit preparatus: et lenificatus et inuolutus panis: ita ut non ledat et ab alio latere dicitur extendi manus et ingredi in locum suum. Et oportet ut gradus scale bene ponatur iuxta caput adiutorij ut non ledat aut vratur restitutor alijus modis deriuatis ab istis: et melior modorum est modus primus. Deinde cum dicit.

Cum ergo redit dislocatio ad locum suum tunc melior ligatura eius est ut ligetur pila cum humero ligatura facta cum vittis latis prohibentibus separationem eius quod redit: et oportet ut penetret vitta super ipsum aut vitta alia desuper per modum cruris usque ad humerum alterum. et quicquid cadit crux super humerum infirmum: deinde ligatur adiutorium cum latere ad inferiora et ligatur cubitus et extremitas manus ad superiora ex parte colli et non resoluitur usque ad septimum aut post ipsum. et cibus ipsum sicut scis. Quod si assiduatio fiat quotiens redit tunc necessarium est cauterium.

C dicit quod fiendum postquam redit dislocatio: et dicit sic. quod cum redit dislocatio ad locum suum: tunc melior ligatura est ut ligetur pila cum humero. Et ponit modum ligationis qui est notus ad litteram.



C De dislocatione spatule. CAP. XII. **M**am dictum est illud: et est de illis quorum casus non accidit et mirantur ex ea tales quales Hippo. et Gal.

C posito capite de dislocatione humeri. ponit capitulum de dislocatione spatule: et dicit sic. quod de dislocatione spatule iam dictum est. s. in capite de dislocatione humeri. Et spatula est de illis quorum casus. i. dislocatio non accidit et de dislocatione spatule mirantur tales quales sunt Hippo. et Galienus.

C De dislocationibus ossis parui apud humerum. CAP. XIII.



Accidit quandoque ossi paruo quod est caput humeri ut separetur a loco suo. quare accidit etiam concavitas sicut in dislocatione.

C ponit capitulum de dislocatione ossis parui existens apud humerum: et sic facit quod dicitur est. et ponit eius curam. ibi dicitur. (Non oportet.) dicit sic de parte. quod quicquid accidit ut os paruum quod est caput humeri separet a loco suo: quare accidit concavitas sicut dislocaretur.



C De cura. CAP. XIII.

Non oportet ut extendatur tensione fracti: sed coartetur et stringatur cum digitis et inclinetur ad locum suum et stringatur sicut stringit furcula cum puluillis. Nam ipsa ligatura iterum quicquid facit ipsum redire ad locum suum violenter: et non curatur de illo quod est de vehementia illius ligature et seruatione eius sicut cura

nr de eo in furcula.

¶ Ponit curā & dicit sic. q̄ nō oꝝ q̄n̄ istō os est separatū vt extendat ac si esset fractū: s̄z coartēt & cōstringat cū digiti- nis & inclinet ad locū suū & istringatur sic stringēt furcula cū puluillis q̄n̄ ligatura q̄n̄q; facit redire ip̄m os ad locū suū violenter & nō curat in separatione istius ossis de liga- tura vehementi: sicut curatur de ligatura vehementi in- fractura furcule.

¶ De dislocatione cubiti.

CAP. XV.

Dius membri dislocatio fit difficilis & fit difficilis ipsius reditio p̄pter ve- hemētiā ligamētōꝝ cōtinentiū ip̄m & eoꝝ breuitatē & p̄pter suāz h̄rietatem cōcauitati. & q̄n̄q; accidit ei separatio partia. & accidit ei dislocatio integra in quibusdā horis. Et q̄n̄ dislocatur significat eius dislocationem gibbositas in latere & arcuatio in latere. & dete- rior eius est q̄ dislocatur ad posteriora: q̄n̄ est inobediētis curatiōis valde. Et plurima quidē dislocatio nō accidit nisi in focili inferiori & est turpior & fedior p̄pter illud q̄d accidit ei de re- ditione. focili vero superiori parū accidit. & nō est cū feditate dislocationis inferioris: q̄n̄ ip̄m est vehementioris continuitatis cuz vola & est longinquus ab hoc vt remoueat. & nō est pos- sibile vt disloceat vnū duoz fociliū nisi elonge- tur a secundo elongatione aliqua.

¶ Ponit capl̄z de dislocatiōe cubiti: & z. facit. qz p̄mittit capl̄z. & ponit capl̄z de cura. ibi sc̄da. (Oꝝ vt festinet.) Dicit sic de p̄ma pte q̄ dislocatio cubiti fit difficilis & reditio ei⁹ fit difficilis p̄pter vehemētiā ligamētōꝝ cōtinentiū ip̄m & eoꝝ breuitatē: p̄pterea: qz cōcauitas istius iūcture est h̄ria. Et subdit q̄ q̄n̄q; accidit cubito sep̄atio parua: & q̄n̄q; disloca- tur cubitus itegre in quibusdā horis. Et q̄n̄ cubitus dislo- catur signat dislocatiōe eius gibbositas in latere cubiti & arcuatio in latere. Et deterior dislocatio est illa q̄ fit ad po- steriora: q̄n̄ est inobediētis reditiōis valde. Et plurima q̄dem dislocatio nō accidit nisi in focili inferiori: & talis dis- locatio est fedior & turpior: p̄pterea: qz ē difficile istud mē- brū ad reducendū: s̄z focili superiori parū accidit vt disloce- tur: & q̄n̄ dislocatur nō est ita feda & turpis dislocatio foci- lis inferioris: & focile superius est bñ cōtinuatū cū vola man⁹ & est ab hoc longinquus vt moueat: & nō est posse vt dislo- ceat vnū duoz fociliū nisi disloceat a focili. & aliq̄ disloca- tione.

¶ De cura.

CAP. XVI.

Dortet vt festinet ad ei⁹ curationē: q̄n̄ p̄perat ad ip̄z ap̄a calim p̄hibens a curatione: q̄n̄ extendere ad equādū ip̄m tunc p̄ducit ad perditionē: s̄z ite- ruz nō sit possibile vt equetur ap̄ate illic ex̄ite. Et separationi quidem parue succurritur cum qualibet difficultate: imo adiungat volam cuz reditione eius ad locū suū.

¶ Ponit curā dislocatiōis cubiti: & z. facit. qz p̄mittit q̄d- das. & exequit ponēdo curā. ibi z⁹. (Et dislocatio p̄pleta) dicit sic de p̄ma pte. q̄ oꝝ vt ad curationē istius dislocatio- nis festinet: q̄n̄ ad istud membrū q̄n̄ dislocaē p̄perat ap̄a calim q̄d p̄hibet curationē. Naz extendere q̄n̄ est ap̄a in

isto membro vt equet p̄ducit ad p̄ditionē: & nō est posse vt equetur ex̄ite illic ap̄ate. Et subdit q̄ dislocatio parua re- ducit cū q̄libet difficultate: imo adiungit volam cū redi- tione ad locū suū. Deinde cum dicit.

¶ At dislocatio cōpleta si ē ad anteriora est regi- mē. & si est ad posteriora est ei regimē aliud. & illa q̄ est ad anteriora redit ad locū suū cū percu- tit vola sua humerū q̄ opponit ei p̄cussionibus aliquibus manu iam preparata sicut oportet: & adiuuat manu altera & ingreditur.

¶ Exequitur ponēdo curā: & p̄mo ponit curā dislocatiōis cu- biti q̄ est ad anteriora. & ponit curā dislocatiōis cubiti q̄ ē ad posteriora. ibi sc̄da. (Dislocatio vero ad posteriora.) dicit sic de p̄ma pte. q̄ si dislocatio cōpleta fuerit ad ante- riora aut ad posteriora vnaq; h̄z regimē: & dislocatio q̄ est ad anteriora redit ad locū suū cū restitutor volaz man⁹ ad humerū q̄ opponit ei percutit p̄cussionibus aliquibus: & manus preparet: sicut op̄z & adiuuatur cū manu altera & ingreditur. Deinde cum dicit.

¶ Dislocatio vero ad posteriora oꝝ vt extenda- tur tensiōe vehemēti: deīn p̄cutiat eā ad poste- riora. Oꝝ si nō obedit p̄ illud teneant adiutoriū & brachiūz duo fortes & liniat restitutor ma- nū suā cū oleo & icipiat abstergēdo iungere cu- bitū cū vehemētiā donec ingrediatur: deinde oꝝ vt stringat ip̄m & ponat brachio suspensoriūz dimittens cubitū angulatū p̄m q̄stitatē quā to- lerat in prima hora: deinde nō cesset cōstringe- re suspensoriū paulatim donec p̄stringat angulus.

¶ Ponit curā dislocatiōis cubiti q̄n̄ cubitus dislocatur ad posteriora: & dicit sic. q̄ dislocatio q̄ fit ad posteriora oꝝ vt extēdat mēbrū extēsiōe vehemēti: deinde oꝝ p̄cutere ad posteriora. q̄ si p̄ istō nō eq̄t duo viri fortes debēt te- nere brachiū & adiutoriū. & restitutor leniat manus suāz cū oleo. & icipiat restitutor abstergere & strigere cubitus cū vehemētiā donec ingrediatur: deinde oꝝ vt suspendat brachiū: & ponat cubito suspensoriū vt dimittat cubitū an- gulatū p̄m q̄stitatē quā tolerat in p̄ma hora: deinde nō debet cessare constringere suspensorium paulatim donec ille angulus constringatur.

¶ De dislocatiōe iūcture rascete.

CAP. XVII.

In iunctura rascete est facilis dislocatio- nis & difficilis vnitionis. nā q̄n̄ exten- ditur extēsiōe parua & opponit vnū duoz mēbrorū alteri redit: s̄z eius bu- cellatio est praua: q̄n̄ illud q̄d cōtinet ipsaz de- corporib⁹ ap̄at & p̄hibet bonitatē vnitiōis.

¶ Ponit ca^m de dislocatiōe rascete iuncture: & z. facit. qz p̄- mo p̄mittit de dislocatiōe eius. & ponit curā. (Et modus extensionis.) Dicit sic de p̄ma pte. q̄ iunctura rascete est facilis dislocatiōis & est difficilis equatiōis. nā q̄n̄ ista iun- ctura extendit parua extēsiōe & vnū os opponitur alte- ri redit: s̄z bucellatio eius. s̄. in iunctura est parua q̄n̄ rasce- ta continet multa ossa. Deinde cū dicit.

¶ Et modus extēsiōis eius est vt extendat vir- focile ad posteriora & extēdat restitutor vo- lam ad h̄riūz illius ptis: imo ad anteriora: & ex- tēdat vnūqueq; digitū icipiēs a pollice & p̄ue-

niens ad minimū: nā equatur per illud ⁊ redit: deinde emplastret ipsam ⁊ stringat.

¶ Ponit curā ⁊ dicit sic. q̄ modus extēnsionis isti⁹ membri vt reducat est iste vt vir extēdat facile ad posteriora ⁊ restaurator extēdat volā ad hūi ipsi⁹: imo extēdat ad anteriora ⁊ extēdat vnūquēq; digitū: ita vt incipiat extēdere a pollice pueniēs ad minutū. s. digitum: qm̄ p hoc eq̄tur ⁊ redit deinde emplastret ipsam ⁊ stringat.

¶ De dislocatiōe digitorū ⁊ signis ei⁹. CAP. XVIII.



¶ Quando dislocant̄ digiti inclinant̄ ad anteriora ⁊ apparet illic eminentia in interioribus ⁊ apparet cōcauitas dorsū ⁊ similiter fit in ossibus rascete.

¶ Ponit capl̄z de dislocatiōe digitorū: ⁊.z. facit. qz p̄ fac̄ B. ⁊.z. ponit curā. ibi ⁊.z. (In reditiōe digitorū.) dicit sic de prima pre. q̄ qm̄ digiti dislocant̄ inclinānt̄ ad partes interiores ⁊ appz̄ illic eminentia in interioribus ⁊ cōcauitas appz̄ in dorso: et fit sic qm̄ dislocant̄ ossa rascete.

¶ De cura. CAP. XIX.



¶ In reditiōe digitorū a dislocatiōe ē difficultas quedā ⁊ nō opz̄ vt extendantur extēsiōe equali: imo opz̄ vt expectes sup̄ eos ⁊ eleues radices ex manu tua sub q̄ cadit radix ei⁹ qm̄ stringis sup̄ eū ad inferiora ac si tu eradices ipm̄ ex loco suo. ⁊ tūc videbis dislocationem iam intrasse ⁊ rectificari.

¶ Ponit curā ⁊ dicit sic. q̄ in reditiōe digitorū a dislocatiōe ē q̄daꝫ difficultas: ⁊ nō opz̄ vt si vis reducere vt extēdas eq̄l̄r: imo opz̄ vt expectes ⁊ debes eleuare indices ex manu tua ita vt stringas cū eo tirādo ad superiora ac si tu eradicares digitū a loco suo: ⁊ tunc videbis dislocationē iam intrasse in alio ⁊ clamauisse.

¶ De separatiōe ossiūz rascete. CAP. XX.



¶ Pz̄ vt in ea fiat qd̄ pole ē de eq̄tione ⁊ impulsioe oīs declinatiōis ⁊ eminentie ad hūi ptis illi⁹ ⁊ positiōe astellarū ⁊ strictura eaz̄ desup̄ vt dimittat̄ super eā ⁊ vt ponat̄ loco earū sup̄ eā plūbū eq̄tū p̄seruas locū cū grauitate sua: veruz̄ opz̄ vt añq̄z ponat̄ desup̄ astella aut plumbū vt emplet̄ cū emplastro p̄fortatiuo de illis q̄ scis ⁊ nō moueat̄.

¶ Ponit curā sepatiōis ossiūz rascete: ⁊ dicit sic. q̄ in sepatiōe ossiūz rescete opz̄ vt fiat illud qd̄ ē pole de eq̄tione oīs declinatiōis ⁊ eminentie ad hūi ptis ⁊ ponas astellas ⁊ stricturā desup̄ ⁊ vt ponat̄ loco astellarū plūbū eq̄tū: qm̄ cū grauitate sua p̄suat locū: s; opz̄ añq̄z ponatur astella desup̄ aut plumbū vt emplet̄ locū cū emplastro cōfortatiuo ⁊ membrum non moueatur.

¶ De dislocatiōe spōdiliū ⁊ sepatiōe earū. CAP. XXI.



¶ Quando spōdiles dislocant̄ dislocatiōe p̄pleta interficit̄ p̄culdubio. ⁊ nō cōpleta iterū qm̄ remouet̄ remotiōe plurima q̄uis sit min⁹ q̄z p̄pleta ē mortalis: qm̄ p̄culdubio coartat̄ nuccā coartatiōe fortis si resistit ⁊ nō obedit. Et si ē spōdilis p̄ia colli ⁊ q̄ sequitur eā p̄riuat̄ aīal anbelitū ⁊ morit̄ statiz: qm̄ nerui anbelit⁹ coartant̄ q̄re non faciunt opationē suā. Et si ē de spōdilib⁹ dorsū ⁊ dislo-

cat̄ ad ptē iteriorē nō ē pole vt curet̄ ⁊ est de illis q̄ interficiūt velociter. Et si morat̄ ⁊ nō ē possibile talr̄ q̄ p̄hibeat anbelitū retinet̄ stercus ⁊ vrinā ⁊ interfic̄. Et si morat̄ ⁊ nō coartat̄ nuccā coartatiōe vebemēti: aut coartat ⁊ nō ap̄at: aut fedat̄ qd̄ ē cū: co de ap̄ate n̄ ē excusatio qm̄ nocumētū igrediat̄ nuccā ⁊ neruos q̄ sūt sub illo loco ⁊ facit supfluitates exire iuolūtariē. Et si est ad posteriorē tūc nocumētū qd̄ fac̄ nuccē ē minus. verū ne cūz̄ ē nocumētū iterū. ⁊ coartatio neruorum que debilitat̄ pedes debilitat̄ lacertos vesice ⁊ ani.

¶ Ponit capl̄z de dislocatiōe spōdiliū: ⁊.z. facit. qz p̄ ponit capl̄z de dislocatiōe eoz̄. ⁊.z. ponit curā. ibi ⁊.z. (In illa quidē) p̄ma in. ⁊.z. qz p̄ p̄mittit̄ quosdaꝫ casū. de dislocatiōe spōdilis. ⁊.z. oñdit quot modis dislocat̄ spōdilis. ibi ⁊.z. (Et qm̄ qz dislocant̄.) p̄ma in. ⁊.z. qz p̄ oñdit acc̄na que sequunt̄ ad dislocatiōez̄ spōdiliū. ⁊.z. oñdit casū. vltz̄ curatiuū spōdilis. ibi ⁊.z. (Quare ne cūz̄ ē vt⁹ fortis.) dicit sic de p̄ma pre. q̄ qm̄ dislocant̄ spōdiles dislocatiōe p̄pleta interfic̄ p̄culdubio. Et si n̄ ē cōpleta dislocatiō spōdilis ⁊ ē multa interfic̄: qm̄ p̄culdubio coartat̄ nuccāz̄ coartatione forti. ⁊ sic resistit ⁊ non obedit. s. restauratiōi. ⁊ si ē spōdilis p̄ colli. s. illa q̄ dislocat̄ sine sit illa q̄ sequitur p̄mā spōdile colli. s. illa q̄ dislocatur p̄uat̄ aīal anbelitū ⁊ morit̄ statiz: qm̄ nerui anbelit⁹ coartant̄. ⁊ sic nō faciūt opationē suā. ⁊ si dislocat̄ spōdilis dorsū ad ptē anteriorē nō ē pole vt curet̄ ⁊ velociter interficit̄: et si morat̄. s. ifirm⁹ q̄ nō moriat̄ ⁊ nō ē talis dislocatiō q̄ p̄hibeat anbelitū retinet̄ sterc⁹ ⁊ vrinā ⁊ interficit̄. Et rō. qz ledit neruos euntes ad illas ptes: ⁊ si dislocatiō nō coartat̄ nuccā coartatione vebemēti aut coartat̄ nuccā: ⁊ nō ap̄at nō ē excusatio qm̄ nocumētū igrediat̄ nuccā ⁊ neruos qui sunt in illo loco ⁊ tūc supfluitates. s. sterc⁹ ⁊ vrina egrediantur iuolūtariē: ⁊ ne cūz̄ nocumētū qd̄ debilitat̄ pedes ⁊ lacertos vesice ⁊ ani: qz debilitantur ⁊ leditur nucca que est p̄mū p̄ncipiū neruoz̄. Deinde cum dicit.

¶ Quare ne cūz̄ ē vt⁹ fortis ⁊ impulsio vebemēs ⁊ p̄cussio magna q̄ fere frāget̄ simenta eius donec redeat ad locū suū: ⁊ añq̄z redeat ad locum suū: iā fracta sunt p̄ illud eius simenta.

¶ Pōit q̄ndā casū. curatiuū ⁊ dicit sic. q̄ i dislocatiōe spōdilis ne cūz̄ ē vtus fortis ⁊ impulsio vebemēs ⁊ p̄cussio magna q̄ fere frāgat̄ simenta. i. ligamēta ei⁹ ⁊ añq̄z redeat ad locum suū iā aptata sunt ei⁹ ligamēta. Deinde cum dicit.

¶ Et quandoq; dislocantur ad duo latera ⁊ ad superiora. Et in huius quidem capituli diuisionibus iam locuti fuimus vbi locuti fuimus de gibbositate. ergo compleat̄ illic. Et signū illius ē q̄ vides illic aut eminentiā in posteriorib⁹ aut arcuationē i pectore ac si fractū sit simentū: si ei⁹ fractura nō ē magnū malum. Et in dislocatiōe spōdilis ē timor mortis.

¶ Oñdit quot modis dislocat̄ spōdilis: ⁊ dicit sic. q̄ qm̄ qz spōdilia dislocant̄ ad duo latera ⁊ nō locuti fuim⁹ de gibbositate. q̄ hoc p̄pleat̄ illis. s. in illo ca? Et signū q̄ spōdiles sint dislocati est quia illic vides aut eminentiam: aut arcuationem ac si esset fractum ligamentuz̄. Et in fractura istaz̄ partium non est magnuz̄ maluz̄: sed in dislocatiōe spōdilis est timor.

¶ De cura. CAP. XXII



K illa qdē q̄ est ad interiora ex dorso spes ē pua ⁊ pu^o pfect^o ē i ei^o curatio- ne. Illa q̄ ē ad posteriora idiget p̄plo- ne cū genib^o ⁊ fortitudie sic ē opatio balneator^o. ⁊ ponat sup eā cū fortitudie aut fa- ciat ip̄s iacere sup vētrē suū ⁊ stet sup eū cū cal- caneis suis aut fricet ipsum cum aliobich frica- tione asini lissazaracti.

C ponit curā dislocatiōis spōdiliū: ⁊.z. faē. q̄ p̄ premitit q̄daz. ⁊ ponit modū curatiū. ibi. z^o. (Et si res fuerit ve- hemēti^o.) dicit sic de p^o pte. q̄ puus pfect^o ē in illa disloca- tiōe spōdiliū q̄ ē ad an̄riora. i. interiora ex dorso ⁊ ē talis dis- locatio valde praua. Illa at̄ dislocatio q̄ ē ad posteriora in- diget p̄p̄siōe cū genib^o: sic ē opatio balneatoris ⁊ ponant fortiter sup eā: aut ifirm^o iaceat sup vētrē suū ⁊ restaura- tio fiet sup eū cū calcaneis aut fricet ifirmus cū aliobib^o Notādū q̄ aliobib^o est quoddaz ist̄m in forma rotunda inolutū p̄nis ⁊ stappa cū quo cōp̄rimit. Deinde cuz dicit.

C si res fuerit vehemēti^o illa ⁊ fuerit recēs. dicit Hyp. q̄ o^z vt sumat lignū c^o longitudo ⁊ latitudo sit tāte q̄tatis q̄ capiat infirmū ⁊ ter- miet ita vt sit f̄z hāc mēsurā ppe parietē extēsiū ad lat^o parietis i lōgitudie ⁊ nō sit elōgatio ei^o a pariete pl̄s q̄tate vni^o pedis: ⁊ ponat sup ip̄s strat^o plan^o ad corp^o ifirmi: deīn balneet ⁊ ap- planeet sup lignū aut sup podiale sup faciē suaz: deīn inoluant sup pect^o ifirmi ligature ample duab^o vicib^o ⁊ earū extremitates egrediant de subascellis ⁊ ligenē iter duas spatulas ⁊ ligenē extremitates ligaturarū latay ad lignū lōgū sile manubrio mortarij ⁊ eleuet h lignū sup lignuz positū aut podiale ⁊ deī mistro stāti apud ca- put ifirmi vt teneat ip̄s vt fiat extremitas iferi- or inoluta ad aliqd ⁊ extēdat supior q̄ ē ap̄d ca- put i hora q̄ o^z ⁊ fiat p̄ illō extēsiō. Et ligenē ite- rū pedes ābo sil cū ligatura āpla alia sup gēua ⁊ supra duas spatulas iterū: ligando iterū loca q̄ eleuent ex loco i quo aggregant due core cū li- gamēto alio. Et aggregent extremitates horū ligamēto^o ⁊ ligenē ad lignū aliqd sile manubrio mortarij: sic ē lignū c^o p̄cessit narratio. ⁊ eleuet ip̄m ap̄d extēritatē ligni primi: deīn p̄cipe mi- nistris vt extēdat cū h ligno extēsiōe q̄ sit p̄m p̄- riu. Et de hoib^o sūt q̄ faciūt hāc extēsiōe cū in- stris ⁊ sūt sic sagitte sup lignū erectū ap̄d extre- mitatē h^o ligni magni aut podial. i. duas extre- mitates q̄ sequunt caput ⁊ pedes q̄n renoluū- tur ille sagitte inoluunt cū eis ligature q̄ extēdū- tur. ⁊ o^z q̄n sit extēsiō vt ipulsiō fiat ap̄d gibbo- sitatē cū radice volarū manuz. Q̄ si fuerit no- bis necesse sedere super ipsum faciemus illud ⁊ non timebimus aliquid.

C Exegit ponēdo curā q̄n dislocatio ē fortis: ⁊.z. faē. q̄ p̄ ponit modū curatiōis q̄n dislocatio spōdiliū dorfi est fortis.

z^o: ponit modū curatiōis dislocatiōis scē aduolutura. ibi z^o. (Et si dislocat^o.) p^o in. z. q̄ p̄ Auic. ponit qd̄ dcm̄ ē. z^o: docz administrare cibū. ibi z^o. (Et admistret cib^o.) dicit sic de p^o pte tota Auic. ponit talē modū curatiōis dicēdo sic q̄ opz vt sumat vñū lignū qd̄ sit q̄tatis tāte f̄z lōgitudinē ⁊ la- titudinē q̄tus est ifirm^o: ⁊ ponat ppe parietē aliquē istud lignū ita q̄ istud lignū sit elōgatiū a pariete p vñū pedez ⁊ ponat sup istud lignū lect^o plan^o q̄tus ē ifirm^o: deide bal- neet ifirm^o ⁊ applaneet sup lignuz: deide ifirmus o^z ligari cū ligamētis amplis sup pect^o ei^o ⁊ extremitates istarū li- gaturay debēt ligari ad lignū: ⁊ istas extremitates ligatu- rarū debēt tenere ministri. Et iterū ligenē pedes ifirmi cū ligatura alia. Et extremitates istarū ligaturarū ligenē ad aliō lignū ⁊ deī ministris iste extrēitates. Et extēdat mistri f̄z d̄riuz. Et multi hoies sūt q̄ ponūt sup istud lignū q̄ ino- uunt ⁊ renoluūt p̄ni sup ea. Et q̄n sit extēsiō o^z vt locus dislocatus restauret ⁊ cōp̄rimat: ita q̄ si sit necesse sedere sup locū dislocatū faciemus. Deinde cum dicit.

C Et si non equatur spondilis cum istis rebus ⁊ infirmus fuerit tolerans compressionē: tunc oportet vt concauetur fouea in pariete qui est propinquus cum longitudine similis canali re- cipiens gibbositatē cum mēsurā q̄ sit lōgitudo foueae q̄tatis vni^o brachij ⁊ nō sit altior spōdi- li ifirmi n̄z iferior ea pl̄z: imo o^z vt iā primū sit scā. Verū ad hāc egritudinē ad quaz dixim^o in- p̄cipio vt sit lignū positū ppe parietē: deīn su- mat tabula eq̄lis mēsure ⁊ ponat vna extremi- tatū ei^o i foueā q̄ ē i pariete ⁊ ponat mediū loci q̄ p̄sequitur ex ea sup gibbositatē: deīn ipellat ex- tremitas ei^o alia iferi^o donec videas q̄ spōdilis iā eq̄ta ē eq̄tiōe manifesta. Et Hyp. qdē iā dixit q̄ p̄canatio sola absq̄ tabula rectificat hāc rez. ⁊ dixit iterū q̄ p̄p̄siō cū tabula sola faē illō. Q̄ si illō ē verū: tūc nō ē pole vt admistret extēsiō quā dixim^o i p̄cipio sp̄ei q̄ noiat sepatio spōdi- liū ad an̄riora absq̄ p̄p̄siōe. Et o^z vt p^o eq̄tōez admistres tabulā d̄ ligno c^o latitudo sit q̄tatis triū digitor^o: ⁊ ei^o lōgitudo q̄tatis q̄ p̄bendit gibbositatē ⁊ qd̄dā ptis sane: ⁊ inoluant super eā p̄ni linei aut stupa icisa vt nō sit dura ⁊ po- natur super gibbositatem ⁊ ligetur cum liga- mento quod est necessarium.

C ponit aliū modū curatiōis ⁊ dicit sic. q̄ si spōdilis nō eq̄t p̄ista: tūc o^z vt fiat fouea in pariete ita q̄ gibbositas igre- diaē in illā foueā: ⁊ tūc sup gibbositatē ponat tabula qd̄dā q̄ ponat i fouea ⁊ ab alia pte foueae ipellat donec restaure- tur. Et subdit q̄ Hyp. dixit q̄ sola canatio curat hāc re vt ipellendo cū manu aut cū alio instrō. Et dixit iterū Hyp. q̄ p̄p̄siō cū sola tabula eq̄t: ⁊ si nō dicit Hyp. ē vez: tūc nō o^z vt admistret extēsiō quā dixim^o. Et q̄n spōdilis ē eq̄ta tē o^z vt admistres tabulā d̄ ligno q̄ sit tāta q̄ p̄bēdat gib- bositatē ⁊ aliqd ptis sane. ⁊ inoluat sup eā p̄n^o aut stappa ⁊ ponatur stappa sup gibbositatem ⁊ ligetur stappa liga- mento quod est necessariū. Deinde cū dicit.

C Et admistret ifirmo cib^o subtilis. Et si remā- serit sup illō residuū ex gibbositate tūc o^z admi- nistrare curationē q̄ sit cū medicis q̄ mollificāt

et leniunt cum administratione tabule quam nar-
rauimus tempore lōgo. Et quidam homines
administrant tabulam de plumbo.

C Docet administrare cibū et dicit sic. q̄ cib⁹ q̄ administrat⁹ oꝝ
vt sit subtilis. Et subdit q̄ si de gibbositate remāserit ali-
qd residuū: tūc oꝝ administrare curationē cū modis q̄ molli-
ficat⁹ et dimittat⁹ d̄sup tabulā quā narrauim⁹ tpe lōgo: et q̄
dā hoies sūt q̄ administrat⁹ tabulā de plūbo. Deinde cū dicit.

C Et si dislocat⁹ ad vnū duoz laterū equat⁹ cum
astella aut astellis duabus et stringit⁹.

C Ponit modū curat⁹ dislocatiōis facte ad duo latera:
et dicit sic. q̄ si fiat⁹ dislocatio ad duo latera tunc equatur
et stringatur cū astella. Deinde cum dicit.

C In facta hō ex hoc in collo ad posteriora et ē
illa que curatur oꝝ vt resupinet⁹ infirmus: deinde
extendatur caput eius ad superiora cum facili-
tate et equet⁹ spondilis eius cū compressione et
absterfione. et q̄n equatur ponat⁹ sup eam em-
plastrū cōfortatiuū et vela super ipm cū pānis
et stringe desup astellam cū mensura colli et lō-
gitudine eius et liga eam ad caput et adiutoriū:
ita vt nō cadat ligamētum ad guttur et resolu-
tur in numero dierū et ponant⁹ fila cum q̄bus
stringis fm formā vittarū ex marginibus pan-
norū q̄m illa que rotundantur ledunt.

C Ponit curā dislocatiōis facte i collo ad posteriora et dicit
sic. q̄ in dislocatiōe facta in collo ad posteriora. Et est illa
dislocatio q̄ curat⁹: oꝝ q̄ infirm⁹ resupinet⁹: deinde caput ei⁹
extēdat ad supiora cū facilitate et equet⁹ spōdilis cū pres-
siōe et absterfione et q̄n eq̄t ponat⁹ desup empl⁹ cōfortatiuū
et coopit cū pānis et stringe desup astellā cū mēsurā colli et li-
ga eā ad caput et adiutoriū et ponant⁹ fila que rotūda et pla-
na procedant super spondiles.

C De dislocatione albosos. i. iuncture ossis caude.

CAP.

XXXIII.

Albosos quādo dislocat⁹ tunc illud sci-
tur sensu. Sed magnitudinē disloca-
tionis scies per sensū iterū et q̄ eger
nō expandit pedē neq̄ in loco disloca-
tionis neq̄ apud genu: imo est plicatio genu ei
laboriosior. Regimen hō illius est q̄m cuz vis
equare illud opz vt intronittas mediū digitū
in anum vsq̄quo opponatur loco: deinde pre-
me cū eo ad superiora cum fortitudine. Et ob-
serua cuz manu tua alia locum albosos donec
eques ipsum deinde emplastra ipsum et strin-
ge. et eger minoret cibū et minorabit egestio. et
sumat cū hoc quod leniat naturā.

C Posito ca: d̄ dislocatiōe spōdiliū ponit ca: de dislocatio-
ne albosos q̄n dislocat⁹ tūc illd̄ sciē sensu et magnitudo dis-
locatiōis ei⁹ sciē sensu iterū: et q̄ eger nō p̄t expādere pedē
n̄z apud genu: imo plicatio genu ē laboriosior: et ponit regi-
mē et curā: et dicit sic q̄ regimen illi⁹ ē: q̄m cū tu vis reducere
illud os oꝝ vt intronittas digitū mediū in anum vsq̄quo
apponat⁹ loco. deīn p̄me ad supiora et cū alia manu obfug
donec eques ipz: deīn ep̄la ipz et stringe et eger minoret cibū
et egestio minorabit et oꝝ sumere cū h̄ qd̄ leniat. i. humectet
nāz. **C** De dislocatiōe anche. CAP. XXXIII.



Cre quandoq̄ accidit simile ei quod
accidit adiutorio de dislocatiōe ad in-
feriora sicut mollificare. et nō est pos-
sibile si dislocat⁹ cora vt expandat pes

n̄z iuxta dislocatiōē apud genu: imo ē illd̄ i ge-
nu magis p̄raui. Et eius q̄dez dislocatio q̄nq̄
fit ad interiora: et q̄nq̄ fit ad exteriora. verū plu-
rimū dislocatiōis eius est ad exteriora. et mi-
norat⁹ eius dislocatio ad interiora. et dislocat⁹ ite-
rum ad anteriora et ad posteriora et p̄ illas cas-
dē causas. Et q̄n accidit in dispōne partus stri-
ctura sup embryonē q̄ dislocatur ille pes: tunc
facit euz habere crus minutum deficiēs a decli-
natiōe corporis: q̄re debilitat⁹ et nō corrumpit.

C Ponit capl⁹ de dislocatiōe corae. et p̄ ponit istd̄ ca: et po-
nit signa. 3: curā. ibi et. (Accidit ex dislocatiōe.) ibi 3: (Oꝝ
vt ad curādū.) dicit sic de p̄te. q̄ cora q̄nq̄ mollificat⁹ sic
adiutoriū: et si cora dislocat⁹ nō est pole vt pes extendatur
aliq̄: imo genu nō p̄t moueri. et cora dislocat⁹ ad interiora et
exteriora: et dislocatio eius ad interiora minorat⁹. Et disloca-
tio fit ad anteriora et posteriora: et p̄ illas easdē cas p̄ q̄s dislo-
cat⁹ ad interiora et exteriora p̄ easdem dislocat⁹ ad anteriora
et posteriora: et si p̄ partū et stricturā pes embryonis dis-
locatur tunc facit embryonē h̄re crus minutū deficiens a
dilatiōe corporis q̄ illud crus debilitatur et nō corrumpit.

C De signis.

CAP.

XXXV.



Accidit ex dislocatione anche ad ante-
riora vt videas pedē dislocatū longio-
rem altero et genu eminentius et non
pōt duplicare pedē suū apud inguē i-

flatū apatū: q̄m caput corae iā intrauit in ipm.
Et si dislocat⁹ ad exteriora abbreviatur pes et
apparet in inguine profunditas: et accidit in eo
quod opponit ei a posteriorib⁹ eminentia et in-
flatio: et genu est quasi ipm sit submersus ad in-
teriora. Et si dislocat⁹ ad anteriora pes est lon-
gior et nō est possibile infirmo vt extēdat crus
suū: et nō fit ei pole vt plicet ipm nisi cū dolore:
et nō p̄parat⁹ ei deambulatio penit⁹: et si vult am-
bulare ambulat sup calcaneū. et accidit ei mul-
totiens ex hoc vt apostemet⁹ inguē ei⁹ et retinea-
tur ei⁹ vrina. Et si dislocat⁹ ad posteriora abbre-
uiat⁹ pes eius et fit sup euz expulsio difficilis et
apparet in ipsius inguine mollificatio: et est ca-
put corae decliue ad obliquationem.

C Ponit signa dislocatiōis anche et dicit sic. q̄ si ancha dis-
locat⁹ ad anteriora vides pedē dislocatū longiorē altero et ge-
nu ē eminent⁹: et p̄t duplicare pedē et inguē appz i flatū apatū
q̄m iā intrauit in illū locū caput anche. Et si ancha disloca-
tur ad exteriora pes abbreviat⁹ et i inguē appz pfūditas: et i
p̄te alia appz eminentia et inflatio et genu ē plicatū et si ancha
dislocat⁹ ad anteriora pes ē longior et est ipole infirmo vt expā-
dat crus suū: et nō p̄t plicare crus nisi cū dolore: et penit⁹ nō
p̄t ambulare: et si vult ambulare ambulat sup calcaneū: et
mltotiens apat⁹ inguis et retinet⁹ ei⁹ vrina. Et si ancha dislocat⁹
ad posteriora pes est curtus et nō pōt infirm⁹ expādere po-
dē et caput corae est obliquatum.



Portet ut ad curandū sit festinatio. Nam si nō redit velociter fortasse effundent ad eā humiditates et putrescent et pducēt ad corruptionē membri totū et seqt illō de timore id quōd scis. Regimē hō dislocatiōis coxe ad inferiora est ut extēdas pedē: deinde fac eū redire cū vehemētia postq̄ moueris cū dextera et sinistra dōec opponatur ei ad quōd redit: et pone pedi q̄si stasas. et stringe sup crus: deinde stringe sup corā et sup genu strictura q̄ puet eā: deinde suspendat ex humero suspēsiōne ne sit posse cruri cum hoc ut extendat.

¶ Pōnit curam mollificationis anche. scōdo pōnit curam quādo ancha dislocatur ad anteriora. tertio pōnit curam quādo dislocatur ad an̄riora et posteriora. 4. pōit curam quādo dislocatur ad ext̄riora. q̄nto pōnit curam quādo ancha dislocatur ad posteriora. 2. ibi (Quādo vero dislocatur) 3. ibi (Et i illa q̄ est ex illo) q̄rta ibi (Et si sit dislocatio coxe) q̄nta ibi (Et quādo dislocatio est) dicit sic de p̄ma parte q̄ si ancha dislocatur op̄z q̄ ad curandum sit festinatio: quoniam si non redit velociter fortasse effundent ad eam humiditates et putrescent et pducunt ad corruptionē membri et sequēt apostema et mors. et tūc Auic. pōnit regimen dislocatiōis anche ad inferiora ut quādo mollificatur et est ut extēdas pedes: deinde reducās pedem donec redeat ad locum suum. Et postea fac ligaturas pueniētē per quā retineat in loco suo. Deinde cū dicit.

¶ Quādo hō dislocat ad interiora tūc p̄cipit ut flectat genua: et teneat eū homo fortis ex latere emunctōrij: et capiat restaurator manu sua caput coxe apud genu et trahat ip̄z ad an̄riora: ita ut ipellat extremitatē aliā et ipellat ip̄z ipulsiōne tendente ad superiora et exteriora. et si adiunat eum alius ab extremitate alia ex h̄rio motū eius: et iam ligauit eam cū vitta aut cū fune erit bene: deinde ligetur cū ligamēto.

¶ Pōnit curam anche quādo dislocatur ad anteriora. et dicit sic. q̄ quādo ancha dislocatur ad anteriora oportet ut infirmus plicet genua: et vnus homo fortis teneat eū ex latere emunctōrij et restaurator capiat caput coxe apud genu et trahat ip̄m ita ut equet coxas: deinde liget cum ligamento. Deinde cum dicit.

¶ Tēz q̄n dislocat ad exteriora ōz tūc vt firmet restaurator extremitatē coxe q̄ ē apud genu: et moueat eā ex p̄trario motū p̄dicti: et sit ali⁹ tenēs ab extremitate alia mouens eā ex cōtrario motū p̄mi et tā ligauit vitta aut funē.

¶ Pōnit curam quādo ancha dislocatur ad exteriora. et dicit sic. q̄ quādo ancha dislocat ad exteriora: tunc oportet vt reducatur h̄rio modo mō p̄dicto. Deīn cū dicit.

¶ Et in illa q̄ est ex illo ad an̄riora aut posteriora strigat restaurator radices coxe cū ligatura lata. et capiat sup b̄uerū ad p̄tes q̄ ōz p̄z d̄clinatōez dislocatiōis. et accipiāt viri duas extremitates ligature āple: deīn extēdat eā oēs sil extēsiōne q̄ suspēdit infirmū i aere. Et cū h̄ itez ē posse

ut redeat modi p̄dicti ad rectificatiōez.

¶ Pōnit curam cōmunes a dislocatiōez anche ad anteriora et posteriora. et z. facit. sicut duos modos restauratiōis pōnit. scōda ibi (Et est iterum modus alius) Circa totam p̄nam partē pōnit duos modos equationis. et pōnit scōm (Et medicant eam quādoq̄ cum tybzen) dicit sic de prima parte. q̄ oportet vt restaurator liget ancham ligatura lata et capiat super humerum ad partē que oportet fm q̄ est dislocata. Et deinde extendatur et equetur. Deinde cum dicit.

¶ Et medicat eā q̄nq̄ cūz thibrē. Et mod⁹ ali⁹ est p̄z q̄ retulit de eo qdā eoz et b̄n egit. Inq̄t. op̄z vt canes foueā lōgā in ligno toto filem aq̄ ductib⁹: et nō sit lōgitudō fouee et p̄fūditas ei⁹ p̄s q̄titate triū digitoz: et nō sit lōgitudō eozū adiucē p̄s q̄tuoz digitis. et ponat extremitas althibrē in p̄te illi⁹ fouee et sustētēt cū eo: et sit ipulsiō ei⁹ ad p̄te ad quā ōz ipellere. et ōz vt sustētēt i medio ligni magni aut podialis ligni aliq̄d erectū c⁹ lōgitudō sit q̄titas vni⁹ pedis et grossitudo eius q̄titas manubrij fossorij vt q̄n resupiat sup dorsū reuoluat hoc lignū i eo qdē iter alhafegi et caput coxe: q̄m p̄hibz seq̄ illō qdē extēdit ip̄z a p̄te pedū: lz illud itez m̄rotiēs idigeat extēsiōe q̄ sit a supiorib⁹: et cū hoc cum corp⁹ ipellit ad inferiora ipellit hoc lignū caput anche ad exteriora: et ōz vt sit man⁹ ad inferiora fm mōz quē dixim⁹ an hoc p̄cipue ex pede. Et si caput coxe nō igredit per hāc sp̄ez curatiōis tūc ōz vt auferat lignū erectū sustētatiū: et vt figant duo ligna alia sup duo domicilia loci illi⁹ ligni. s. i. oi latere eius lignū vt sint sicut postes porte et nō sit vnūq̄d̄q̄ eoz minus pede: deinde eq̄tet sup ea lignū aliud sicut eq̄tat lignū scale vt sit figura sex lignozūz silis littere q̄ nominat grece bitaneu: hec enīz figura sit cum ponit lignum trinū in medio inferius duobus extremis parūper. deinde op̄z vt resupinet infirmus super latus sanū et extendat corā sanā in eo qdē est inter hos duos postes sub ligno qdē ē simile gradui scale et ponat corā infirma super hunc postē vt sit caput coxe equitans sup ip̄m postq̄ expans. fuerint sup postes panni plicati plicatiōne plurima vt nō ledat postis coxas: postea sumat lignum aliud equalis latitudis cui⁹ lōgitudō sit tante quāritatis q̄ cōprehendat ex capite coxe vsq̄ ad locū calcanei et ponat in lōgitudine sub corā ab interiori parte vt retineat caput coxe ad calcaneū et liget cum eo: deinde administret in gibbositate. Tēz fm q̄ dixim⁹ in eo quod p̄cessit: oportet tūc vt extendatur crus ad inferiora cum ligno ligato cūz eo vt redeat caput coxe ad locum suum cum hac extēsiōne vehemēti.

C Ponit aliū mōz. r diē sic. qz vt sumat tybrē: r tybren ē qdā istrm pcauū qd pōit i capite ossis dislocati: r tūc opz vt sumat vnū lignū pcauū r i capite isti ligni pōat istud tybrē r ipellat cap. coxe cū isto ligno fm qz. Et si p hāc spēm curatiōis nō egredif: tūc oz vt accipiat illud lignū pcauū r ponat sup istud duo ligna ad mōz scale: tūc itro/ mittat coxa ifirma i vno r postea coxa sana i alio: ita qz su per istos postes expādanī pāni plicati vt nō ledāt. r sic su mat vnū aliud lignū qd capiat totū pedē. r sic extendat r reducef fm meliore modū possibilitatis.

C Et ē itez mod^o ali^o cū quo igredif caput coxe absqz extēsiōe ifirmi sup lignū. r ē mod^o quem laudat hōyp. r ille existimat qz oz vt ligent ma nus ifirmi fil cū ligamēto lato leni r ligent pe des ei^o abo cū ligamēto lato forti leni sup duos calcaneos r sup duo genua. r sit lōgitudō cu iusqz eoz a ppari suo quātitas q̄tuor digitoz. r sit crns ifirmū extēsiō p̄s altero q̄titate duoz digitoz r suspēdat ifirm^o sup caput: r sit elōga tio ei^o a terra q̄titas duoz cubitoz: deide cur rat adolescēs h̄ns experiētiā puber cū brachijs suis r extrabat corā ifirmā i grossiore loco ei^o vbi ē caput coxe itez r suspēdat cū ifirmo subi to. nā iūctura cū scm fuerit illud cuz ea igrediet ad locū cū quolz studio. r iste qdē mod^o ē faci lior alijs: qm̄ nō idiget opatiōe plima. Verum plures medicantiū nō bene operant in eo: qm̄ ipfi spernūt euz ppter suā facilitatē.

C Posito vno mō equādi anchā ponit aliū mōz. r diē sic. qz ē ali^o mod^o equādi anchā quē laudat ypo. r extiat qz oz vt ligent man^o ifirmi ligamēto lato. Et ligent pedes ifirmi ambo cū ligamēto lato. Et ligent sup duos calcaneos. Et sup duo genua ita qz ifirm^o sit elōgat^o a terra p duos cu bitos: deīn adolescēs h̄ns experiētiā currat cū brachijs r exbat corā ifirmā i grossiori loco ei^o: r suspēdat cū ifirmo subito. nā cū h factū fuerit iūctura igrediet ad locū suū r iste mod^o ē facilitior alijs: qm̄ iste mod^o nō idiget opōne plima: s; ples medicantiuz nō h̄n opant i isto mō: qm̄ mltū est facilis. Deinde cum dicit.

C Et si sit dislocatio coxe ad exteriora: tūc oz vt extēdat ifirm^o s; qz dixim^o cū hac ligatura q̄ est sup alhabafegi i guinis r furculā s; qz dixim^o: deide ē neciuz medicati vt euellat cū rhibrē de foris ad iteriora postqz posuerit extremitatem rhibrē i aliq̄ pte fouee quā dixim^o vt strigat su per eā. r sint aliq̄ mistroz ex pte coxe sane ipel lētes itez r oppōat ipulsio vt nō ipellat plim.

C Ponit curā qn̄ coxa dislocat ad exteriora. r diē sic. qz si coxa dislocat ad exteriora: tūc oz vt ifirm^o extēdat r po nat rhibrē. s. illō istrz i capite coxe ita qz istō istrz sic positū in forica de ligno supi^o dca r strigat postea corā sup eam ipellendo fm melioze modū. Deide cū dicit.

C Et cū dislocatio ē ad anriora tūc oz vt extēda tur ifirm^o: deīn pōat vir fortis radicē vole ma nus sue dextre sup inguē ifirmi r coart et ipm̄ cū manu altera. r ipse cū hoc ponat coartatōez extēsiō ad inferiora ad partez genu.

C Ponit curā qn̄ dislocatio ē ad anriora. r diē sic. qz cū dis locatio ē ad anriora: tūc oz vt extēdat ifirm^o: deīn cōpū mat cū māu sup cap. coxe ifirmi r equet. Deīn cū diē.

C Et qn̄ dislocatio ē ad posteriora tūc nō opz vt extēdat ifirm^o ad iferiora eleuat^o sup terrā: im mo oz vt sit posit^o sup aliqd durū sic opz vt sit itez qn̄ sepat ancha ei^o ad exteriora sic dixi i gib bositate. oz qz vt extēdat ifirm^o sup lignū: aut podiale sup faciē suā r sint ligamēta stricta nō sup corā: imo sup crus sic dixim^o nuper. r opz itez administrare cōpressionē cū tabula r super alhabafegi r locū ad quē egredif iūctura.

C Ponit curā qn̄ dislocatio ē ad posteriora. r diē sic. qz si dislocatio coxe ē ad posteriora: tūc nō oz vt extēdat ifirm^o ad iferiora: imo oz vt sit ifirm^o posit^o sup aliqd durū. r sint ligamenta stricta sup crus r admistret cōpressio cum tabula in illo loco vbi iūctura igredif. Deide cū diē.

C Dic ē fmo n̄ i spēb^o dislocatiōis q̄ accit anche ex cā māifesta ante illud. Verū qz qn̄z dislocat corā pp multitudinē hūiditatis accit is ei sicut dislocat spatula: opz tūc vt admistret cauteriū sic dixim^o i loco in quo dixim^o hoc cauteriū.

C Cōcludit. r diē qz h̄ ē g fmo n̄ i spēb^o dislocatiōis anche accit is ex cā māifesta. Et subdit qz qn̄z dislocat corā pp mltitudinē hūiditatis sic spatula: qz oz vt cauterizef fm qz diximus. **C** De dislocatiōe genu. **CA. XXVII.**



Enu ē velocis dislocatiōis. fortasse. n. dislocat absqz cā pter deambulationē velocē aut lubricat paz sicut carnatis mltories dislocat absqz cā pter saltus.

Et genu qdē dislocat ad oēm pte nisi ad ante riores ppter rotulā r adiutoriuū eius.

C Ponit curā. r ibi (Sedeat ifirm^o) diē sic de p^o pre. qz genu ē velocis dislocatiōis. Et fortasse genu dislocat absqz cā pter ābulatōez: vt qz ambulatio veloz pt ē cā dislocatiōis: r genu qn̄z lubricat pp hūiditatē exntez in ipō: r genu dislo cat ad oēm pte nisi ad anteriore pp rotulā r adiutoriuū. qz ista p̄hibēt dislocatiōez ei^o. **C** De cura. **CA. XXVIII.**



Sedeat ifirm^o sup sedez p̄p̄quā terre: r eleuent pedes ei^o parūper: deīn extē dat vir fortis manū suā desup r desub tus extēsiōe forti r reducat restaura tor iūcturā ad dispositionē suā fm iudiciū dis locationis vniuersalis r liget eam.

C De dislocatiōe areffatu r ē rotula genu. **CA. XXIX.**



Quando accit ei dislocatio opz vt pes plane ponat i terra r reducat rotula: deide i pleat curuatura geniculi p̄anis p̄hibētib^o a duplicatiōe r ponant de super astelle resistētes ei i pre ad quā declinat. Cū q̄ restrigif r adberet nō duplicet genu cuz festinatiōe sed paulatiz: donec alleuet.

C Ponit curā. r dicit sic. qz ifirm^o oz sedere sup sedem p̄ pinquā terre. r pedes ei^o eleuent parūper: deīn vir fortis extēdat manū suā extēsiōe forti r restaurator reducat iū cturā ad dispōnē suā fm iudiciū dislocatiōis r liget. Et

subdit q̄ qñ genu dislocat̄ o3 vt pes plane ponat̄ i terra ⁊ reducat̄ rotula: deinde curuatura geniculi repleat̄ p̄anis q̄ phibeat̄ dislocationē: ⁊ desup ponant̄ astelle resistētes ei in pte ad quā declinat. cū ḡ stringit̄ ⁊ adheret nō dupli- cet̄ genu cū festinatiōe s3 paulatiz donec alleuiet̄.

De dislocatōe iūcture tali apō calcaneū. CA. XXX.

Dislocat̄ calcane⁹. Indiget ergo si dislocatur extensioe forti ⁊ curatioe vehe- menti i pulsiōe cū fortitudine vt redeat.

Deide o3 vt dimittat̄ deambulationē circiter .xl. dies vt nō disloceat̄ sc̄do. In separa- tiōe nō pauca suffic̄ q̄lz extēsiō: deīn reducat̄.

¶ Ponit capl3 de dislocatiōe calcanei. ⁊.z. fac. q̄ p̄ ponit curā qñ calcane⁹ nō est dislocat⁹ p̄fecte. ⁊.o. ponit curā qñ calcane⁹ p̄fecte dislocat̄. ⁊.o. ibi (Et qñ p̄fecte dislocatur) Diē sic de p̄. q̄ qñ calcane⁹ dislocat̄ idiget extēsiōe forti ⁊ curatioe veheṁti. et ipsiōe cū fortitudine vt redeat ad locū suū. Deide o3 vt nō ambulet p̄ q̄dragita dies vt nō disloceat̄ ⁊.o. si sepat̄ nō p̄fecte sufficit q̄lz extēsiō: deide reducatur. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ cōplete dislocat̄ op3 vt reducat̄ s̄m q̄ dicunt antiq̄. Inquit. Op3 vt extendat̄ ifirm⁹ sup dorsuz suū sup terrā ⁊ ab eo qd̄ est iter co- ras ei⁹ apud alabaufegi. sit parillus longus in- trans in p̄funditatē terre nō pmittens corp⁹ ei⁹ moueri cū p̄cedit pes ei⁹ ad inferiora: imo o3 vt figat̄ iste parillus anteq̄ resupiet̄ ifirm⁹. Q̄ si p̄stibi fuerit lignū magnū in cui⁹ medio dixi- mus eē aliud lignum fixuz tūc oportebit vt fiat extensio sup hoc lignū: ⁊ op3 vt sit minister te- nēs coraz ⁊ extendēs eā: ⁊ minister ali⁹ exten- dens pedē: aut manibus suis: aut ligamēto s3 cōtrariū extensiois ministri primi ⁊ equet me- dic⁹ manu separationē ⁊ teneat minister alius pedez aliuz ad inferiora.

¶ Ponit curā dislocatiōis calcanei qñ p̄fecte dislocat̄. ⁊.z. fac. q̄ p̄ fac̄ B. ⁊.o. ponit q̄sdā cañ. ⁊.o. ibi (Et o3 post eq̄tōez) Diē sic de p̄. q̄ qñ calcane⁹ dislocat̄ cōplete: tūc o3 vt reducat̄ s̄m q̄ dñt antiq̄: o3 vt ifirm⁹ extēdat̄ sup dorsuz suū ⁊ ponat̄ iux̄ coraz ei⁹ ⁊ pres gēitales passillus lōg⁹ in- trans in p̄funditatē terre: vt nō pmittat̄ corp⁹ moueri. et tūc o3 vt sit mīster extēdens pedē manib⁹ suis: ⁊ medicus equet manib⁹ suis separtionē. Deide cū dicit.

¶ Et o3 post equationē vt liget̄ ligamētis forti- bus ⁊ vadat cū pte ligamenti ad pectinē pedis ⁊ cum pte ei⁹ ad calcaneū ⁊ liget̄ illic: ⁊ o3 vt caueat̄ ex nervis q̄ sunt supra taluz posteri⁹ vt nō sit sup eos ligatura veheṁēs: ⁊ vt phibeat̄ infirm⁹ a deambulationē. xl. dieb⁹ ⁊ isti si conā- tur ambulare ante nō sanant̄ s̄m cōplemētuz ⁊ dissoluit̄ in eis mēbz ⁊ corripit̄ curatio.

¶ Ponit q̄sdā cañ. ⁊.z. facit. s̄m q̄ duos cañ. ponit. ⁊.o. ibi. (Q̄ si sepat̄) Diē sic. de p̄. q̄ postq̄ calcane⁹ ē eq̄t⁹ o3 vt li- get̄ cū ligamenti fortib⁹. Et caueas ne liges sup nervos tali. Et phibeas ifirmū a deambulationē q̄dragita dieb⁹. ⁊ si conat̄ ābulare isti nō sanant̄ s3 p̄plemētū. Deīn cū diē.

¶ Q̄ si sepat̄ os tali ex saltu: naz̄ illud accidit multotiēs: aut accidat̄ huic mēbro ap̄a calidū:

o3 tūc vt p̄paret̄ hoc membrū cū resupinatiōe ifirmi sup faciez suā ⁊ extensioe mēbz ⁊ equa- tiōe ei⁹ ⁊ cū embrocis q̄ sedāt ap̄ata cala ⁊ ad- ministratiōe ligamētoz fortū ⁊ vt q̄scat̄ ifir- mus ⁊ nō moueatur donec rectificet̄ mēbrum integre. ⁊ ligatura quidez tali op3 vt sit ad di- gitos ⁊ dimittat̄ talus apertus.

¶ Ponit ⁊.o. cañ. ⁊ diē sic. q̄ qñ os tali sepat̄ pp saltū: ⁊ mul- totiēs accidit huic mēbro ap̄a calm. o3 ḡ vt equet̄ istō mē- bzū ⁊ embroceat̄ cū embrocis q̄ sedāt ap̄ata cala ⁊ admini- strent̄ ligamēta fortia ⁊ nō moueat̄ ifirm⁹ odec mēbz ite- gre rcificet̄. Et o3 vt ligatura tali p̄cedat̄ vsq̄ ad digitos.

De dislocatiōe ossis pedis. CAP. XXXI.

Hus regimē ē primū regimini disloca- tiōis ossis calcanei ⁊ fortasse suffic̄ vt eques ita vt calces cū pede tuo sup ip̄z p̄ano exite iter ea donec equet̄: deide empla ⁊ strige s̄m modū quē scis.

¶ Ponit curā dislocatiōis ossis pedis. ⁊ diē sic. q̄ regimen dislocatiōis ossis pedis ē primū dislocatiōi ossis calcanei. Et fortasse suffic̄ vt equet̄ istō os cū pede exite sup ip̄z p̄a- no odec equet̄: deīn ep̄let̄ ⁊ strigat̄ s̄m modū quē scis.

Tractatus sc̄ds de radicib⁹ vlibus in fractura.

De sermōe vli in fractura. CAP. I.

Fractura est solo p̄tuitatis p̄pria ossib⁹. Et accit̄ qñz sparsa: ⁊ qñz nō ē sparsa: ⁊ qñz accidit eq̄lis: ⁊ qñz accidit scissa. ⁊ eq̄lis qñz accit̄ in latitudine: ⁊ qñz accit̄ i lōgitudi- ne. ⁊ cadēs in latitudine qñz accit̄ disa: ⁊ qñz accit̄ nō disa. ⁊ cadēs i lōgitudine ē diso et al- casim q̄ nō accidit sepata. Et qdā noiauerunt spēs fracture noib⁹ suis dñtes fracturā magnā icedentē in latitudine et p̄funditate rhabbanalē et hastalē et arūdinale. Et dicētes icedētes i lō- gitudine fracturā linealem: et dicētes icedētem in latitudine cū lōgitudine lunalem et nerualē. Et illam q̄ est paruaruz partūz vnam saucbiē et alierusiē cum aluberiē.

¶ Posito tractatu de dislocatiōe. ponit tractatū de fractu- ra. ⁊.z. fac. q̄ p̄ ponit sermonem vlez de fractura. ⁊.o. ponit s̄monē p̄ticularē in ea. ⁊.o. ibi (Multotiēs accidit vt scidaē craneū) p̄. in ⁊.o. q̄ p̄ ponit s̄monē vlez de fractura. ⁊.o. ponit s̄monē vlez i curatiōe fracture. ⁊.o. ibi (Restauratiōis vasis) p̄. ps h3 pres tot quot ponit cañ. ibi pōit ⁊.o. (Et qñ fractura p̄plet̄) ibi 3. (Et vt declinet fractura) ibi 4. (Et qñ cadit fractura) ibi 5. (Et qd̄ dñt de lesione medulle) ibi 6. (Et loc⁹ qdē fracture) ibi 7. (Et fractura sedior) ibi 8. (Et mēbra qdē diuersificāt̄) ibi 9. (Et cāe pp q̄s) Diē sic de p̄. q̄ fractura ē solo p̄tuitatis p̄p̄a ossib⁹. Et fractura accit̄ qñz sparsa. i. spholiata. ⁊ qñz nō sp̄sa. i. n̄ spholiata. Et qñz accit̄ eq̄lis. Et qñz accit̄ scissa. Et fra- ctura eq̄l qñz accit̄ s3 latitudine: et qñz s3 lōgitudine. Et fractura cadēs i latitudine qñz accit̄ diuersa. qñz accit̄ nō diuersa. Et fractura q̄ cadit i lōgitudine n̄ cadit sepata. Et subdit q̄ qdā medici noiauer̄ spēs fracture noib⁹ suis q̄ noia pōit̄ Qui. i. lra ⁊ sūt nota ad lraz. Deide cū diē.

¶ Et qñ fractura complet̄ nō est pole vt rema- neāt duo ossa s̄m q̄ necesse est iter ea de oppo-

fictione s̄m p̄parationē cōtinuitatis n̄alis: imo separant̄ nec̄io ab oppōne. ⁊ s̄lir sep̄atio faciēs accidere puncturā nec̄ario in eo q̄d continetur de velaminib⁹ ⁊ carne: quare accidit dolor sequens ea. ⁊ q̄n̄ est equatio rotunda sine frustis conuertit̄ mēbrū cum facilitate.

¶ Ponit sc̄bz cañ. ⁊ dicit sic. q̄ q̄n̄ est fractura totalis ⁊ cōpleta nō ē pole q̄ remaneāt duo ossa s̄z q̄ ē necesse s̄z op̄positionē eādē: imo op̄z q̄ nec̄io separant̄ ab oppōne. Et subdit q̄ q̄n̄ os est separātū. i. fractū nec̄io iducit̄ in mēbro punctura in velaminib⁹ ⁊ carne. q̄re accidit tūc dolor sequens illaz fracturā. Et q̄n̄ fractura mēbri est eq̄lis rotūda sine frustis mēbz p̄uertit̄. i. reducit̄ cū eq̄litate. Deīn̄ cū dicit.

¶ Et vt declinet fractura ad exteriora s̄m q̄ dixit Hyp. melius est q̄ vt declinet ad interiora: quoniam illud q̄d occurrit ei de nervis illic est plus quare ledit.

¶ Ponit tertiuū cañ. ⁊ dicit sic. q̄ s̄m q̄ dixit hyp. meli⁹ est vt fractura declinet ad exteriora q̄ vt declinet ad interiora mēbri. Et rō. q̄ versus partes interiores mēbri sunt multi nervi. Deinde cum dicit.

¶ Et q̄n̄ cadit fractura apud iuncturā ⁊ restaurat̄ remanet mot⁹ difficilis p̄pter duritiem: ⁊ arasbadu q̄d accidit indiget spatio donec dclaret̄. ⁊ illud q̄dē prauit̄ accidit in iūcturis ossiuz puoz. ⁊ de illo iterū est vbi est iūctura in creatiōe strictior sicut est iūctura cauille: ⁊ fractura prauioris incarnatiōis ⁊ vnitiōis est illa q̄ ē s̄m rotūditatez: deide illa q̄ declinat: nō. n. adberet nisi sup̄ ip̄m plonget̄ ligatura b̄nis fabricatōez mirabilez tpe lōgissimo ⁊ sumat ex cibis ⁊ medicinis: ⁊ ex eo q̄d mittit sanguinē ad illā p̄tes s̄m q̄ dicem⁹: ⁊ deterior fractura ossiuz ad interiora nō ad exteriora sc̄dm q̄ dicit.

¶ Ponit q̄rtuz cañ. ⁊ dicit sic. q̄ q̄n̄ frangit̄ mēbruz apud iuncturā ⁊ talis fractura restaurat̄ mot⁹ mēbri remanet difficilis p̄pter duritiē q̄ euenit in iūcturis. ⁊ p̄pter porū sarcoyde. Et quō accidit porus sarcoydes inferi⁹ declarabit̄. Et talis difficultas mot⁹ accidit prauior q̄n̄ ē fractura in iuncturis ossiuz puoz: ⁊ de prauiori ē vbi iūctura in creatiōe est strictior sic est iunctura cauille. Et subdit q̄ fractura prauioris incarnatiōis ⁊ vnitiōis ē illa q̄ ē s̄m rotūditate: deide illa q̄ declinat ad rotūditate: q̄n̄ non adberet talis fractura nisi prolōget̄ sup̄ ea ligatura tpe lōgo. Et nisi sumat cibos ⁊ medicinas nec̄ias q̄ trāsmittūt sanguinē ad illaz p̄tes s̄m q̄ dixim⁹. Et illa fractura ossiuz est deterior q̄ est ad p̄tes interiores ⁊ nō ad exteriores. Deide cū dicit.

¶ Et q̄d dicit de incisione medulle ⁊ interficit̄ ē intentio cui nō est utilitas: medulla. n. bz lenitatē viscositatez ⁊ nō icidit̄: ⁊ q̄n̄q̄ accit̄ cum fractura accit̄ia sicut vulnera ⁊ fluxus sanguis ⁊ apha ⁊ attritio ei⁹ q̄d circūdat̄ eā ex carne q̄ si nō preparat̄ cū p̄hibitiōe putrefactiōis: aut scalpelle accidit ex eo corrosio. Et locus q̄dem fracture magnoz scit̄ per dolorē ⁊ per casuz. Fracture vero pueroz puoz appet̄ p̄ dolorē ⁊ apha. nā in ip̄sis accit̄ plura iudicia restauratiōis. ⁊ q̄n̄ ista

ossa redeūt ad situs suos pole est in infantib⁹ ⁊ q̄ sunt eis p̄rimi vt restauret̄ villus virtutis p̄rie in eis. In etate nō adoleſcētie ⁊ q̄ est post ip̄as non restaurat̄: imo currit sup̄ eam incarnatio ex materia cartilaginosa cōiungens iter duo ossa de genere ei⁹ q̄d facit currere erarius de duobus plumbis sup̄ cōtinuationē eris ⁊ alioz: ⁊ ossa magis iobediētia ad restauratiōē faciēdā ē adiutoriu: deide brachiū. Ampli⁹ furcula q̄n̄ frāgit̄ ad interiora praua fit eis cura.

¶ Ponit quintum cañ. ⁊ dicit sic. q̄ illud q̄d dicit̄ de incisione medulle q̄ interficit̄ est intentio cui nō est utilitas: quoniam medulla p̄pter suaz lenitatem ⁊ viscositatez nō inciditur. Et quādoq̄ cum fractura accidunt accidentia: sicut vulnera ⁊ fluxus san. ⁊ apostema ⁊ additio carnis. ⁊ si nō preparatur ad p̄hibendum putrefactionem accidit corrosio mēbri. Et subdit q̄ locus fracture magnoz cognoscitur per dolorē ⁊ per casuz. cetera fracture ⁊ fractura puozū appet̄ per dolorē ⁊ apostema. i. tumorē. Et in pueris accidunt plura iudicia restauratiōis: quoniam in infantibus restaurant̄ per viā p̄me intentionis. sed in adolescentibus nō restaurant̄ ossa per viā p̄me intentionis. q̄z concurrat ad restauratiōem ossium eozū cartilago cōiungens inter duo ossa. ⁊ hoc facit nā sicut facit ferarius q̄n̄ cōiungit es cū ere. Et subdit q̄ ossa magis iobediētia ad faciēdū restauratiōē est adiutoriu: deide brachiū. Sed quādo furcula frāgitur ad interiora praua fit cura eius. Deinde cum dicit.

¶ Et fractura fedior in duob⁹ focilib⁹ ē fractura focalis inferioris eoz sicut dictum est in dislocatione. Res aut̄ core ⁊ cruris est facilior: q̄n̄ restauratio non p̄hibet ea a dilatione.

¶ Ponit septimū cañ. ⁊ dicit sic. q̄ fedior fractura in duobus focalibus est fractura focalis inferioris: sic dicit̄ ē in dislocatione. sed fractura cruris est facilior. Deide cū dicit.

¶ Et mēbra q̄dez diuersificant̄ in spatio restauratiōis. verbi gratia. q̄n̄ nasus restaurat̄ sc̄dm q̄ dicit̄ in .x. ⁊ costa in .xx. ⁊ vlna in eo q̄d appropinat a .xxx. vsq̄ ad .xl. ⁊ cora i. l. ⁊ fortasse extendit̄ lōge donec restaurat̄ cora vsq̄ ad menses tres aut quatuor: ⁊ q̄d est supra hoc. Et vt declinet mēbruz in firmatiōe restauratiōis ad ventres ei⁹ melius est q̄ vt declinet ad dorsuz ipsius: q̄n̄ fit declinatio ei⁹ in latere vrine.

¶ Ponit octauum cano. in quo ostendit̄ sc̄dm quot dies mēbra restaurantur. ⁊ quod dicit̄ est notum ad litterā. Deinde cum dicit.

¶ Et cause p̄pter quas nō restaurat̄ os sūt multitudo embrocatiōis aq̄ ⁊ multitudo solutiōis ligamentoz ⁊ ligatiōis eozū: aut festinatio in motu: aut paucitas sanguis absolute: aut paucitas sanguis viscosi in corpore: ⁊ p̄pter illud minorat̄ restauratio fracture colericoz ⁊ conualescentiū. Et de illis q̄ significat̄ restauratiōnez ē appitio sanguis q̄ videt̄ q̄si ip̄e sit sup̄fluitas quā expellit̄ natura ex multitudine sua cū studio ad fracturam.

¶ Ponit nonū cañ. et dicit sic. q̄ cause pp̄ quas os qñ fran-
gi nō restaurat̄ sunt qñ mēbz multū embrocant̄ aqua.
Et qñ ligamēta multū soluerēt. Et qñ mēbz festinareēt
ad mouēdū. Et qñ in corpore eēt pauc⁹ sanguis viscosus.
Et pp̄ hoc minorat̄ restauratio in corporib⁹ colericorū et
palescentiū. Et rō. qz ista corpora hñt paz de sanguie vi-
scoso. Et subdit q̄ de illis q̄ significat̄ restauratiōez est qñ
in mēbro appet̄ sanguis q̄ sanguis videt̄ qñ sit supfluitas
quā supfluitatē nā expellit cū studio ad fracturas.

¶ De radicib⁹ restauratiōis ligature. CAP. II.

Restauratio basis est extēsiō mēbz cūz
quātitate que opz. Nam additio in ea
spasmat̄ et lesionē facit: et pueniunt ex
ea febres: et qñqz accidit ex ea mollifi-
catio. et illud q̄dez in corporib⁹ hūidīs est mio-
ris nocumēti ppter iobedientias eoz ad exten-
sionē et diminutiō ei⁹ p̄hibet bonitatē cōsolida-
tionis et ordīs: et q̄ in dislocatiōe et fractura
est equale. Qd̄ ergo extēdit̄ fm̄ modū q̄ oz est
vbi sit occupatio cū p̄paratiōe duoz ossiūz fm̄
rectitudinem et positionē puluilloz et ligamē-
torum fm̄ q̄ opz et cooperire ea astellis et co-
operire astellas ligamentis.

¶ Postq̄ Anic. superi⁹ posuit capl⁹ v̄le de fractura, ponit
capl⁹ de radicib⁹ restauratiōis: et diuidit̄ in tres tot quot
ponit capl⁹ in hoc. s. in restaurādo ptes patebūt. p̄ capl⁹
bz ptes tot quot ponit cañ. de radicib⁹ restauratiōis. et po-
nit multos cañ. in isto capl⁹ q̄ patebunt inferius. Dicit sic
i p̄mo cañ. q̄ basis restauratiōis ponit̄ et extēdet̄ mēbz
cū quātitate q̄ oz. nā si supflue extēdit̄ mēbz spasmat̄. et
facit lesionē: et proueniūt ex ea febres. Et qñqz accidit pp̄
extensionē supfluaqz mollificatio in mēbro: et talis extēsiō
supflua in corporib⁹ hūidīs ē minoris nocumēti. p̄pea. qz
sunt obediētia ad extēdendū et diminutiō extēsiōis mē-
bz p̄hibet bonitatē cōsolidationis et ordīs: et p̄hibet illud
q̄ est egle in dislocatione et fractura. Et subdit q̄ si eger
extēdit̄ fm̄ modū pueniētē aut qñ sit occupatio duorum
ossiūz fm̄ q̄ oz et cooperire astellas ligamētis et appōdere pul-
uillos fm̄ q̄ opz. Deinde cum dicit.

¶ Et oz vt q̄scat mēbzū q̄tū est pole nisi qñqz
fm̄ quātitatez quā tolerat cū nō fuerit nocumē-
tum et ap̄a vt nō moriat̄ natura mēbz. Et opz
vt caueat̄ doloratio vebemēs apud extensionē
et strictura in fractura et dislocatione simul. et
sitr̄ illud q̄d accidit ex strictura vebemēti et tar-
datione solutionis: quoniam illud perducit ad
hoc vt moriat̄ illud mēbzū et putrefiat̄ et sit ne-
cessarius abscindere ipsum.

¶ Ponit scdm̄ cañ. et dicit sic. q̄ membrū restauratū oz vt
quiscat fm̄ quātitatez quā tolerat. et hoc cū nō fuerit nocu-
mentū et ap̄a vt nā mēbz nō moriatur. et qñ extendis opz
vt nō p̄hibeat̄ ne inducat̄ dolor. et oz q̄ timeat̄ illud q̄d
accidit ex strictura vebemēti et tardatione solutiōis: qñ
istud pducit ad hoc vt moriat̄ illud mēbzū et putrefiat̄. et
si neciūz erit abscindere ipsum. Deinde cū dicit.

¶ Et intentio in plimo restauratiōis est vt eue-
niat̄ alrosboth in eis q̄ nō sunt ossa capitis. naz
sup̄ ea nō oriē alrosboth: q̄re opz vt p̄paret̄ ita
vt nō eueniat̄ siccū neqz paucū et itez grossum

plm̄ p̄trāsens mēsurā. Et de sicco ē q̄ magni-
tudo eius diuersificat̄ fm̄ mēbzū et quātitatē fra-
cture in magnitudie sua: aut multitudine ipsi⁹
aut in s̄rys ambaz. et tu qd̄ scies in diminutiōe
q̄d opz fieri in illo q̄si apud rememorationē ci-
boz et apud rememorationē fracture. Et opz
vt cum accidit alrosboth vt p̄hibeat̄ a motib⁹
cōprimētib⁹ et coitu et ira et iracūdia qñ adu-
runt sanguinē et fugit locū calm̄ et sanguis q̄rit
frigidū et adiunat̄ cū emplastris fortibus stipti-
cis in q̄b⁹ ē calitas q̄dā et glutinatio et ponant̄
in eis q̄ sunt sicut nux cup̄ssi et dragagatū et me-
dicine que sunt ad rupturam.

¶ Ponit tertiū cañ. et dicit sic. q̄ intentio in plimo restaura-
tiōis est vt eueniat̄ porus sarcoydes in illis ossib⁹: q̄ nō sūt
sic ossa capitis: qñ in ossib⁹ capitis non oriē alrosboth. Et
sic oz q̄ ista mēbra talr̄ p̄parent̄ vt nō eueniat̄ i eis alros-
both siccū neqz paucū et nō eueniat̄ grossuz plm̄ trāsens
mēsuraz et magnitudo porū sarcoydis diuersificat̄ fm̄ q̄ ē
mēbzū et fm̄ q̄ est fractura magna vel pua. qz sic ē fractu-
ra magna vel pua: sic oriē magn⁹ vel pu⁹ por⁹ sarcoydes.
Et tu scies quō alrosboth diminuit̄ qñ erim⁹ rememora-
ti de cibis et strictura. Et subdit q̄ cū accidit alrosboth oz
vt mēbzū p̄hibeat̄ a motib⁹ cōprimētib⁹ a coitu et ira et
iracūdia: qñ adurunt sanguinē et sanguis fugit locū calm̄
et q̄rit fm̄. Et subdit q̄ gñatio alrosboth adiunat̄ cū eplis
fortib⁹ stipticis in q̄b⁹ ē calitas q̄dam et glutinatio: et ponit
medicias q̄ ponunt̄ i istis emplis et sūt note. Deinde cū dicit.

¶ Et quādo accidit fracture vt nō restanret̄ re-
stauratiōe de qua curet̄ tūc fiat in ea q̄ddaz s̄le
fricationi in vlcētib⁹ q̄ nō sanant̄: et est vt frice-
tur vtrisqz manib⁹: donec auferat̄ viscositas v̄-
lis debilis q̄ est q̄si ipsa nō sit aliqd̄: q̄re accidit
vt eleuet̄ in locū et ipellat̄ ad ipm̄ sanguis bo-
nus nouus et coagulet̄ sup̄ ipm̄ rosboth forte:
et multotiēns q̄dez egrediunt̄: et alterat̄ color
ossi: res siles corticib⁹ et squamis ppter frica-
tionē. et sup̄ huiusmodi nō ponant̄ astelle: imo
si fuerit neciūz sufficiat̄ ligatura bona.

¶ Ponit quartū cañ. et dicit sic. q̄ qñ accidit fracture vt nō
restanret̄ restauratiōe de qua possit curari: tunc fricet̄ sic
fricant̄ vlcera q̄ nō sanant̄: et fricet̄ vtrisqz manib⁹ donec
auferat̄ illa viscositas q̄ est ac si ipsa nō sit aliquid quādo
accidit ppter fricationē vt veniat ad mēbzū sanguis bo-
nus et gñet̄ alrosboth forte. Et subdit q̄ mltotiēns egrediū-
tur res similes corticib⁹ et squamis per fricatōez et i h̄s di-
spōsitione non ponant̄ astelle: imo sufficiat̄ ligatura bo-
na. Deinde cum dicit.

¶ Et quādo aggregant̄ fractura et vulnera tūc
nō est pole vt differat̄ restauratio vsqz quo sa-
nent̄ vulnera. os. n. indurat̄ et nō recipit restau-
rationē nisi cūz p̄auitate et extēsiōe vebemēti
et dispōnibus maximis. Et cū hoc qñ accidit
cū vulnere dolores et ap̄ata in q̄bus est timor
tūc vt torqueat̄ membz meli⁹ est q̄ vt accidat̄
timor magn⁹: quare oz vt in huiusmodi fractu-
ra nō perueniat̄ ad vlcimū in re restauratiōis.

Et qñ est cū fractura attritio est cuz illo timor in corrosione mēbrū: qre oz vt scapellef locus ad hoc vt egrediat sanguis: qm̄ in ipso ē timor z est vt moriat mēbrū. z si fluat sanguis tunc oz vt retineat. Et multoties qdē fit necessariū ppter timorē apostematis z nocumētuz vulneris vt facias aliud q̄ sit necessariū de curatione membri: quare flebotomas z soluis ventrem z subtilias cibum.

¶ Ponit qntū cañ. z dicit sic. q̄ qñ fractura z vulnera aggregant: tūc non est pole vt differat restauratio vsq̄ quo sanant vlcera. Et rō est. qz si differē restauratio: tūc os nō recipit restorationē pp durities nisi cū difficultate z prauitate z extensione vehemēti. Et id subdit q̄ qñ accidit in vulnere dolores z apata in qbus est timor vt mēbrū torqueat melius est q̄ vt accidat timor magnus. qre opz vt in h̄ fractura nō pueniat ad vltimū i restaurando. et subdit q̄ qñ cum fractura est attritio z timor ne corrodatur mēbrū. qre opz vt locus scapellef talr vt egrediat sanguis qñ est timor ne moriat mēbrū. z si sanguis fluat supflu: tūc opz vt retineat. Et subdit q̄ multoties fit necessariū vt soluat venter z fiat flōmia pp timores ne mēbro eueniat apostema. Deinde cum dicit.

¶ Et qñqz accidit ex strictura purit? z ē necessarium vt soluat: aut embroceat mēbrū cū aqua calida donec resoluant humiditates mordicative. et Hyp. qdē p̄cipit ei q̄ restaurat vt sugat aliquid de belleboro in illa hora z fuit ei? intentio vt trahant m̄ae ad interiora. z Sa. p̄hibet hoc: imo p̄cipit vt bibat agaricus. Qz si fuerit necessariū tūc de aliqd de sirupo acetoso i quo sit virt? acuta. z d̄ q̄ illud fuit in tpe Hyp.

¶ Ponit sextū cañ. z dicit sic. q̄ qñqz pp stricturas accidit puritus: qre est necessariū vt mēbrū dissoluat z embroceatur cū aq̄ calida donec resoluant hūiditates mordicative. Et subdit q̄ hyp. p̄cipit ei q̄ restaurat vt sugat aliqd de elleboro: z intentio ei? fuit vt trahant m̄ae ad interiora. Et Sa. prohibet hoc: imo p̄cepit vt bibat agaricum. Et dicit Auic. q̄ si fuerit necessariū dare hoc: tūc detur de sirupo acetoso aliqd in quo sit virt? acuta. z dicit q̄ illud de ello fuit tpe Hyp. Deinde cum dicit.

¶ Et supfluitas que est iter duo tēpora est mirabilis. z cū volueris facere restauratōez: deinde dolet z ingetat: tunc recti? est vt dimittas illud z extrabe illd qd̄ redire fecisti: fortasse. n. remouebis per illud ifirmū a dolorib?.

¶ Ponit septimū cañ. z dicit sic. q̄ supfluitas q̄ est inter tps p̄ncipy z tps restauratōis est mirabilis. Et subdit q̄ cū tu volueris facere restorationē z membrū postqz restaurasti dolet z ingetat: tūc rectius ē vt dimittas restaurare. z extrabe illud qd̄ fecisti redire: qm̄ fortasse per hoc remouebis ab infirmo dolores.

¶ In fractura aut in lōgitudine sufficē vt mēbrū adhaereat cū strictura vehemēti z vehemētiore q̄ in alijs: i cui? p̄ssioe vltimatio fiat ad interiora. In fractura autē q̄ est in osse oz vt duo ossa stent fm̄ rectitudinem in fine q̄ possibilis ē obseruando illud ex pre situs partū sanaz. z con-

sidera an sit oppositio ossi bñi? ad fr̄uz cōpar ossis alterius: deinde restaura: z obserua. nam iter illud sunt res de illis sicut frustra z additiones: z de illis sunt vacuitates: veruz frustra qñ non decenter componunt solunt inter os z inter restorationem.

¶ Positis aligbus canonib? de vase restauratōis. ponit alios cañ. z iterū diuidit in pres tot quot ponit cañ. q̄ oēs apparebūt inferi. dicit sic de p̄ cañ. q̄ in fractura q̄ est in osse fm̄ lōgitudinē sufficit vt mēbrūz adhaereat strictura vehemēti. z sit strictura vehemētiore q̄ in alijs stricturis z p̄p̄inat mēbrūz versus ptes interiores mēbrū. Et subdit q̄ fractura q̄ est in osse opz q̄ duo ossa stent fm̄ rectitudinē q̄ ē polis: z debes obseruare h̄ faciēdo p̄p̄onē ad pte sanaz: z p̄sidera an oppositio istius ossis sit ad suū cōpar ossis alteri? deinde restaura z obserua. Et subdit q̄ qñ frustra ossis nō decenē p̄ponunt solunt iter fracturā z restauratōez qz nō p̄mittūt facere restorationē. Deinde cū dicit.

¶ Et qñ frangit iterū z remanent iter duas scissuras ossis non p̄mittunt vt adhaereat vna earū alteri z separant: qre sit vlcus in quo semp aggregat vir? qre accidit inde q̄ ip̄met putrefit z putrefit mēbrū. Amplius vnitio nō fit fortis: fortis. n. nō fit nisi qñ decēter continuantur frustra z additiones in oppositōe sua q̄ ei opponitur. est ergo necessaria extensio postqz fuerit verificata oppositio iter duo ossa z iter additiones z meatus q̄ deglutunt eas z verificata fuerit restauratio. Cū ergo extēderis z opposueris: rectū est cū inuenis oppositōez verificatas vt mollifices extensionē paulatim z obserues oppositionem vt declinet cuz attractione z obserues cum manu tua dispositionē ei? qd̄ decenter componitur.

¶ Ponit 2^m cañ. z dicit sic. q̄ qñ os fragit z iter duas scissuras ossis remanēt ista ossa nō p̄mittūt vt vna scissura ossis adhaereat alteri scissura: qre accidit inde putrefactio mēbro. Et subdit q̄ restauratio mēbrū i p̄ restauratōis nō fit fortis: nō. n. fit fortis nisi qñ decenē p̄tinuant frustra et additiones ossis in oppōne sua. Et sic postqz iter duo ossa ē scā oppositio ita q̄ meat? deglutiat se: tūc ē necia extensio q̄ usqz visicē restauratio. Et subdit q̄ cū imediate extēderis z opposueris vnā pte ossis alteri pti z verificata ē oppositio ptiū ossis: rectū ē vt extensio mollificē paulatim z obserues cū manu tua illd qd̄ decēter p̄p̄oif. Deīn cū dicit.

¶ Et si inuenieris eminentiā aut aliud rectificat illud cum manu: deinde necessariū est ligamentum cōseruans mēbrū fm̄ q̄tez suaz nō durū: qm̄ dolere facit valde: neqz lene quoniam dimittit cōseruationē. z de reb? q̄ earū est media est melior. z opz vt sit ligamentū posituz ad illud ad qd̄ est inclinatio vehemētius.

¶ Ponit tertiuū cañ. z dicit sic. q̄ si tu inuenieris eminentiā aut aliud tu debes rectificare illud cū māu tua: deinde ad sinistra ligamentū neciuz ita q̄ ligamentū nō sit multū strictū n̄z mltū molle. qm̄ melior medicia fracture ē ligatio z ligamentū oz q̄ sit positū vehemētius ad illud qd̄ magis declinat. Deinde cum dicit.

Et si fractura est completa tunc oportet equetur equatione stringente eam ex omni parte. Quod si fractura fuerit in parte plus oportebit ut sit strictura illic plus: et si cum fractura fuerit aliquid ex frustis et ossibus paruis tunc si fuerit ledens dolorem facies tunc valde ad illud cum rectificatione. Quod si non fuerit ledens tunc non cures de eo neque apponas manus. Quod si verbi gratia, audita fuerit eius crepitatio tunc sperat quod currit super eas rosboth. Cum ergo securus fuerit de illo tunc non oportet ut tardetur res eius.

¶ Ponit quartum can. et dicit sic. quod si fractura est completa: tunc oportet ut fractura equetur equatione stringente eam ex omni parte. Et si fractura fuerit plus in parte quod strictura sit plus illic ubi est fractura. Et subdit quod si cum fractura fuerit aliquid de frustis ossium si illud frustum ledit oportet rectificare. Si autem non ledit dimittat et non curet de eo. Et si vides os crepitare: tunc speratur quod aliosboth venit super ossa fracta. Deinde cum dicit.

¶ Et quando accidit ex frustis disruptio carnis non est tunc rectum occupari in dilatatione disruptionis operatione stolidorum sed est necesse ut extendatur duo ossa ad duo latera secundum ultimum sinez rectitudinis ne sit tortuositas in eis quoniam in tortuositate tunc est corruptio ossis. Cum ergo extenderis ipsum tunc redi ad frustum et reduc ipsum et stringe illud.

¶ Ponit quintum can. et dicit sic. quod quoniam propter frusta ossium accidit disruptio carnis non est rectum occupari tunc in distentione disruptionis carnis operatione stolidorum. sed est necesse ut restaurentur ossa secundum ultimum sinez rectitudinis ne sit tortuositas in ossibus: quoniam in tortuositate tunc est corruptio ossis. Cum ergo extenderis membrum: tunc si est aliquid frustum reduc et stringe cum ligatura. Deinde cum dicit.

¶ Si autem non redit tunc non dilates disruptionem: imo prius sis ut videas mensuram qua indiges et perfora in ea secundum quantitatem qua ingrediat in eam frustum et compone super ipsum frustum cutis lenis super quod possit esse foramen spissum et penetret frustum in ipsum: et preme super cutem et manus compressione graunte eas ambas: et procedet os in foramine processione ad radices suam: deinde serua cum serra operationis: et est serra minuta subtilis acuta sicut serra facientium pectines. et fortasse perforat radice cuius perforatio est necessaria cum tripano faciendo foramina continua accipiendo locum cuius querit fractura: et illud non est auferens timorem ubi est post os corpus nobile: licet fortasse sit saluius quam instrumenta mouentia motu suo aut sua collectione aut incisione sua. Et quoniam ingeniat ut ponatur tripanum super latitudinem substantie non permittentes tripanum penetrare nisi secundum quantitatem adiuvantes: que est minoris nocumetum quam instrumenta mouentia. et propter hoc oportet ut sint apud restauratores ipsorum tripanorum.

Species plures preparate.

¶ Ponit sextum can. et dicit sic. quod si frustum non redit tunc debes perforare secundum quantitatem qua frustum ossis exeat extra: istud frustum seruet cum serra facientium pectines. Et subdit quod fortasse istud frustum ossis auferet cum tripanis: sed talis perforatio non sit auferens timorem et prope ubi post os quod auferitur est aliquid corpus nobile: sicut eunt nerui artarie et venae. et ista ablatio cum tripano est saluior quam cum reliquis istis que auferunt aut collectione: sicut renalie: aut incisione sicut rasorium. Et non permittat quod tripanum penetret ultra necessitatem. Et sic concludit quod propter hoc restaurator debet habere multas species tripanorum. Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse non apparet frustum sed est necessarium ad intus illud quod exiccat et retinet ipsum. deinde fieri illud quod oportet. Quod si fuerit frustum aut petia ossium separatum pungens locum et dolores faciens tunc necesse est scindere et uti regimine ad extrahendum illud quod egreditur. Et multoties oportet serrare illud. et quando fuerit illud quod fractum est et cominutum magnum et fuerit eius cominutio et cominutio plurima tunc necesse erit ut extrahatur totum. Si autem fractura non fuerit cum cominutione et fuerit dislocatio eius scissura capiens locum plurimum: tunc incide infirmiores locum et dimitte reliquum: quoniam non est nocumentum in eo: immo nocumentum in abscidendo totum est magnum.

¶ Ponit septimum can. et dicit sic. quod fortasse non apparet frustum ossis: et tunc est necessarium ponere exiccantia: deinde fiet illud quod oportet. Et subdit quod si fuerit frustum ossis pungens aut petia separata ab osse: tunc necessarium est scindere locum et extrahere illud os. et quandoque est necessarium ut seruet illud os. Et subdit quod si illud os quod est fractum fuerit cominutum: tunc oportet ut extrahatur totum os. Et subdit quod si fractura non fuerit cum cominutione ossis: et dislocatio et scissura fuerit plurima: tunc incide locum infirmiorem: et alium locum dimitte: quoniam non est nocumentum in dimittendo: immo nocumentum in abscidendo totum illud est magnum.

De admonitione restorationis. CAP. III.

Necessesse est restaurator ut consideret inclinationem ossis: et quoniam ipse inuenit apud partes ad quam inclinatur gibbositatez et apud partem a qua inclinatur concavitate.

Et plurimum quidem intelligit illud cum tactu. et illud iterum quoniam dolor fit vehemens in parte ad quam est inclinatio. et crepitatio iterum significat illud et super illud fabricet rem suam.

¶ Posito capitulo de vasi restorationis. ponit capitulum de admonitione restauratoris. et diuidit istud capitulum in tot partes quot ponit can. de restoratione. partes patebunt legendo et exponendo litteras. dicit sic de primo canone: quod restaurator debet considerare inclinationem ossis: quoniam restauratio inuenit apud partes ad quam inclinatur gibbositatez. Et apud partem a qua inclinatur inuenit concavitatez: et restaurator intelligit hoc cum tactu: et cognoscitur. etiam quia dolor est vehemens in illa parte in qua est declinatio ossis. et etiam crepitatio significat os fractum. Deinde cum dicit.

¶ Et est necessarium restauratori ut extendat manum suam super locum fracture in dispo[n]e itineris eius ad superiora et inferiora cum facilitate et subtilitate donec si viderit separationem aut eminentiam aut frustum cognoscat ipsum ut non liget vice altera nisi secundum quod oportet: quoniam accidit confusio aut dolor: et non oportet ut confidas in equatione sensata per manum ante completum sanitatis. nam multoties occultat aqua contusionem et torsionem: cum ergo restaurator pervenerit ad fracturam et invenit illud si non exquisitè operatur in eo deturpatur membrum: et si exquisitè operatur perducit ad spasmus et febrem parvam: ergo melius est ut dimittat illud et non tangat ipsum.

¶ Ponit 2^m casum. et dicit sic. quod restaurator debet extendere manum suam super locum fracture tangendo ad superiora et inferiora cum facilitate et subtilitate donec si viderit separationem aut eminentiam aut frustum cognoscat illud: et non liget restaurator non secundum quod oportet: imo liget secundum quod oportet. quia si ligaret non secundum quod oportet faceret accidere dolorem aut contusionem. Et subdit quod non oportet restauratores considerare in equatione quam videt et sensata per manum. Nam multoties aqua occultat contusionem et torsionem. Et subdit quod cum restaurator pervenit ad fracturam et invenit. scilicet aqua torsionem si non exquisitè operatur in membro deturpatur membrum. et si exquisitè operatur perducit ad spasmus et febrem pravam. Ergo melius est ut dimittat illud et non tangat ipsum. Deinde cum dicit.

¶ Cum ergo incipit pervenire ad restorationem partis ossium et non penetrat opus ut non vim faciat et faciat ipsam ingredi cum difficultate secundum omnem dispositionem quam ingredi super infirmum quod est maius quam remaneat os non equatum. Et si dolet reditio et rectificatio valde et est pole medico ut reducat illud ad dispo[n]e fracture tunc est delitiae infirmo et concupiscentia magna.

¶ Ponit tertium casum. et dicit sic. quod cum restaurator pervenit ad restaurandum partes ossium et non penetrat. scilicet vna pars ossis in aliam non oportet ut faciat fracturam ingredi cum difficultate secundum omnem dispositionem quam super infirmum fiet maius malum quam ut os remaneat non equatum. Et subdit quod si reditio et rectificatio dolet valde. et est pole quod medicus reducat membrum ad dispo[n]e fracture tunc infirmo est delitiae et concupiscentia magna. Deinde cum dicit.

¶ Et opus ut restaurator festinet ad restaurandum illud quod fractum est et restauret in die suo: quoniam quanto plus elongatur tanto est eius introitus difficilius et nocumenta in ipso sunt plura et prope in ossibus que circumdant lacerti et nervi plures sicut coxa. et opus ut adiuvet ad festinationem restorationis cum causis in contrario carnis oppositarum predictarum et prima est coagulationis sanguinis viscosi.

¶ Ponit quartum casum. et dicit sic. quod oportet ut restaurator festinet ad restaurandum membrum quod est fractum et restauret eo die quo frangitur quoniam quanto plus elongatur restauratio tanto plus introitus ossis et eius reditio fit difficilius et nocumenta in ipso sunt plura et prope in ossibus que circumdant lacerti et nervi plures sicut coxa. Et subdit quod ad festinationem restorationis opus ut adiuvet cum causis

frigus. scilicet ad faciendum bonum regimen et ad grandium partem sarcoydes: sicut sunt cibaria viscosa.

¶ De preparatione restaurandi. CAP. III.



¶ Portet ut omni membro quod tu restitueras sit preparatio conveniens prohibens dolorem. et melior preparatio cum hoc est illa que est ei per naturam. verbi gratia. ut sit in manu ad furculam et sit in pede ad illud quod impellit observando consuetudinem infirmi in hoc. et sicut membrum quod opus suspendi opus ut suspendatur secundum equalitatem. sicut membrum cuius dispositio significat ne suspendatur opus ut sit eius accubitatio et ipsi locus super rem planam ut non suspendatur pars eius et restringatur pars eius.

¶ Ponit caput in quo ostendit quomodo membrum debet preparari quod restauratur et. scilicet facit: sicut duos casus. ponit 2^o ibi (Et suspensio quidem) Dicit sic de prima parte canonis quod opus ut membrum quod restauratur sit taliter preparatum ut non doleat: et talis preparatio est ut sit ut membrum secundum naturam suam et secundum consuetudinem infirmi et sic membrum quod oportet suspendi suspendatur sicut est brachium. Et membrum quod non debet suspendi non oportet quod suspendatur et accubitatio istius membri et locus eius oportet quod sit super rem planam. Deinde cum dicit.

¶ Et suspensio quidem est mala omni restituito sic impulsio ad superiora est illi conveniens dum prohibens non prohibet. et cum preparatio membri sit ita ut sit alterius quam opus aut magis infirmum inclinatur membrum et contorquet ipsum secundum inclinationem suspensionis et preparationis.

¶ Ponit alium casum. et dicit sic quod sic preparatio membri ad superiora est conveniens ita suspensio membri ad inferiora est mala propter quod in membris debentibus suspendi. quia talia membra opus ut suspendantur: sicut brachia et virga. Et ideo dicit Avicenna. Dum prohibens non prohibet. Et subdit quod si preparatur membrum aliter quam oportet: tunc membrum torquetur secundum quod inclinatur et suspenditur et preparatur.

¶ De qualitate ligamentorum et astellarum. CAP. V.



¶ Portet ut sint panes ligamentorum mudi: nam sordidus est durus et facit dolorem. et sit subtilis ut penetret res filinif super ipsum et sit levis ut non grauet super membrum infirmum. Et opus ut ligamenta capiant de loco sano aliquid cui sit quantitas: illud. nam est magis tenens restauratos quam ut separet et magis infirmum: quoniam quis sit necessarium ut non sit superfluitas in illo: quoniam faciet ut membrum habeat meatus strictos non suscipientes nutrimentum.

¶ Posito capitulo de preparatione restaurandi membra ponit caput de qualitate ligamentorum. et dividit in partes tot quot ponit casum. de modo ligandi canones. omnes patebunt exponendo eos. dicit sic de primo. quod omnes panes ligamentorum oportet ut sint mudi: quoniam sordidus panus est durus. et facit dolorem: et oportet quod talis panus sit subtilis. et sicut ut si linif aliquid super istum panum ut penetret: et opus quod talis panus sit levis ut non grauet super membrum infirmum: et ligamenta opus quod capiant de loco sano aliquid cui sit quantitas. quia illud est magis tenens restauratos: sed non oportet ut in hoc sit superfluitas: quoniam faceret ut membrum habeat meatus strictos: quare non penetrat

nutrimentum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterum illud quod admonuimus de strictura est magis exprimens humiditatem effusam ad membra infirmum. ad illud quod est longinquius eo expellendo et magis prohibens illud quod attrahit ad ipsum et ligamentum latum ad illud est melius: quam magis facit adherere et plus dilatans: vix scilicet quod possibile est in omni membro. nam illud quod pole est ex hoc in pectore non est sicut illud quod pole est in manu: et quod non est ex membris lateribus: nam illud non est pole in eo: imo quam lata est. vitra non fit bona et oratio diario super membra sicut illi: imo fit fedas: quod propter opus ut sit pectus de huiusmodi in illa cuius amplitudo est trium digitorum usque ad quatuor: et illa sunt sicut focile et furcula: et sicut illis filia: nam non est in eis pole illud: imo si non ligantur cum subtili non est pole: in furcula. n. non conuenit lata. Et in huiusmodi quod est necessarium multiplicare inuolutiones ut stent loco dilatationis. et vitra que inuoluit sufficit ut sit latitudo eius trium digitorum aut quatuor et longitudo ipsius trium cubitorum.

¶ Ponit tertium can. et dicit sic: quod opus considerare illud quod admonuimus de strictura que est magis exprimens humiditatem effusam ad ipsum membrum infirmum: et est magis prohibens illud quod attrahit ad ipsum: et sic ligamentum latum ad stringendum est melius: quam facit magis adherere membra fracta. et est magis dilatatum. Sed opus quod ligamentum fiat latum et strictum secundum quod est pole in membro: quod in pectore non est pole quod fiat illud ligamentum latum sicut est pole in manu et alijs extremis partibus corporis: quam si super pectus admittatur vitra lata ligatura non fit bona: imo fit fedas. Et sic opus quod in pectore sit vitra lata trium digitorum: aut quatuor et talis ligatura opus fieri in osse pectoris: et in furcula eius: quod in furcula pectoris non puenit ligatura lata: et sic est necessarium multiplicare inuolutiones ligature et stent loco dilatationis: et sic vitra que inuoluit: opus sit trium digitorum aut quatuor. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et puluilloz fortitudo quicquid sit uehemens in adiutorio ligamentoz ad faciendum adherentiam. Verum puluilloz sunt due spes. Una earum est in qua est intentio eque concanitate membri: et adhibeat studium ut non cadat inter ea ambo foramen et ut non supponantur suppositione diuersa et ut buccellentur cum eis vlcera. Et altera est in qua est intentio ut coopiat cum ea ligamentum et equet equatione scilicet ut reuoluatur ligamentum et adhereat scilicet equalitate: quare non erit locus strictior loco et mollior loco: quare faciunt ea adherere astelle adherentia bona. primum ergo eorum sunt ligamenta et vitte: et scilicet sunt astelle: et ligamentum inferius prohibet manus et scilicet torsione.

¶ Ponit 3^m can. et dicit sic: quod fortitudo puluilloz: quicquid sit uehemens in adiutorio ligamentoz ad faciendum adherentiam. Sed puluilloz sunt due spes. vna spes puluilloz est que habet eque ptenitatem membri: ita ut non cadat inter membra foramen: et etiam ut cum istis puluillis buccellentur vlcera si sunt. et altera spes puluilloz est in qua est intentio ut coopiat ligamentum equatione et ut reuoluatur ligamentum: et adhereat secundum equalitatem: et sic vno

locus non erit strictior alio loco nec melior alio. et isti puluilli faciunt adherere astellas bona adherentia. primum quod admittatur sunt ligamenta et vitte. Et 2^m quod admittatur sunt astelle. tunc ligamentum inferius prohibet manus venire ad membra: et 2^m quod admittatur prohibet torsione. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et opus ut sint margines puluilloz: vbi pole est: et illa quantitas exigit ut sit numerus puluilloz. Et fortasse est necessarium administrare puluillos paruos quos cooperit puluillus vnus equans super eos in longitudine ligamenti cadentis super locum.

¶ Ponit 4^m can. et dicit sic: quod margines puluilloz opus quod admittantur vbi est pole: et illa quantitas exigit: ut sit numerus puluilloz: ut quod sicut fractura est magna. vltima: ita admittantur puluilli. Et subdit quod fortasse est necesse administrare puluillos puos quos opit puluillus vnus longus equans in longitudine ligamenti cadentis super locum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ligamentum quod noiat huius duas facies: vltima facies huius: et huius duo capita est illud quod administratur: ita ut ponatur medium panis cum qua pseruatur equatio loci infirmi super locum suum: et sit illud in medio albacati: deinde accipiat eorum vnaqueque duarum medietatum ad partem diuersam: et fiat in inuolutione earum cum vtrisque manibus sicut scilicet quod est famosum quod non est nobis necesse exponere.

¶ Ponit 5^m can. et dicit sic: quod ligamentum quod noiat huius duo capita admittatur: ita ut ponatur medium panis cum qua conseruatur equatio loci: et fiat in membro albacati. i. in membro poli ut in eo fiat tale ligamentum: et fiat inuolutio et ligatio vtrisque manibus simul secundum quod est famosum: quod non est necesse exponere.

¶ De equatione ligamenti cum expone et distinctioe. CAP. VI.



¶ Portet ut incipiat cum ligamento a loco fracto et ab eo vbi declinat ad os et illic sit uehemētius strictum: et vbi fractura est uehemētior opus ut sit ligamentum fortius: et ad vltimum locus fracture: et locus a quo est necesse expellere manus: et est ut seruetur super eam sit: et illud quod securat ab apatione: imo fortasse resoluit apationem: et eorum securatioe ab apatione et putrefactione ossis. Iterum illud quod non pferat ad virus si gnat in ipso osse pueniens ad medullam et corrupens medullam et os: et est necessarium ut fragat et ab eo discoopiat: et ut fiat vic ad pus: et ad egrediendum. Et est melior locorum cum defensione eius quod venit de eius genere qui sit: huius membri inferius quicquid expellat ad superius supfluitatem suam quam superius est debile.

¶ Posito capitulo de qualitate ligamenti vltima magis. Ponit capitulum de qualitate ligamenti magis particulariter in qua ostendit distinctionem et expone ligamentoz. Et diuidit istud capitulum in tres tot quot ponit in hoc can. partes patebunt inferius exponendo eas. Dicit sic de prima parte. quod ligamentum opus ut incipiat a loco fracto. i. vbi sit fractura: et incipiat vbi declinat os. Et vbi os declinat sit uehemētius strictum. Et sic vbi fractura est uehemētior: opus quod ligamentum ibi sit fortius. Et ad vltimum locus fracture est locus a quo est necessarium expellere manus in artaribus: et ut seruetur super membra sit eius: et hoc totum securat ab apate. imo fortasse resoluit apationem: et idcirco

securationē ab apatione et putrefactōe ossis iterū. Et subdit q̄ hoc totū qd̄ dcm̄ est nō p̄fert si virus gñā in osse p̄ueniens ad medullā et corrupēs medullam et os: et sic est necessariū vt fiat via vt egrediat̄ pus. et melius est vt defendat̄ mēbz̄ ab eo qd̄ est de gñe ei⁹. i. a nutrimento supfluo: qz mēbz̄ inferi⁹ m̄itit supfluitatez̄ suam ad mēbz̄ supius qm̄ est debile supius. ¶ Deinde cum dicit.

docet quod non fiat ultimatio in strictura et a ligamentis
 ¶ Et non opz̄ vt fiat ultimatio in strictura ligamentoz̄ et astellarū tanta que p̄hibeat aduētū nutrimenti et sanguis: illud nanqz̄ est ex illis que p̄hibēt restorationē: et Hyp. qd̄ adiuuat ligamenta in eo q̄ conat̄ de expulsiōe apatis cū certatis repcussiuis cum oleo omphacino et cera: et fortasse est necessariū sedare apostema cum eis que sunt sicut oleū camemillinū: et sicut cū vino stiptico: nam ip̄m̄ resoluit apostema et p̄fortat mēbz̄: et vbi fuerit vlcus non appropinquet certatū: et fortasse est necessariū illud in quo est fortitudo et resolutio sicut oleū et mastix et ammoniacū: et ad vltimū cum ligamentuz̄ admistrat̄ et fractura est recēs que nondū apat̄: tūc oz̄ vt sit ex ligno et ifrigidatū repcussiuū: et fortasse sufficit vt lintat̄ cum aq̄ et aceto: et fortasse admistrat̄ cū cerato et silib⁹ de illis que narrauim⁹. et si admistrat̄ post apā: tūc melius ē vt sit ligamentum ex lana que sit infusa in oleo resolvente apā et liniēte ip̄m̄: et s̄m̄ oēm dispōnē in ligamento sup qd̄ ponit̄ ceratū desubtus ē securatio a commotione doloris: et proprie qm̄ medicus non est presens.

¶ Ponit̄ 2^m cañ. et dicit sic: q̄ nō oz̄ vt fiat ultimatio ligamentoz̄ in strictura et astellarū tāta que p̄hibeat aduētū nutrimenti et sanguis ad mēbz̄: qm̄ talis p̄hibitio aduētū nutrimenti p̄hibet restorationē. Et subdit q̄. Hyp. adiuuat ligamenta vt expellāt mām veniētē ad mēbz̄ cū certatis repcussiuis cum oleo onfancino et cera. Et subdit q̄ fortasse est neciū sedare apostema cū eis que sunt sicut oleū camomillinū: et cū vino stiptico: qm̄ hoc resoluit apā et cōfortat mēbz̄: et vbi fuerit vlc⁹ nō appropinquat cerotū. Et fortasse est neciū admistrare illud in quo est fortitudo et resolutio: sicut oleū oliue et mastix et armoiacū. Et subdit q̄ ad vltimū cū ligamentū admistrat̄ et fractura est recēs q̄ nō dū apat̄: tūc oz̄ q̄ illud ligamentū sit ex lino. et sit ifridatū repcussiuū. Et fortasse sufficit q̄ istud ligamentū sit linitū ex aq̄ et aceto. Et fortasse admistrat̄ cū ceroto et silib⁹ de illis que narrauimus. i. supius q̄ si ligamentū admistrat̄ post apostema: tūc melius est vt sit ex lana que sit infusa in oleo resolvente apā et liniēte ip̄m̄. Et subdit q̄ s̄m̄ oēs dispōnē in ligamento supponit̄ cerotū cū securatio a cognitione doloris et proprie qm̄ medicus non est p̄s. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum ergo accidit dolor succurrit̄ cum solone et ligatōe: et non oz̄ vt admistrat̄ ceratum: et proprie qm̄ ē illic vlcus: fortasse. n. attrahet ad mēbz̄ putredinē: et ponat̄ loco eius vinū nigrū et plimū qd̄ fracture associat̄ vlcus: q̄ propter opz̄ vt elonget̄ ceratum: et sit sufficiētia in vino stiptico in quo infusus sit puluillus longus: et

nos quidem ponemus epithymatibus fracture caplim singulare.

¶ Ponit̄ 3^m cañ. et dicit sic: q̄ cū dolor accidit: tūc succurrit̄ cum solone ligamēti: et ligatōe eius: et qm̄ est illic vlcus: non opz̄ vt admistrat̄ cerotuz̄: et fortasse si cerotum admistrat̄ attrahit ad mēbz̄ putredinē: et loco ceroti ponat̄ vinum nigrū. Et subdit q̄ plimū fracture diuerse associat̄ vlc⁹. q̄ propter opz̄ vt cerotū elonget̄ ab ista fracture: et admistrat̄ tur puluillus infusus in vino stiptico. Et nos ponemus vlc⁹ caplim de epithymatib⁹ inferius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cum icepis cum ligamēto a loco exigente tunc inuolue ipsum inuolutionib⁹ quas addes s̄m̄ additionē magnitudinis fracture et partem earū s̄m̄ diminutionem eius et s̄m̄ apā si fuerit apparēs: deinde reduc ip̄m̄ ad illū locū: deinde vadat vsqz̄ ad locū sanū: hoc ē ergo ligamentum primū: deinde fac p̄ns ligamētū secundū et inuolue ipsum sup fracturā bis aut ter: deinde fac ip̄m̄ descendere ad inferiora mollificādo paulatim. postea fac esse p̄ns ligamentū tertiuū: et fac similē ad superiora: et tūc facies ligamenta esse paria ad expellendū supfluitates a mēbro et ad rectificāndum ip̄m̄ sup itentionē in p̄paratione huius ligamenti: et non sis supfluus iterū in elongādo stricturam in vtrisqz̄ lateribus: qm̄ sit membrū oppilaratū venarū non suscipiēs nutrimentū: et fortasse cōtrahitur.

¶ Ponit̄ quartū cañ. et dicit sic: q̄ oportet vt addas inuolutionibus ligamēti s̄m̄ q̄ fractura est magna. Et opz̄ vt diminuas s̄m̄ diminutionē fracture. Et dicit q̄ primū ligamentum debet p̄cedere ab vna parte fracture vsqz̄ ad locū sanū: deinde debes admistrare 2^m ligamentū qd̄ sit inuolutum bis aut ter. Et istud ligamentum debet descendere ad inferiora et mollificet̄ paulatim: deinde debes admistrare tertiuū ligamentū qd̄ p̄cedat ad superiora: et tunc debes facere ligamēta paria vt expellant supfluitates a mēbro. Et ligamenta stent bene situata et p̄parata. Et subdit: q̄ non debet supfluitates istoz̄ mēbroz̄ ligamentoz̄ supflue stringere vene oppilenē: et ad mēbrū non possit venire nutrimentū. et fortasse mēbz̄ cōtrahit̄.

¶ Et qm̄qz̄ non sit ita: imo incipit̄ cum ligamento ascendendo: deinde sequitur cum ligamēto descendendo: deinde cum ligamēto icipiēte ab inferiori parte ligamēti inferioris ad superiorē partem ligamēti ascendētis quasi ip̄m̄ sit cōseruās duo ligamēta illa et ponat̄ vebemētior stricturā ei⁹ apud fracturā: et intētio quidē in vno duoz̄ū ligamentoz̄ū ē cōtraria itentioni in ligamēto quo querit̄ attractio materiei ad mēbrū quare stringit sub mēbro cum longitudine ab eo et non cessat mollificari inuolutio et ē ligamētū diuersificās. Ista ergo sunt ligamēta que sunt sub astellis: et hec sunt ligamēta que sunt supra astellas.

¶ Positis aliqb⁹ canonib⁹ de qualitate ligamēti ponit̄ alios cañ. et diuidit̄ in ptes tot quot ponit̄ cañ. ptes patebūt inferius exponēdo eas. dicit sic de p̄mo cañ. q̄ qm̄qz̄ istud ligamentum qd̄ dcm̄ est supius nō sit ita. imo p̄mo sit ligamē

tum vnu qd ascendit. deinde sit ligamentu aliud qd descen-
dit. deinde vnu ligamentu qd seruat ambo ista ligamenta. Et
vehemetior strictura ligamenti dz poni apud fractura. Et
subdit qd intentio in istis ligamentis est tria intentioni que q-
rit ad attrahendu maz ad locu. Et sic pma ligamenta dicta
dicunt ligamenta repulsiva: et sic istud tale ligamentu incipit
sub membro: deinde mollificat versus parte supioze: et est li-
gamentu diuersificans. i. expellens. et subdit qd ista ligame-
ta sunt posita sub astellis. Deinde cum dicit.

Ligamentum ho suplus oportet vt sit ita vt
ponat mebrum sicut frustum vnum cui non sit
motus et pbibeat torsione: et cum fractura est
in latitudine coplete sit necessariu vt ligamentuz
sit equalis comixtiois et stricture: et si fuerit plz
fracture ad parte vnaz et est ex fractura opz vt
sit sollicitudo vehemetior sup latus in quo est
fractura plus. et non oz vt diuersifices sup eam
figuras ligamenti faciedo figuram post figuram
qm illud corupit illud quod confortatit restau-
ratio: et dolorē qdez facit incurere contorsio:
que fortasse accidit in die et strictura ligamenti
spasmās: naz si pstringit facit dolorē: et cu mol-
lificat torquetur.

Ponit aliū cañ. et dicit sic. qd ligamentu qd ponit sup asse-
las: oz qd sit ita. pmo opz vt sup mebrū ponat astella que p-
bibeat torsionez mebrū: supple ligit deinde. et subdit qd qm
fractura est coplete latitudis: tūc oz vt ligamentu sit equa-
le et equalr strictuz: et si fractura declinat plus ad vnā ptē
tūc oz vt sit sollicitudo vehemetior sup latus fracture. Et
subdit qd non oz vt diuersifices sup fracturā figuras liga-
menti faciedo vnā figurā ligamenti post aliā figuram: qm
talis diuersitas: et signa corupit illud qd confortatit restau-
ratio: et facit tale ligamentu incurere dolorē: et strictura liga-
menti facit puenire spasmū. et sic cum tale ligamentu strigit
facit dolorē: et cu istud ligamentu mollificatur torquet me-
brum. Deinde cum dicit.

Et hyp. quidem facit esse rectuz vt soluat li-
gamentum vna die et vna die non: illud enī est
melius vt non irascat infirmus et non appropi-
met eum cum palpatione eius et ipsius fricatio-
ne ppter illud quod necessarium est vt pueniat
ad mebrum de humiditate subtili impediēte
que fortasse couertit in virus. Et magis conue-
niens horarū cōsuetudinis bonitatis ligamenti
et cōseruationis eius scdz condiciones pdictas
est post fracturā per dies viginti: nam illud est
hora iceptionis alrosboth rubei: deinde qm ad-
beret os nō stringatur valde.

Ponit tertiu cañ. et dicit sic. qd hyp. dicit qd rectuz est qd li-
gamentu soluat vna die: et alia non: qm istud ē meli: et nō ira-
scat infirmus et mebrū qm soluit nō dz palpari neqz fricari: ga-
talis palpatio et fricatio facit currere ad mebrū hūiditatez
subtilē qd ouertit in virus: et subdit qd magis pueniēs horaz
cōsuetudis vt ligamentu seruet sup mebrū est viginti horis:
qz tūc incipit gnari alrosboth rubei et ligamentu non dz val-
de stringi. Deinde cum dicit.

Et respiret locus strictus eius vt nō coartē
et pbibeat alrosboth: aut pbibeat eius genera-

tio cum quātitate sufficiēte: quare non accidet
nisi subtile debile.

Ponit 4^m cañ. et dicit sic qd locus dz talr stringi vt respi-
ret: et nō coartē et pbibeat alrosboth aut pbibeat gnatio
alrosboth cum qritate sufficiēte: qre nō accidet nisi alros-
both subtile debile. Deinde cum dicit.

Nisi quādo accidit iaz alrosboth et incipit ad-
berere magnitudinez qua non indiget et tendit
in supfluitatez. Nam vna de conueniētis eius
est strictura vehemens: et iteruz administratio
stipticoz pbibentium: ipsa enim pbibēt nutri-
mentum et stringūt alrosboth: ergo nō penetrat
in ipsum nutrimentum iterū. Et non opz iteruz
vt licentia detur et permittatur vt fiat ligatura
in non sua hora.

Ponit 5^m cañ. et dicit sic: qd qm alrosboth crescit plus qd de-
beat in magnitudine: tūc dz stringi fortiter: qm vna de cō-
uenientis eius ad pbibendu alrosboth est strictura vehe-
mens. Et iteruz administratio stipticoz pbibētū: qm ipsa. s. stri-
ctura vehemens: et administratio stipticoz pbibēt nutrimentū
et stringūt alrosboth: et sic nō penetrat in alrosboth nutrime-
ntum iteruz. Et subdit qd dz pmitte vt ligatura fiat in nō
sua hora: qm valde obest.

De qualitate astellarum.

CAP. VII.



Portet vt sit substantia de qua fiunt
astelle aggregās ad duritiē suam te-
nacitate et lenitate sicut alchone et li-
gnum oleandri et lignū granati et eis
similia: et opz vt sit grossius qd est in ea loc^o qui
obuiet fracture duobus laterib⁹: nam oz vt sit
grossius astellarū principū eaz qd sequit latus
fracture: aut vehementiore ptē fracture et sint
latera earū subtiliora vt sint plenarum extremi-
tatum ne opponat in eis glutinatio: immo pla-
num ligamenti.

Ponit caplm in q ostēdit qtr debeāt esse astelle q admī-
strat in fractura. et diuidit in pres tres: sic tres ponit regu-
las d qritate astellaz. ibi ponit scdz. (Et si ponat astelle)
ibi ponit tertiā. (Et longius lateruz eius). dicit sic de pma
pte: qd suba de qua fiūt astelle: oz vt sit aggregans ad duri-
tiem suā tenacitate et lenitate: sicut est achoni. i. lignū de fe-
rula et oleandri et lignū granati et eis filia. et grossius qd est in
astellis oz qd sit obuiās loco fracture a duob⁹ lateribus. Et
subdit qd grossius astellaz oz qd pmi eaz sit sequēs latus
fracture: et sint latera astellaz planaz extremitatuz ne op-
ponat in membro et ligamentum fiat planum super eas.
Deinde cum dicit.

Et si ponant astelle a laterib⁹ qtuor: tūc ē ma-
gis defendēs: et non est malū si est ei supfluitas
longitudis: qm non est nocuentū in illo neqz
detrimentū in hoc. s. si capit ppe iuncturā pter
quod tegat iuncturam ipsam.

Ponit scdz regulā et dicit sic: qd si astelle ponant a qtuor
laterib⁹ mebrū. tūc bec est magis defendēs. Et non est ma-
lum si astelle sunt magne vltra qd dz: qm non est detrimē-
tum in illo neqz est detrimentū in hoc dato qd tangant iun-
cturam ipsam. Deinde cum dicit.

Et longius latez ei⁹ sit ad lat⁹ ad qd est motus

Inclinationis membri cum hoc. s. vt non sit ita qd grauet neq; premat uehemēter neq; coartet z vt nō minuant ab eo ligamēta diminitōe plima qm̄ sūt astelle exprimētes: z cuz uideris aliqd de hoc oppone cum diminitōe donec iuenias eq̄litate: z nō oz vt astelle obuiēt loco denudato sup que nō est caro: imo ē neruosus ossosus.

¶ Ponit tertiā regulā: z dicit sic. qd lōgius latez astellaz: oz vt fit ad locū iclinationis membri ad hoc: vt nō sit ita astella qd grauet neq; pmat uehemēter: nō coartet: z vt ligamēta diminiuātur ab eo diminitōe plima: qm̄ si fit multū fortis ligatura astelle sūt p̄mentes z coartates. Et subdit qd cū uideris aliqd de hac appōne: tūc debes iducere eq̄litate i ligamētis: z astelle nō oz qd obuiēt loco denudato sup que non est caro: imo est neruosus ossuosus.

¶ De qualitate administrationis astellarum cum distinctione z expositione. CAP. VIII.

Hora que exigit vt ponant astelle ē post qnq; dies z supra vsq; quo fiat securitas nocumētis: z q̄to plus magnificat timor tātō magis oz vt tardeē positio astellaz: z multotiēs attrahit festinatio in hoc nocumenta ex apatib; z pruritu z vesicis: vtz cum tardant astelle: tūc oz vt sit illic qd stet loco earū bonitate ligature cū vitta z de bonitate p̄paratōis. Oz si illd nō fuerit: tūc necarie sūt astelle ē in p̄cipio rei. Oz ergo vt annectant astellis ligamēta: z puluilli annexione descēdēte equate coopiete decēter cōponēte quoz grosius sit apud fracturā z nō fortiter strigat: imo addat in strictura paulatī cū expiētia infirmi z cū dispōne ipsi. Et si fuerit ligamēta z puluilli grauātes eā tūc nō fiat eoz multiplicatio.

¶ Posito caplo de qlitate astellarū ponit caplm de qlitate administrationis astellarū. Et diuidit istud caplm in pres tot quot ponit cañ. i. docendo administrare astellas. ptes oēs patebūt exponēdo lras. Dicit sic de p̄ma pte qd astelle obēt poni post qnq; dies z supra vsq; quo sit securitas nocumētis possibilib; euenire in membro. Et q̄to timor nocumētōz plus magnificat: tanto oportet vt positio astellaz tardeē z festinatio pōnis astellaz attrahit multotiēs nocumenta ad mēbz faciēdo euenire apata pruritu z vesicis: z sic cū astelle tardant: tūc oz vt loco astellaz sint ligamēta z puluilli anexi annexione bona coopiete z equate mēbz decēter: z nō strigat fortiter: imo paulatim addat in restrigēdo cū expiētia infirmi. Et si ligamēta z puluilli multuz grauāt tūc nō fiat eoz multiplicatio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de nocumētis eoz qm̄ descēdūt est ligamētum molle: z oz vt nō ligent ligamēta supiora sup astellas ligatura dissoluēte eas z remouēte ipsas a decēte cōpōne sit eaz. z oz vt soluant ligamēta necessitate electionis in oib; duob; diebus in p̄cipio rei: z pprie qm̄ accit prurit; z tūc qdē oz vt fiat illud qd p̄cepim;. Cū qd p̄tran sit septimus a strictura soluat in spatio tardiore z in oib; quoz z qnq; in hac. n. hora sit securitas a pruritu z apate. Et illic itez fiat mollifi-

catio ligamentoz paulati vt non p̄bibeat penetrationem nutrimenti.

¶ Ponit scōaz regulā: z dicit sic. qd de nocumētis puluilloz qm̄ descēdūt est ligamētū qm̄ est molle. Et ligamēta qd ligantur sup astellas: nō oz vt ligent ligamēto dissoluēte eas z remouēte astellas cōpōne decēte sit eaz: z ligamēta oz vt soluant oib; duob; dieb; i p̄n; fracture. Et si i fractura accit prurit; tūc fiat illud qd dixim;. Et cū a strictura p̄trāsierit septim; dies soluat in spatio tardiore vt in oib; quoz: aut qnq; dieb;: qz post septimū diē fit securatio a pruritu z ab apate. z itez oz vt fiat mollificatio ligamētōz vt non p̄bibeat penetrationē nutrimenti. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerit tibi pole vt retineas astellas z nō soluas eas ē vsq; ad viginti nō erit nocibile: deinde solue eas. Atm̄ qnq; soluant in quibusdam horis: nō p̄pter cām apparētē: sed pp defensionē: z ad vidēdū illud qd accidit. z p̄siderare ad illud qd discooptū ē de carne si fuerit an corruptus sit color eius: z eius dispositio.

¶ Pōit tertiā regulā z dicit sic: qd si fuerit tibi pole vt retineas astellas z nō soluas eas vsq; ad. xx. dies non erit nocibile. deinde post. xx. dies solue eas: sed qm̄ astelle non soluant nisi p̄pter B vt videat illud qd discooptū est de carne qd se beat: z p̄sidera an color carnis sit corrupt; an nō. Et si eset aliq; mala dispō scias subuenire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iam sciuit qd oz vt nō fiat vltimatio cum strictura vltimatōe p̄hibēte aduētū nutrimenti ad fracturā: ipsa. n. nō restaurat nisi cū sanguine z nutrimento forti qd venit ad eam. Et nō sit festinatio in auferēdo astellas z p̄iciēdo eas: qm̄ nis credat esse coherētia: qm̄ fortasse accit inde vt sit alrosboth nō cōfirmatū adhuc: qre cōtorquet mēbz. z vt remaneāt astelle sup mēbz: cū non sunt necie est melius q̄ vt disponant ab eo añ cū nō sunt necarie: nō ergo festines: s; tarda.

¶ Ponit 4^{am} regulā z dicit sic: qd tu sciuit qd oz vt nō fiat vltimatio ligamēti cū strictura vltimatōe p̄hibēte aduētū nutrimenti ad fracturā. Fractura. n. nō restaurat nisi cū sanguine z nutrimento forti qd venit ad ipsas: z q̄uis fiat coadherentia tñ nō fiat festinatio in auferēdo astellas: z p̄hibendo eas: qm̄ fortasse accit qd alrosboth nō sit cōfirmatū: z sic si soluit añ tps neciū mēbz; p̄torquet: z sic vt astelle remaneāt plusq; sint necie ē melius q̄ eleuent anteq; sint: qd nō festinet ad remouendum astellas sed tarda.

¶ De fractura cum vulnere. CAP. IX.

Hic qm̄ aggregant fractura z vuln; tūc restauator uehemēter alleniet restorationez: z faciat penetrare astellas a loco vulneris z ponat sup vulnus qd oz vt emplis z pprie piceis. Et qdā p̄cipit vt icipiat cū strictura a duob; laterib; vulneris: z dimittat vuln; discooptū. Et B qdēz est meli; si vuln; nō fuerit sup fracturā ipsaz: deisi oz vt sit sup ipm̄ velamē: ita vt tegat ipsum ab aere.

¶ Posito caplo de modo administrationis astellaz. Ponit capitulū de fractura cū vulnere exite. Et diuidit in pres tot quot ponit regulas in hoc. ptes patebūt iferius exponēdo eas. dicit sic de p̄ma pte. qd qm̄ fractura, z vulnus aggregat

tunc restauratoz dz alleviare restorationē: z faciat qd astelle remoueanī a loco vulneris: z sup vulnus ponat illō qd oz ex emplis z pprie piceis. Et qdā pceperūt vt icipiat cū fractura a duob' laterib' vulneris z vuln' dimittat dis- cooptū: z hoc qdē ē meli': si vulnus nō fuerit sup fracturā ipsam z sup vuln' oportz qd sit velamē talr: vt non tangat vulnus ab aere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qd si fuerit sup fracturā: tūc oz vt igeniet in fi- guratōe stricture cu3 igenio: ita vt mūdificet ex oi latere z sepe parūper a vulnere ipso cū ppa- ratione pueniēte ad illud: z infundant puluillū i vino nigro stiptico. Et hoc igeniū est vt ponat extremas ligamētū sup labiū vulneris: deinde torqueat retro z firmez cū ligamēto alto: z po- nat sup labiū aliud iferi': deīn ordinet reliquūz ligamentū fm qd oz: deīn torqueat ita vt rema- neat vuln' ipm aptū: z qd est pter ipz sit firmū ex eo ita qd iam ascēdit ligamētū z descēdit liga- mentum z cadat sup fracturam strictura vebe- mens z remaneat vuln' aptū vt discooptat ipz ppter illud. Et oz vt ponat sup astellas foramē ecōtrario illi' vt pueniat supfluitas medicie vul- neris ad illud. Si posuerit sup astellas foramē oppositū illi vt pueniat bonitas medicie ad vul- nus. Et sit polis egressio virus ab eo z sit ita vt possit tegere sup ea vtraq; sū quāuis dimittere vuln' discooptū sit malū: z pprie i frigore: imo oz vt nō sit coartatū tm: z vt custodiat i nocte.

¶ Pōnit 2^m cañ. z dicit sic. qd si vulnus fuerit sup fracturam tūc oz vt in figuratōe fracture igeniet cū igenio: ita vt mū- dificet vuln' ab oi latere z ligamētū sepe parūper a vul- nere ipso cū ppa ratōe pueniēte ad illō: z infundant puluil- lū i vino nigro stiptico: z admistrent: z i ingeniū ligamē- ti est vt extremas ligamenti ponat sup labiū vulneris: z ordinet ligamētū talr vt vulnus ipm remaneat aptū: z qd est pter vuln' sit firmū ppter ligamētū: qd admistret: z in astellis fiat pforatio eōrio vulneris: z ligenē ita vt pillas astellas pforatas possit supfluitas vulneris abstergi z me- dicina possit venire ad vuln': quū dimittere vuln' totalr discooptū sic malū: z pprie i frigore. imo oz vt non sit tm coartatū z custodiat vuln' i nocte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qd si vuln' sanat admistrent astelle si iā est cō- glutinatū: z firma astellā illi loco si ille loc' fue- rit declinat' ab eo. Et cū volūtas fuerit soluere illud qd tegit vuln' z mane z vespe est magis pole pp curationē ei' ppriā: z nō sit ex eo p'rie- tas i ligamēto restauratōis fracture oio.

¶ Pōnit 3^m cañ. z dicit sic. qd si vuln' sanat ac si est aglutina- tum admistrent astelle z firma astellā illi loco si ille locus fuerit declinat' ab osse: z cū volūtas est soluere mēbz fiat mane z vespe ppter ppriā curationē loci: z ligamētū restau- rationis sit p'riū fracture. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ingt Hyp. Opz vt ligenē vuln' ex medio liga- menti si fuerit recēs: z si est antiquū z fecit pus post maturitatē: tūc ligenē ex supiori ei' vsq; quo psequat mediū ei'. Et de illo qd est bonū est vt ponat illud qd seqt vuln' ex ligamētis: z pprie lupi' strictū vt sit polis currēdi. vey eius stri-

ctura sit fm toleratiā: z quāto magis elongat a vulnere ponat leui': z qm est vulnere pfunditas vebemēs stringat sup locū pfunditatis ligatura ligamētū. z si cōuenit strictura ligamētū loco re- stauratiōis: tūc iam puenit itēno: z si nō: icipe velare vuln' cū eo qd dixim' z cū puenit ad fra- cturā iterū ponat ligamētū strictū: z oz vt po- nat ppatio mēbz ita vt facilis fiat cursus puris si aggregat in vulnere.

¶ Pōit 4^m cañ. z dicit sic. qd hyp. dicit. qd si vln' fuerit recēs li- get ex medio ligamētū. Et si vuln' fuerit antiquū: z fac pus li- get a pte supiori vulneris vsq; ad mediū vulneris z versus pte supiore vulneris ponat ligamētū stricans vt possit bñ currere pus. z talis strictura dz fieri fm toleratiā ifirmi: z qto ligamētū magis elongat a vulnere ponat leuius qd qm esset multa pfunditas vulneris stringat sup pte pfunda ei': z si talis strictura vulneris pueniet ad restauratū: z tūc iam puenit itēno. s. p. quā qris: z cū puenit ad fracturā ite- rum ligamētū ponat strictū: z ppatio mēbz opz vt ponat ita vt cursus puris si aggregatur in vulnere fiat facilis.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oz in estate vt ifrident ligamēta cōtinētia vuln' et vt sit adiutorū ad phibēdū a p'a. Et nō oz vt appropinquet loco ceratū z pprie in esta- te: qm foraste putrefiet mēbz: imo si necaria est repussio: tūc cum vino stiptico p'z qd pterijt a nobis eius declaratio. z cū fracture ē attritio z timef mors mēbz: tunc scarpellet.

¶ Pōnit 5^m cañ. z dicit sic. qd in estate ifrident ligamēta pti- nētia vuln' vt sit adiutorū ad phibēdū a p'a: z nō oz vt lo- co appropinquet ceratū: z pprie in estate: qm foraste putre- fiet mēbz. imo si necia est repussio fiat cum vino stiptico fm qd pterijt a nobis eius declaratio. Et subdit qd cu3 fra- ctura est attritio z mors mēbz timef: tūc oz vt scarpellet membrum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias oio qd qm vulnus ligat fm qd cōuenit expellit ligamētū descētionis: z si errat in liga- mento apat z pprie qm mollificat sup locū vul- neris z stringit sup illud qd est post ipz: z si nō fuerit ei detectio nō curret ab eo virus neq; pue- niet ad ipsūz medicamē. z si dimittit discoop- tum putrefit z ifridat z accidit mors mēbz z pducit ad dolores z febres: qre necariū ē medi- co vt faciat aliqd iter hoc: z cōsideret illud qd accidit z succurrat ei anteq; confirmet.

¶ Pōnit 6^m cañ. z dicit sic. qd debes scire qd qm vuln' ligatur fm qd puenit ligamētū expellit descēsum mae ad lat'. si er- rat in ligamēto apat: z pprie qm ligamētū mollificat super locū vulneris: z stringit sup illō qd est post vuln' si nō fuerit aliqd qd phibeat. Et subdit qd si vuln' dimittit discooptūz putrefit z ifridat: z accidit mors mēbz: z accidit dolores z fe- bres: z sic ē neciū mēbz vt faciat aliqd iter hoc. s. qd dcm est z cōsideret illud qd accidit z succurrat anteq; pfirmat.

¶ De fractura male restaurata.

CAP. X.



¶ Tandocq; fractura est restaurata non scbz qd oz z est necessariū vt iteref ei' fractura: qre opz vt restauratoz sciat dispōnez alrosbotb q restaurauit os.

Q si fuerit magnus fortis non vadat ad frangendū ipsuz scdo. fortasse. n. nō erit pole vt frāgať ex loco fracture prime. ppter fortitudinē alrosboth: quare frāgeť in alia pte loci.

¶ Ponit capitulū de fractura male restaurata et ponit tres regulas in hoc. ibi ponit 3^{am}. (Q si nō iuenit excusatio) ibi tertiā (Et multoties qdē) dicit sic de p^a pte q qñq fractura est restaurata nō fm q oz et ē neēuz vt frāgať itez. pp quā rem oz vt restaurator sciat dispōnē alrosboth. Q si fuerit magn^o et fortis nō vadat ad strigēdū ipm. 2^o qz fortasse nō erit pole vt frāgať ex loco fracture pme pp fortitudinē alrosboth: qre frāgeť in alia parte loci. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Q si non iuenit excusatio: tūc opz vt pcedat et leniat donec mollificet alrosboth: et mollificancia ipm sunt medicine p̄dicte in ca. duritiēz illic: sic cutis alleliati et dactili: et sicut spēs fecū oleoz et alleile et medulle ossi et medulle granoz corti et eis filia: deinde frangať: et oz vt assidueť cū hoc embrocatio cū aq cala et itroit^o tine i die multoties. Q si nō p̄fecerit illō et experimentum et motio significauerit firmitudinē vehemētē: tūc oportebit vt seceť caro ita vt sit pole fricare alrosboth ex latere et destruere eū cum ea: deinde frangať et restauret et cureť vulnus curatione sua.

¶ Ponit scōaz regulā et dicit sic. q si nō iuenit excusatio qñ itez mēbz male restauratū frangať: tūc oz vt pcedat et leniat donec alrosboth mollificet. et mollificātia alrosboth sūt medicine p̄dicte i ca^o duritiēz sic ē cutis alleliati. i. illi^o aial^o et dactili: et ponit multa alia humectātia. Et qñ fuerit alrosboth mollificatū frāgať. Et cū toto hoc assidueť embrocatio aq sup mēbz et assidueť itroit^o tine multoties in die. Et si talis humectātio nō p̄fecerit: qz ppter hoc alrosboth nō est mollificatū: tūc oz vt seceť caro circūcirca et remoueat aliquid de alrosboth cum ferro et frangať. deinde restauret. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multoties qdez est pole vt cureť fractura male restaurata absq fractura scda leniēdo alrosboth cum eo qd scis: deinde equet: et qñ seruat sup ipsam equat sup ipsam alrosboth itez et excusat fracturā pprie in corpib^o lenib^o.

¶ Ponit 3^{am} regulā: et dicit sic q multoties est pole vt fractura male restaurata cureť absq eo q fiat fractura et leniēdo alrosboth cum eo quod scis: deinde equat alrosboth sup ipsam itez: et hoc excusat fracturā scōaz: et pprie in corporibus lenib^o sicut i corporibus in fractura.

¶ De epithymatibus fracture et que currunt cursu eorum. CAPITVLVM. XI.

E epithymatū alia sunt que phibēt apha et rectificāt pruritū. Et alia sunt ad idurandū alrosboth et glutinationē faciendā in ipso. Et alia sunt ad equādū alrosboth magnū: et alia sunt ad remouēdā duritiem iuncturarū que accidit post restauratiōnem: et alia sunt ad auferendā mollificationē si ceciderit in iuncturis.

¶ Positis capitulis de fractura. Ponit capitulum de epithymatibus: et duo facit. qz p̄ ponit capitula particularia que p̄ferūt ad

fracturā. ibi 2^o (Jā dixim^o i caplo) dicit sic d p̄ma pte: q epithymatū alia sunt que phibēt apha et rectificāt pruritū. Et alia sunt ad idurandū alrosboth: et ad faciendū glutinationē in ipso. Et alia epithymata sunt q hñt eqre alrosboth: et alia epithymata sunt que remouēt duritiē iuncturarū. Et alia epithymata ad auferēdū mollificationē si ceciderit in iuncturis.

¶ De epithymatibus conferentibus et que currunt cursu eorum et rectificantibus pruritum. CAP. XII.

Adm diximus in ca. ligamēti vittas ad illud qd oz sciri in hoc ca. et dicim^o cerata et embrocas cū vino stiptico et illis filia. Et reiteramus nūc: et dicim^o. nō oz vt sit illō qd admistrat de cerato: aut alijs ita vt a spitas sit i eo aliquo modo: imo sit leui^o quāto plus esse pōt et molli^o. Et nō oz vt admistrant cerata vbi timeť putrefactio neqz vbi multiplicānt ptes fracture. huiusmodi. n. pparatū est ad suscipiēdā putrefactionē: qm̄ plimū est cum vlcerib^o. Sup aqs aut calidis et earum effusione iam locuti fuim^o et fecim^o scire q vtilitas in eis est resolutio mēbz que incurrere faciūt pruritū et attractio materiei nutritiue: et sūt iterū neēarie qñq qz mēbz iā sbilitauit strictra et ericcavit ipz: et illō qd vltie p̄seqt est scitū.

¶ Ponit capitula particularia epithymatū q p̄ferūt ad fracturam: et ponit multa epithymata et vnguēta q p̄ferūt ad fracturā et sūt nota ad lras. Et iō diuidit ista p̄ i tot ptes quot ponit capitula de epithymatibus: et sunt nota ad lram.

¶ De epithymatibus ad idurandū alrosboth. CAP. XIII.

Res p̄ferētes in hoc sūt embroce stiptice subriles et empla que silant eis sic decoctio myrti et eius oleū si neēariuz est oleū: et oleū alcane et epithyma cū aqua folioz myrti et granoz eius et decoctio arboris alcori: et decoctio radice aldirdar: et decoctio folioz eius est incarnatiua iduratiua: et emplastrū factū ex mes pprie qñ ponunt cū cocroco et myrrha et conficit cum vino odorifero est bonum valde: et distillatio spatularū palme est bona iterum.

¶ De regimine equationis alrosboth. CAP. XIII.

In principio qdē et dū pmanet recēs stiptica p̄dicte: qm̄ ipsa aggregāt ipm et stringunt ipsum et minorāt quātitatē eius: post illō vō qñ supfluit: et pprie ppe iuncturam est necessariū secare ab eo et fricare donec equetur. Et omnia ista cum eo qd dicitur est in eo.

¶ De medicis leniētibus duritiē iūcture. CAP. XV.

Portet vt embroces et icipias cū aq cala: deñ admistres desup empla et iunctiones que fricādo sūt leniētes facta ex mucillaginib^o gūmīs et adipibus et oleis: et si ponat in eis acetū forte erit magis

profundatua: et de illis quorum administratio propinqua est dactili et alleliati et olei sisaminu: quoniam est emplum leue: et iterum mollituum de kerua pmi-
 sceat cum tanto butyro quantum est ipsius medietas et mellis: quantum est ipsius quarta: et fortasse sufficit ce-
 ratu de oleo lili solui: et quicquid adiuuat cum oib9
 lenificatib9 predictis in caplo sepiros: et cum sen-
 tis alteratione pponis ad frigus: tunc adde i eis
 castoreo et serapino et oppoponaco. **A**medi-
 camen bonu. **R.** fecit olei de lino et fecit olei sifa-
 mini et fenugreci cocti in lacte et best ad ipsuz
 et admistret: et iterum radices altee et radices cu-
 cumeris asinini et bdellii et ammoniacu et op-
 poponacu dissoluant cum aceto forti et liniant
 et unguentu eburne est bonu. **A**medicame bo-
 num. **R.** mucillagine fenugreci et seic lini et mu-
 cillagine cucumeris asinini et ammoniacum et
 laudani et ysoptu humidu et oleu de lilio et adi-
 pem anatis et bdelliu lene et puru et medulla vi-
 tili resoluant in oleo et fiat unguentu. **A**liud for-
 te. **R.** olei veteris lib. ij. olei de lilio lib. s. stora-
 cis liqde. lib. qrtaz cere citrine lib. s. glutinis al-
 botini. 3. ij. enforbij. 3. ij. medulle ossiu ceru. 3.
 iij. fiat unguentu. **U**nguentu bonum ad durities
 iuncturaz qua acqsiuit restauratio: ammonia-
 ci pte vnam. bdellij iudaici ptez vnam: laudani
 parte media. olei de alcanna adipis anatis am-
 boy an. partis quartu: solue gumas et aggrega
 oia. **U**nguentu bonum: ammoniac. 3. vi. et ce-
 re citrine tantu de. gumu albotim bdellij et galba-
 ni oim an. 3. viij. olei de alcanna. 3. iij. terant gu-
 me cotrite in aceto: deinde aggregent in morta-
 rio iuncto cum oleo de lilio: et filtr ad spasmum
 cap nodatione que accidit sicut glandula vbi e.
 Et iam diximus eam in caplo suo: et admini-
 strent unguenta que diximus nunc: et administra-
 tio castorei et costi et simi columbini: et sinapis
 emplastrado est vltima. **I**nstitutum bonu. **R.**
 fecis olei de lilio. 3. i. et fecis olei semis lini. 3. i.
 et storacis liqde et galbani et serapini et oppo-
 ponaci omniu an. 3. s. bdellij seminis. 3. i. adipis
 viti: aut galline: aut porci apud illum qui dili-
 git illud ex sapientib9 diuinit. fiat ex eis unguentu.

De facietib9 fortitudine mollificatiois. CAP. XVI.

Astentatio in curatioe eius est super
 stiptica subrilia sicut sangua et dactili
 imaturi et bis similia: aut super stipti-
 ca spissa: et quandoq3 miscentur cum
 bis sicut crocus et cinnamomum et myrrba:
 et emula est bona valde et pprie quando coquit
 cum ea acorus et cinis vitis cum adipe antiqua
 et cortices spatularum palme: et oia que dicta

sunt in indurando alrosboth.

De administratioe aque cale et olei. CAP. XVII.

Scias quod aqua calida et oleum non con-
 ueniunt apud restoratione: quoniam pbi-
 bent restoratione: sed conueniunt ante
 ipsam: quoniam ambo pparat restoratione
 nem et conueniunt post ipsam: quoniam ipsa abster-
 gunt quod remanet ex apostemate et duritie et
 rosboth et pustulas quas euenire fecerit liga-
 menta in nervis: quare fit motus cum eis non
 facilis. **C**um ergo administrant aqua calida et
 oleu et adipes et medulle succurrunt illis nocu-
 metis: inter illud vero aqua et oleu sunt valde
 pibentia ab incarnatione.

Potest caplm d administratioe aq cale et olei. et diuidi i ptes
 tot quot ponit regulas in hoc. ptes patebunt exponedo eas.
Dic sic de pma pte. quod tu debes scire quod aq cala et oleum no
 ueniunt apud restoratione: quoniam ista pibent restauratio-
 ne: et p restoratione pueniunt ista: quoniam ista abster-
 gunt illud quod remanet ex apate et duritie alrosboth. remouet pustulas qs
 faciunt euenire ligameta in nervis: et fit motu cu eis difficil:
 cu ergo administrat aq cala et oleu: et adeps et medulle et b9.
 succurrunt istis nocumetis. s. pustulis accidit i fractura
 Et subdit quod itra totu hoc aq et oleum sunt valde pibentia
 incarnationem. **D**einde cum dicit.

Et fortasse administrant in infantib9 et qui sunt
 eis primi non in alijs cum emplastra exiccata
 sunt super eos et faciunt eis dolore: quare indi-
 gent: tunc ut oleo inungat locus qui dolet: de-
 inde sustentet et restauret: apud quietem vero
 non datur licentia in hoc. **E**t medici quicquid vti-
 tur embroca ex aqua calida cum ipsi solunt li-
 gamentum primu queretes ex eo iuuamentuz
 et est ut attrahat ad ipsum materia. **E**t oportet
 ut sit illa aqua talis ut cum cadit apud infirmu
 sit temperata: calida enim fortasse resoluit ex cor-
 pore mundo supra illud quod attrahit et pprie quoniam
 plongat tps effusiois eius et attrahit ex corpo-
 re repleto supra illud quod o3: et proprie si abbre-
 uietur tempus eius: immo op3 ut sit aqua cu3
 caliditate ad equalitatem tendens et sit tempus
 effusionis eius fm quantitate que videt ex au-
 gmento mebru et ei9 inflatione et non effundant
 cum incipit detumescere.

Potest 2m casu. et dic sic. quod fortasse administrat i infantib9 quoniam
 empla sunt exiccata ut yngant aliq oleo loca dolentia.
 Deinde post h sustentet: et restauret. **S**ed quoniam mebru e apud ge-
 te: tunc non dat licentia in hoc. s. in administratioe olei. **E**t subdit
 quod medici quicquid vti-
 tur embroca ex aq cala quoniam solunt ligame-
 tu3 pmu qretes p tale administratioe iuuamentu ut attra-
 hant ad mebru ma3: et ista aq o3 quod sit talis ut cu cadit sup i
 firmu sit tparata: quia cala fortasse resoluit vltraq3 deat ex cor-
 pore mudo quoniam plongat tps effusionis ei9: et ex corpore repleto
 attrahit ad mebru vltraq3 o3: quoniam paucū sit tps effusiois
 aque: et sic o3 ut calitas aque sit tedens ad equalitate. **E**t tps
 effusionis eius sit fm quantitate que videt de augmento me-
 bru et inflatione eius. **E**t cum mebru incipit detumescere

non effundat aqua. **C** Deinde cum dicit.

Et nos quidem iam diximus de iudicijs embroce in capitulo dislocationis illud quod opz attendere etiam hic: et magis dilectus mihi qm non est illic dolor est vt non appropinquet mebro oleum neq; aqua calida oino nisi illd quod antecedit ipsum in principio rei ad defensionem. Et de illis que ponuntur super iuncturas que indurantur post restauratione sup torsione et attritione sunt dactili et alleliati emplastrado.

C Ponit 3^m casu. et dicit sic. q nos diximus de iudicijs embroce in caplo dislocationis illud qd opz attendere hic. Et subdit q magis dilectum sibi est vt mebro non appropinquet neq; oleum neq; aqua calidaz oio. Et no admistret nisi illud qd antecedit ipsum ad defensionem. Et subdit q de illis que ponunt sup iunctura que indurat: aut est attrita aut coroz sa sunt dactili et alleliati. i. cutis illius aialis.

C De cibatoe restaurari et potoe eius. CAP. XVIII.



Portet vt sit cibus eius ex eis que generant sanguinem spissum et non spissum siccum: imo spissum viscosum vt generet alrosboth tenacez fortis non siccum debilez lenem: et illa sunt sicut pedes et frumentum coctum cum multa aqua quousq; sit sicut puls et ventres et capita et curtis hedi et arietis decocta et similia eis et vinuz stipticum. Et ex illis que dant in secunda mensa sunt castanee et grana in qbus no est acultas.

C Ponit caplm de cibatione restaurati: o3 q sit ex eis que gnant sanguine spissum: et no siccum: imo spissum viscosum: et o3 esse cibus talis vt generet alrosboth tenacez fortis non sicuz debile leue et ponit cibaria et sut nota. **C** Deinde cu dicit.

Et alienet omnia que subtiliant sanguinem et calefaciunt ipsum et elongat ipsum a coagulatione sic vinum subtile et res confortantes valde. Et ad summum regimen ei⁹ sit igrossatio nisi sit illic phibens ex vulnere requirere subtiliationem cibi fm illud qd est super ipsum de magnitudine ei⁹: aut ipsi⁹ puitate et apd tiorē doloris. **Q**ui vo secur⁹ est ab illo dilatef in cibo et potu.

C Ponit scdas regulam: et dicit sic. q iste restaurat⁹ o3 alleuiare omne cibarium qd calefacit: et subtiliat sanguine et elongat sanguis coagulatione sicut esset vinu subtile et res confortates valde: et ad vltimu regim ist⁹ restaurati sit igrossatio nisi phibeat vuln⁹ igrossatione: et nisi sit phibes ingrossatione: cibi dolor vulneris mebro. Et si fueris securus ab hoc. i. q non times ingrossare cibum dilatef ifirmus i cibo et potu. **C** Deinde cum dicit.

Et qui amat defensionem incipiat cum regimine subtiliante: vt securetur a malitia apostematis. Et illud est sicut si oporteat iteru vt florometur et soluatur venter: et non post dies paucos administret illud quauis sit quandoq; necessarium iterum vt dimittat hoc regime qm superfluit rosboth i magnitudine: et est necesse phiber e ipm. **A**dodus cibarij conuenientis ei qd admistret bora coagulationis.

C Ponit tertia regulam et dicit sic. q ille qui amat defensionem mebro et incipiat cu regimine subtiliate quousq; securet flomia aut solone ventris fiat. Deinde igrosset cib⁹ nisi phibeat magnitudo alrosboth. **C** Deinde cum dicit.

Sumantur panis de simula et farina rizi et seipum vacce pinguis et lac: et fiat ex eis cibarius simile frumeto cocto vt puls cum bonitate sue consuetudis: medicina asit etus qua sumit ad restorationem mumia est que est mirabilis.

C Ponit vnum modum cibarij conuenientis restaurato: est not⁹ ad litteram.

C De accitib⁹ q accit ad fractura. CAP. XIX.



Quandoq; accidit ex fractura disruptio carnis que non conglutinatur. q si no incidatur putrefit et putrefacit illud quod sequitur eam ex osse: quare est

necessarium vt incidat et coquatur: et quandoq; accidit fluxus sanguinis: et est necesse vt prohibeatur: et quandoq; accidunt concussio et attritio fortis carni que si non curetur cum scalpellatione aut cum medicinis prohibentibus putrefactionem peruenit ad estiomenum: quare oportet vt obseruetur illud: et quandoq; accidit apostema calidum in quo est timor: quare opz vt regatur regimine suo: et quandoq; accidunt vulnera que non egent vt curentur cum eo cuius preterijt narratio. Et quandoq; accidit alrosboth superfluus in fractura cuius quatitas no est necessaria: quare oportet vt minoretur nutrimentum et prohibeatur eius generatio cum prohibitione cibi et strictura desuper et reliquis que sunt dicta. Et quandoq; accidit mollificatio iuncturarum ex extensione. Et quandoq; accidit vt currat virus ad medullam que generat in osse: quare necesse est vt extrahat os et discoopiat via virus ad itus.

C Ponit accitia sequentia ad fractura: et sic dicit. q qnq; accidit ppter fractura disruptio carnis que caro non conglutinatur: et si no incidat putrefit: et putrefacit os: et qnq; accidit ppter fractura fluxus sanguis: et est necesse vt phibeat. Et qnq; accit ppter fracturam putrisio et attritio fortis carni q si no curet cu scalpellatoe: et cu reb⁹ phibetib⁹ putrefactionem puenit ad mebro ad bestiomenuz. Et qnq; ppter fractura accit apa calz i quo est timor: qre o3 vt regat regimine suo. Et qnq; pp fractura accidunt vulnera que eget vt curent cu eo cui⁹ pterijt narratio. Et qnq; in fractura accit alrosboth superfluus. qre o3 vt minoret nutrimentu. Et phibeat gnatio alrosboth faciedo ea que dca sut. Et qnq; pp fractura accidit mollificatio iuncturaz: qre o3 vt curet. Et qnq; accidit pp fractura vt currat virus ad medullam qre nece est vt discoopiat os: et discoopiat via ad virus.

Tractatus tertius. De fractura cranei. CAP. I.



Multoties accidit vt findat craneu et no findat cutis: imo apert.

Quia videmus B caplm multe utilitatis et multe necitatis existere. tu pp suspitoes q se i fractura tal mebro. tu pp igno ratiā coez medicoz circa modū curatio.

nis ei. Et qz et modus fracture talis mebrz sic et post. A. ponet et ostendit n̄ e silis curatōi aliaz fracturaz alioz mebrz. nō. n. fit p replasmatōez et restauratōez sic fit i alijs mebrz: s3 poti⁹ modus curatōis ei⁹ viciaf curatōi magis vulnez et vlcex mebrz carnosoz. Est. n. cura fracture cranei i me: eaz cirugiaz q̄ sūt fm carnē et eaz q̄ sūt fm ossa sic d̄r i. 6. li. Pauli i cap. de fracturis q̄ accit ossib⁹ cranei. Pro tato i bac fen. 5. q̄ e d̄ restauratōe solū circa expō nē b⁹ capli visum fuit nob̄ aliq̄tulū eē neciū itēdere: sup̄ alia capla b⁹ Sen expōnē facere nō curātes. Dicim⁹ q̄ q̄ cū. A. deteriauit de mō curatōis fracture i gnāli nō descē dēdo ad curatōez alteri⁹ fracture fm aliq̄d aliud mebrū. In pre ista icipit d̄teriare i spāli modos curatōis fracture ossiū: cuiusl3 m̄brz. Incipit at i B ca: d̄ mō curatōis fracture etigēt i osse capitl qd craneū d̄r: ppea qz caput e ex mebrz exteriorib⁹ q̄ p occurrūt. vñ p̄ icipit d̄teriare d̄ mō curatōis fracture etigēt i osse capitl. Circa B at capl3. A. sic pcedit. In p̄ pte: qz fractura q̄ accit i craneo aliq̄n est occlta ad sensū et abigif d̄ ipa: ostendit necitatē cognitōis ei⁹ et modū et f3 quē d3 cogsci. i. 2. pte docet modū curatōis ei⁹. ibi 2. (Vulnez at capitis vsqz ad terminū almocati) p̄ ps didit i ptes duas. in p̄ pte ostendit necitatē cognitōis fracture q̄ etigif in craneo. et ostendit nocumta ex ignorātia ipsi. in 2. pte dat modū cognitōis ei⁹ qn̄. i. e fissura occlta. ibi 2. (Illud vō in q̄ d̄clarat cū estimatōe) p̄ ps didit in tres. In p̄ pte docet f3 quē modū e pole q̄ fractura i craneo aliq̄n occltaf sensui. in 2. pte ostendit nocumta q̄ etigūt ex ei⁹ ignorātia pp quā negligif mod⁹ curatōis ei⁹. i. 3. pte ex dicit inuit necitatē modi cognitōis ei⁹ qn̄ sēsui occltaf 2. ibi (Lū ḡ occupatio fit) ibi 3. (Et ppea vt d̄sideret) In p̄ pte vult d̄re q̄ mltotiēs etigif vt findat craneū. i. os capitis sup. ex aliq̄ cā p̄mitia: et tñ n̄ findat cutl: s3 apat. i. tu meicit caro et cutis q̄ e s craneū i q̄ accidit fissura. et tūc qn̄ sic etigif fractura q̄ e in craneo nō e māifesta ad sensū pp

S3 aliquis (cooptōez carnis et cutis. dicit quō e B pole. i. vt findat os et nō cutis neqz caro q̄ s̄ sup̄ ipz: cū tñ os capitl sit duri⁹ carne et cute. res at dura difficili⁹ vt pati q̄ mollis. C d̄d3 e q̄ B est pole accidere et accit vt sepe vt ad sensū: s3 illud qd n̄ accit a re p̄mitia ledēte p̄ icisionē: qn̄ ex tali re obuiate p̄ neciū eēt icidere carnē et cutē q̄ os: s3 B accit mltotiēs a cā p̄mitia q̄ ledit p̄ stufione et d̄stardēz. ex obuiatōe. n. raliū rez mltotiēs accit q̄ frāgif craneū māifeste: n̄ tñ caro neqz cutl. et iō qz tales res solūnt etinuū d̄stardēdo p̄ plica tōez. res iḡ dura q̄ plicari n̄ pōt sine fractiōe et disruptiōe p̄tū frāgif ex obuiatōe tal rei: s3 res moll̄ q̄ plicari p̄t et cedere sine disruptiōe p̄tū n̄ e nece vt frāgaf sic et ad sensū i reb⁹ exteriorib⁹ appz. videm⁹. n. q̄ res dure vt lig⁹ sicca p̄ plicatōez frāgūf res at molliozes n̄: qz iḡ craneū e mebrz h̄ris duriciē: caro at et cutis mollia s̄: h̄c e q̄ ex obuiatōe rei etūdētis et d̄stardēti accit mltotiēs craneū frāgif: nō at carnē et cutē p̄cipue maxie B etigif qn̄ craneū e duri⁹ sic e i corpib⁹ iunenū. in pueris. n. pp molliciē ossiū sic appz ad sensū accit mltotiēs a re etūdēte q̄ os n̄ frāgif: s3 iterius plicat sic accit in cute et carne. q̄ q̄ tñ ex re etūdēte tali sic obuiate n̄ accit findi carnē et cutē: s3 findi craneū: tñ qz ex ipa etigif mltā passio i carne cū cute ad quā legē vehem̄s dolor q̄ e cā attractōis hūoz ad locū et. Idcirco dixit. A. q̄ s3 n̄ findat cutl: s3 craneū: mltotiēs tñ apatio fit i carne et cute q̄ craneū circūdāt. C Si iḡ dicas q̄ res dura difficili⁹ pati q̄ mollis. d̄d3 q̄ vez e loq̄ndo de passioe absolute. tñ loq̄ndo de tali mō passionis nō oz. Est. n. aliq̄s modus passiois in q̄ magis pati⁹ res dura q̄ mollis. vnde qn̄ craneū frāgif: sic q̄ cutl et caro et pati⁹ ab illa re obuiate: caro et cutis citi⁹ recipit lessionē q̄ os: n̄ tñ oz q̄ ab ipsa recipiat eādē lessionē quā recipit os. C Deide cū d̄c.

Cum ergo occupatio fit in curatiōe apatis et

nō peruenitur ad plagam fortasse accidit vt putrefiat os desubtus.

In ista parte ostendit nocumta q̄ p̄nt etigere ex ignorātia tal fracture. et duo fac. p̄ ostendit nocumētū qd accit ex ignorātia fracture absolute pp quā negligif modus curatōis ei⁹. 2. ostendit aliud nocumētū etigere ex ignorātia fm sui totalitatez et fm oēs sui ptes. ibi 2. (Et vt curef fractura oportebit) In p̄ pte ostendit Ha. q̄ qn̄ medic⁹ occupat i curatōe apatis qd fit in carne et cute. s. p̄nēdo molliūna et resolutionē sic p̄oif in apatib⁹ q̄ d̄sequunt etufionem carnis et cutis et n̄ puenif ad plagā. i. nō puenit medic⁹ ad scissurā ossis cū detectōe ipsi q̄ si ignorās q̄ os sit fractū. vñ n̄ in tēdit ad curatōez fracture ossis cū detectōe ei⁹ vt p̄ appebit. fortasse accidit vt putrefiat os desubtus. i. fortasse accidit vt fiat putrefactio sub osse. accidit qdē putrefactio sub osse: qz scissura facta a re etūdēte. p̄ qdē vt plm accidit q̄ sub osse accidit disruptiō: aliq̄rū v̄eaz ex qb⁹ hūiditas egredit remanēs sub osse et putrefit. 2. et hūiditas et vir⁹ q̄ sūt supra os p̄ apatōez et etufionē factā i carne et cute defluūt p̄ fissurā ad locū q̄ e sub osse: puta ad p̄niculū q̄ imediate est sub osse. 3. etiā hūiditas ipa q̄ ex fissura ipa refudat ex p̄tib⁹ ossis et puenit et ad ipz ex alijs p̄tib⁹ pp dolorē q̄ at trahit retiere iter ptes ossis et fissuras fixas f3 aliq̄d et fm aliq̄d et d̄fluit ad locū q̄ e sub osse. hec at hūiditas et virulētia cū nō mūdificat p̄ fissurā ossis: eo q̄ nō e detecta vel apta: vñ mūdificari n̄ pōt: et qz medicus nō itēdit ad ei⁹ mūdificatōez: s3 occupat solū in curatione apatis cutis et carnis et ossis. retinet at oē hūidū retētū in aliquo loco et nām. et p̄cipue cū respiratōe p̄uat putrefit sic appet. 3. vel 2. de febrib⁹: p̄pter putrefactōez talis hūiditatis q̄ detie tur sub osse. et et iter ptes ossis fixas accidit cū n̄ puenit ad detectōez fissure q̄ os putrefit de subtu: qz. i. ex suba ossis putrefit et et sub osse fit putrefactio sup̄ p̄niculū q̄ d̄r dura m̄ q̄ e imediate sub osse. Nota aut q̄ Aui. dicit fortasse aut ex mō loquēdi quē fuat auctozes mltotiēs. nā modus eoz est mltotiēs vt vranf h̄ vbo fortasse in mō affirmatōis ipoz de re aliq̄. Aut dixit fortasse: qz illud vt in plurib⁹ accidit: qz tñ nō est ipole qn̄ sine icisiōe cutis et carnis nō accidat putrefactio de q̄ facta est mētio. hoc at est pole. i. dato q̄ nō pueniat ad fissurā cū icisiōe carnis et cutis: q̄ tñ nō fiat putrefactio dicta altero duoz modo rum: aut qz fissura accit ossi est pua pp cui⁹ puitatez accidit vt in ipa nō aggregēf hūiditas q̄ putrefiat: sed solidat cū regenerat porus fact⁹ a nā. vñ ibi sufficit sola medicatio apatis facti in carne et cute: et p̄cipue hoc accidit qn̄ corpus in quo hoc accidit est bonoz et chimoz et nō supfluoze nec in q̄to nec in q̄li. In fissura aut magna aut p̄funda illud nō esset pole. hoc aut est pole si cū medicamie apatis facti in carne et cute accideret q̄ fieret putrefactio i osse. tūc. n. facta detectōe carnis et cutis appebit fissura facta i osse. vñ et tūc medic⁹ itēdit ad curatōez fracture ossis. et et hūiditas poterit exteri⁹ exalare. p̄pter qd illa accitia de quibus loquit statim: postea nō etingeret antequā medicus intēdat ad curatōem fracture.

Et accidit an̄ sanitatē aut post ipsaz egritudines male ex febrib⁹ et tremore et destructōe ratiōis et alijs: quare e necessariū vt findat et mltotiēs qdē significat locū ifirmus ipse et q̄ tangit ipm omni hora: et hoc pprie. et tūc qdē e necessariū vt redeat vulnus ad dispōnē suā.

Nūc docet q̄le nocumētū in gnāli etigeret ex ignorātia fracture occulte pp quaz negligif curatio ei⁹: qz. i. accidit ide putrefactio sub osse. Docet etiā 3 qualia accidētia in speciali contingunt que accidētia sequunt putrefactio nem factam sub osse dicens. Et accidunt ante sanosita

sanositate dicitur

te. i. an talē putrefactōez: aut post ipsaz egritudies male z cetera accntia pessima z mōtalia sic feb. z dstructio rōnis tremor. Febzis accidit: ppea qz illa putrefactio fit in mēbro nobili sicut sup pāniculū tegētē cerebrū q cōicat cū corde. ad putrefactiōem aut in mēbro nobili cōicante cū corde seqt febris zc. Accidit aut tremor z destructio rōnis pp nocumētū qd puenit ad cerebrū ex putrefactiōe q fit aut facta ē sup pāniculū tegētē cerebrū. z pp filiez rōnē accidūt aliqñ accntia mala z pessima de qb fiet mētio i/ fra sicut scotomia āpa z filia accntia. Et qñqz ēt pp passio nē factā ad stōm accidit vomitus colere: qz supple vt pbi beaf aduētus istoz accntiū ē nečiū vt findat caro z cutis z detegat fractura ossis vt possit fieri curatio fracture ossis fm modū de quo fiet mētio. Et subdit Aui. Et multo/ tiens qdē significat. qñ vult dōe Aui. q nō solū significat q sit vel fiet putrefactio i osse qñ negligat curatio fractu/ re ex accntib q sequunt in pcessu de qb scā est mētio. Uez ēt multotiēs significat fractura ossis ex indicio pa/ tiētis: qñ tāgit ipm qre omni hora dicet h doleo h sentio lesionē. z ista ē vna ex significatōibus ppzys curatōis fra/ cturē ossis capitis. Un qñuis medic curret āpa factū i car/ ne z cute: tñ nō cessat lesio remanere pp fracturā q rema/ net. z tūc nečiū ē vt nō valeat curatio āpatis qd ē in carne z cute vt redeat vulnus ad dispositōez suam. i. vt vulnus redeat ad dispositionem in qua debet ad hoc vt curetur fractura ossis. Et ista qdez dispō ē vt. i. scidat caro z cutis ad h vt fractura sit detecta z māifesta z postmodū dz cu/ rari fractura fm modū q post dicef. Et ex h Aui. nō vult hre nisi q nō sufficit qñ ē fractura i osse occupari in cura/ tiōe āpatis carnis z cutis exterioris: imo opz pcedere ad fracturā. Si g ignorat fractura z fiat occupatio i curatio ne illius. tūc nō fiet curatio: imo accidet error. Et ppea vt iferi ipse ifert ē nečiū p cognoscere qñ fractura nō ē dete/ cta fm modū q cognoscit ex ossis fractura. Et istud vult Aui. hre ex istis vbis q dicit. C Deinde cū dicit.

C Et vt curef fractura oportebit vt findat a cu/ te cū qñtitate qua nō retineat in ea virus in hoc neq aliud. oz. n. vt nō retineat vir nisi fueris secur d additōe āpatis z ineneris āpa ruptū z appeat fractura vna. Qñqz. n. accidit inde er/ roz magn: putat. n. q nō sit fractura nisi illa.

C In pte ista ondit. A. errorē q accidit ex ignorātia fractu/ re absolute pp occultatōez ei ga fissura aliqñ nō accidit i carne z cute. z tūc frāgit craneū. Nūc ondit errorē q acci/ dit aliqñ nō ex ignorātia fracture oino: s; ex ignorātia fra/ cturē fm sui totū. Nā aliqñ ē q fractura solū appz ad sen/ sus fm aliqñ sui pte: qz in carne z cute ē facta aliqñ icisio ēt fissure. vñ fractura in osse ē appens fm aliqñ sui partē zc. Medic putat q sufficiat fissura illa q est in carne z cute: ppea qz putat q nō sit ampli fissura i osse nisi illa q appz ad sensuz nūc at i h aliqñ accidit error magis: ppea qz fis/ sura nō ē solū in illa pte cranei q appet ad sensuz: imo ē sa/ tis maior celata sub cute z carne. Si g medic nō ampliat ozificiū ita vt detegat fractura sufficiēter errabit: ppea qz nō pfecte poterit vir z sordes mūdificari. vñ retinebit z defluet iteri sub osse z accidet putrefactio in osse z super pāniculū tegētē cerebrū. z sic iste error dōt a pōze. naz pōz error ptingit ab ignorātia fracture: ppea qz nullo mō appz ad sensuz cū nō sit scisla cutis neq caro: s; iste error nō ac/ cidit: qz nullo fractura appz: nec qz caro z cutis nō sit scis/ sa: s; accidit qz fissura scā in carne z cute nō ē sufficiēs ita vt sufficiēter sit detecta fractura. putat. n. multotiēs me/ dic q nō sit ibi fractura āplior nisi q appz. z sic putat suf/ ficere illa fissurā: cū tñ vō nō sufficiat pp cām dictā: s; opz āpli detegere ne i carne remācat aliqd vir vel sordiciei.

B gpmisso ē facile itelligere qd Aui. diē icipiēs p ondere cās pp quā ad curatōez fracture oz ipz dōtegi a carne z cu/ te. z ex h ondit postea errorē q aliqñ circa h ptingit. Dicit g vt fractura curef opz vt findat a cute zc. Qz vult dōe Aui. q si dz curari fractura oz vt findat cutis z caro z de/ tegat pfecte in tāta qñtitate vt libe possit vir z sordicies ad ex pfluere z nō retineri i ipa. z reddit cās isti cū dicit. oz. n. vt nō retineat vir. z h iō qz retetio vir ē cā vt vir penetret z defluat ad iferioza. h at ē cā putrefactōis ossis z pāniculoz cerebrū z alioz maloz accntiū de qb pus fa/ cta ē mētio z de qb ēt fiet mētio. Subdit postea. nisi fue/ ris secur de additōe āpat i ueneris āpa ruptū z appeat fracturayna. C Circa quā pte itllige q ista exceptio n re/ fert ad illud qd mō dixit. opz. n. vt nō retineat vir: qñ in nullo vulnere oz vir retinere: s; in qñlibz oz vt ex defluat z mūdificet: sed referf ad illud qd p dixit. Et vt curef fra/ ctura oz vt findat a carne z cute zc. nō vult. n. dōe p h qd subdit nisi ondere in qb casib excipit q. i. i eis ad cura/ tōez fracture nō ē nečiūz icisioē facere i cute z carne. Et duos vī pōere casus in qb nō ē nečiū icisioē facere in ca/ te z carne. p mū casuz tāgit cū dicit nisi fueris secur d ad/ ditōe āpatis. z m casuz tāgit cū dicit. Et si ueneris āpa ru/ ptū zc. Primus g casus quē vult tāgere. A. ē q dz fieri ic/ isio cutis z carnis i fractura cranei nisi fueris secur de ad/ ditōe āpatis. i. nisi fueris securus q āpa nō oriat nec eue/ niat vel i pānicul cerebrū vel i ipso cerebro. z p h itelligit ēt de qñlibz accntie malo. qre p h vult dōe Aui. q si tu fue/ ris securus q nō accidat aliqd accntis malū. tūc pōt absq icisioē carnis z cutis p rāsire i curatiōe fracture. C S; mō aliqz qret z qñ ptingit q absq icisioē cuti z carnis sit pole curare fracturam absq aduētū alicui accntis mali. C Ddm ē q h est pole altero duoz modoz: aut eniz hoc est possibile: qz fissura facta in craneo sic est parua q in ea nō timef de aggregatiōe humiditatis iter ptes ossis z pe/ netratōe ipsi ad medullā sic s dcm d. Aut h ē pole ex mō curatōis z dispōnis fracture ossis z ex dispōne vlcis vel vulneris. i. ex dispositōe virtutis. qñ. n. illa concordat: pu/ ta q corpus est bonoz chimoz z nō supfluo. z q fractu/ ra ossis nō ē magna neq multi nūeri z q ēt fractura ossis aliqz pōt hre respiratōez ad exteri: z vt expulsiua i osse ē sat potēs supflua ad exteri expellere z cū h medicamia educētia hūiditate ad ex approximē. tūc pole ē q absq icisioē scā in carne z cute z absq alia drectōe ossis curef fractura. z p hunc modū ptingit aliqñ q isti expmātatores curat vulnera capitis i qb fractura cranei existit absq icisioē carnis z cutis z absq detectōe z eleuatōe ossis. z qz aliqñ curat: pp qd accidūt aliqñ illa q dca sūt pcurrere z sp credūt posse curare. S; qz oia illa pcurrūt raro bicest q nō sp cū illo mō curatōis curat: imo mltotiēs egros in/ terficiūt. de h at videbit magis i pcessu. C Scdus at ca/ sus quē. A. vult tāgere in q nō ē nečiū facere icisioē car/ nis z cutis ē qñ āpa scā i carne z cute ē eruptū: ita q sic ē discopta caro z cutis q appz tota fractura. tūc est sic dete/ ctū os q nō ē nečiū icisioē facere carnis z cutis. Dico at si appz tota fractura: qz in h casu aliqñ accidit error. Nā multotiēs appz fractura aliq i osse z ē discopta z putat q nō sit āplior fractura i osse: cuz tñ aliqñ ēt sit alia fractura latēs sub cute i alia pte ossis q si nō discopiref fierēt nocu/ mēta q dca sūt. Nullū. n. ē icōueniēs nec ipole q ex aliq re cōtūdēte capiti obuiāte fiāt multe fracture in diuersis ptrib ossis: qñ vna sit discopta. alia vō occulta sub cute. z tūc si nō discopiaf vsq ad illa aggregabit virus iter ptes ossis z descēdet inferius sup pāniculū z aggregabit nocu/ mēta de qb fmo habitus ē. Et h est qd vult dōe Aui. cū dicit. Et iueneris āpa ruptū z appeat fractura vna. qñqz. n. accidit mihi error magn. putat. n. q nō sit fractura nisi illa. Ex isto at vltio vbo qd dicit h Aui. g dā accipiūt z cre.

dicitur quod potest fieri ex aliqua re contumeliose obuiate capiti ex parte anteriori frangente craneum idem frangat craneum ex parte posteriori. et per hunc modum dicuntur multoties moris eger. et dato quod sanet ex fractura appente. Nam dicuntur quod fractura est facta ex parte alia. quod latet est: quod non curat et discoopit mortem inducit. Et ad hoc confirmandum dicuntur sile esse in craneo cerebri sic est in vasis vitreis: quod videmus quod vas vitreum frangit in opposita parte parti quod contumeliose vel obuiat rei contumeliose. Sed illud quod dicuntur non est credibile neque illud vult dicitur Aui. Non. n. A. vult per hoc quod fractura possit euenire in parte quod rei contumeliose obuiat: sed vult dicitur quod est posse ab re vna contumeliose fieri fracturam in pluribus locis ossis. quod reyna potest esse coopta: alia vero non. sed tamen non sit discoopta appent aliqua signa quod nobis ostendunt esse fracturam in osse. Quia quoniam tangit cum teta interi? iuxta os circūcirca cutis et caro non adheret firmiter ossi in partibus circūstatis: imo sepata caro reperit ab osse. et est circa cutem appet manifeste contusio pcedere ad partem maiorem quod sit illa quod sic est discoopta. vnde si fractura non sit discoopta tamen res contumeliose lesionem fecit in osse et cute et carne quod supponit illi ossi neque fractura accidit in parte quod contusio non recipit. et illud non est incredibile. Paulus. n. in suo. 6. lib. de fractura cranei hac opinionem maxime improbat. dicit. n. ad litteras talia verba. Quidam autem his dicitur et apla cōima adiecerunt quod est firmos scissio cranei. i. caluarie firmos oppositas eis quod plagantur fieri partibus. Ecce quod in his verbis narrat opinionem predictam. Subdit autem postea. Hi autem errant nec sic est ut in vasis vitreis quibusdam ut ipsi aiunt. et hoc fit. nam illa quod dicitur: ppea quod ipsa vacua sunt per partium. Craneum autem. i. caluarie plenius est et aliter forte cum alijs pluribus partibus capitis plagatis nimis. Ecce quod hoc manifeste improbat predictam opinionem ostendens non esse sile hoc et in vasis vitreis per triplicem causam. vna causa est: quod illud accidit eis quoniam sunt vacua aliqua corpe grosso et solū sunt plena aere. Craneum autem plenum est cerebro. Et 2^a causa est: quod vasa illa magis sunt scissibilia: quod non sunt sic fortia. craneum autem est forte et durum. Et 3^a causa est: quod vasa illa sunt continua in partibus ita ut passio agilitur ab vna parte per continuitatem ad alteram partem puenit. Craneum autem est multis partibus ossis continentium et strictiū. sic. n. in anathomia appert: craneum ex multis partibus componitur iter quod sunt multae commissure et non est vnum os continuum. propter tria hec non accidit illud in craneo sicut illud accidit in vasis vitreis etc. Subdit autem postea causam per quam hec deceptio aliquando contingit dicitur. Vel si non hoc ut soluatur continuitas cutis fieri cranei. i. caluarie regia. postea vero ab apostasi. i. absens fit firmos et euaporatiua appens visus est ei? firmos oppositum factum esse plage. quod si vult dicitur: quod aliquando ab aliqua re contumeliose necesse est ut findatur craneum in duabus partibus. et in vna parte detegit craneum in alia vero non: quod non findit cutis. vnde in parte non vult ibi fracturam esse: sed ibi esse facta lesio. postmodum vero: quod in processu detegit. tunc idcirco creduntur quod ex percussione facta solū in vna parte possit os cranei frangi in opposita parte: sed decipiuntur ut est dicitur. quod ab illa causa contumeliose sic facta fuit contusio in parte vna ita facta fuit in parte opposita. sed ibi non appuerit detectio ossis in parte: sicut est in alia parte. Et deinde cum dicitur.

Et propter hoc oportet ut consideretur dispositio fracture consideratione bona.

In parte ista ex dictis inserit veritatem modi cognitionis fracture quoniam sensui occulta: quod. n. ex ignorantia ei? per quam negligitur modus curationis ei? consequuntur manifesta nocumenta. hinc est quod oportet ut consideret dispositio fracture consideratione bona. ut dicitur Aui. Et tunc sequitur illa pars.

Illud vero in quo declinat cum existimatione de rectificatione est ut consideret causa fracture et estimatio virtutis rei frangentis in gravitate sua aut in sua magnitudine aut in sua fortitudine ut per illud sciat estimatio quod oportet esse ex fractura.

In parte ista ostendit modum firmos quem deuenimus in cognitionem fracture ossis quoniam ipsa non est sensui manifesta: sed occulta: ppea quod aut non est scissa cutis aut est scissura modica et stricta. et duo facit. Primo ponit significaciones quoddam que sumuntur ex quibusdam que antecedunt modum operationis nature. 2^o ostendit quandam significacionem que sumuntur ex modo operationis nature quod significatio dicitur esse dicitur potest. 2^a ibi (Et in hoc quod dicitur dicitur sponibus est necesse incidere cutem etc.) per in tres firmos quod tria ponit signa significacionis. Primo. n. signum sumuntur ex dispoitione cause primitiua quod accidit fractura. 2^a aut sumuntur ex accitibus quod esse quoniam fracturam. 3^a causa sumuntur ex dispoitione fracture quod contingit in cute ut plures quoniam frangit craneum. 2^a ibi (Et sicut accitibus) ibi 3^a (Et quoniam significat fissura cutis etc.) In prima parte vult dicitur A. quod quoniam dubitat de fractura ossis: ppea aut quod cutis fissura non est: aut dato quod sit fixa: non tamen appert ad sensum. Significatio vna per quam estimatio tua potest declinare ad rectitudinem et veritatem est considerare in causa primitiua ex quod accidit lesio et fissio: puta considerare ad virtutem cause frangentis: puta ad gravitatem ad magnitudinem aut ad aliam fortitudinem. per hoc. n. estimamus utrum ab illa causa sit apta euenire fractura vel non: ut vbi gra. si os ad sensum non appert: dubitamus tamen de fractura ipsi? si viderimus quod percussio vel contusio quod accidit craneo fuit a gra: dicitur: ut quod fortis fiat percussio et valde magna. vel fuerit caesus a loco valde alto. tunc est estimandum quod ab illa causa os fractum fuit. vnde pcedendum est ad discooptationem carnis et cutis ut certificemus nostram cognitionem per sensum. Si autem causa primitiua non est magne virtutis: tunc estimandum est os non esse fractum. Et intelligitur tamen quod si ista significatio probabilitatez habeat: non tamen hoc necitate. Et non. n. est necesse ex forti causa primitiua corpi adueniente craneum frangi. neque dato est quod sit debile non frangi. videmus. n. in magnis casibus craneum non frangi: in puis autem ipsi? frangi. quod quod diuersitas potest contingere propter diuersum modum lesionis quam recipit os a puia et magna causa frangente ut in pluribus tamen sic dicitur est accidit. et quod hec significatio oino non est necessaria. idcirco ad maiorem certificationem ipsius oportet et alias significaciones adiungere quod dicuntur.

Dubitaret forte aligs: quod Gal. 4^o de inge: 3^o cap. ut ponere quod a causis primitiuis nulla fiat indicatio in morbis et precipue a causis primitiuis quod adueniunt remanente morbo. Dicitur g. Dico quod nil primitiuum significacionem curationis ostendere. Et si ab eis nulla sumuntur indicatio cum cognitio in morbo non sit nisi per curationem neque est ab eis sumuntur aliqua indicatio cognoscitiva. que vult quod frustra sit in cognitione fracture ossis de dispoitione cause primitiue ingrere. Et dicitur ad dicitur Gal. quod Gal. vult dicitur quod a causis primitiuis non sumuntur aliqua indicatio curatia imediate: propterea quod non habent sile esse cum morbo: sed cessant remanente morbo ab eis nulla sumuntur indicatio curatia: quod tamen a causis primitiuis nullus modus cognitionis sumuntur: istud Gal. non negat: imo expresse dicit quod si morbus non sit in manifesto sensu vtile est de causis primitiuis ingrere. et dato quod non sint primitia nec ab eis sumuntur aliqua indicatio curatia sic si in aliqua membro est vulnus factum ex morbo alicui? aialis vtile est ad cognoscendum eentiam illi? vulneris ingrere utrum aial quod momodit fuerit ravidum vel non. Sed si vulnus est nobis manifestum et esse ipsi? non est necesse de causa primitiua ingrere. cognitio g. cause primitiue ad curationem adiuuat non per se: sed per accitibus in quantum dat nobis aliquam adiutorium in cognoscendo eentiam morbi. Et hoc est quod Gal. dicit expresse in illo caplo. f. Et hoc dico quod oportet scire primitiuum: eo quod aliquando dat adiutorium in cognoscendo morbum: sed si locus morbi sit in partuulo sensualiter et poterim? sensualiter cognoscere causam non erit necesse primitiuam cognoscere. Et si modo dicitur est hoc: quoniam quoniam non est appertens os. et est dubitatio de fractura vtile est de causa ei? primitiua ingrere. Sed si totum os est discooptum et appert ad sensum non est necesse de causa primitiua ingrere. Dico autem si totum os quod lesio rei frangentis submittat sit discooptum: quoniam possibile est a re contumeliose.